

Прилог 5.2 КЊИГА ПРЕДМЕТА

1.	Простор и облик	43.	Пројектовање 3 - Здравствена заштита и спорт
2.	Простор и облик - Визуелна истраживања	44.	Градитељско наслеђе у Србији
3.	Увод у архитектуру	45.	Заштита градитељског наслеђа
4.	Математика у архитектури	46.	Архитектонске конструкције 4
5.	Геометрија облика 1	47.	Урбанистичко пројектовање 2
6.	Технике презентације 1 - Литерарне форме	48.	Пројектовање и прорачун конструкција 1
7.	Технике презентације 1 - Ликовни елементи	49.1.	Енглески језик за архитекте 1
8.	Урбана социологија	49.2.	Руски језик за архитекте 1
9.	Историја архитектуре 1	50.	Студио 4 - Архитектура
10.	Историја уметности 1	51.	Студио 4 - Урбанизам
11.	Елементи пројектовања	52.	Пројектовање 4 - Трговина, саобраћај и индустрија
12.	Историја архитектуре 2	53.	Урбана анализа и планирање
13.	Историја уметности 2	54.	Електроинсталације
14.	Геометрија облика 2	55.	Машинске инсталације
15.	Технике презентације 2 - Инжењерски цртеж	56.	Инсталације водовода и канализације
16.	Технике презентације 2 - Скулптура, моделовање и макетарство	57.	Пројектовање и прорачун конструкција 2
17.	Архитектонске конструкције 1	58.	Методологија пројекта
18.	Грађевински материјали и физика у архитектури	59.	Процес пројектовања
19.	Основе урбанизма 1	60.1.	Енглески језик за архитекте 2
20.	Студио 1 - Архитектура	60.2.	Руски језик за архитекте 2
21.	Студио 1 - Конструкције	61.	Студио 5 - Пројекат
22.	Пројектовање 1 - Трајно становање	62.	Студио 5 - Радионица
23.	Пројектовање 1 - Посебни облици становања	63.	Зелена архитектура и урбанизам
24.	Историја модерне архитектуре и урбанизма	64.	Конструктивни системи
25.	Историја модерне уметности и дизајна	65.	Пројектовање ентеријера 1
26.	Архитектонске конструкције 2	66.	Осветљење у архитектури
27.	Технике презентације 3 - Форме ликовног представљања	67.	Организација и технологија грађења са менаџментом
28.	Технике презентације 3 - 2Д дигиталне технике	68.1.	Геодезија
29.	Механика и отпорност материјала	68.2.	Ликовне интервенције у архитектури
30.	Основе урбанизма 2	69.1.	Предмер и предрачун радова
31.	Студио 2 - архитектура	69.2.	Модерна архитектура у Србији - Личности и поетике
32.	Студио 2 - урбанизам	70.	Пројектовање ентеријера 2
33.	Пројектовање 2 - Образовање и пословање	71.	Регулатива и економика грађења
34.	Савремена архитектура	72.	Стручна пракса: Градилиште
35.	Савремена уметност и дизајн	73.1.	Еколошки квалитет зграда
36.	Архитектонске конструкције 3	73.2.	Архитектура у контексту
37.	Урбанистичко пројектовање 1	74.1.	Биоклиматска архитектура
38.	Технике презентације 4 - 3Д дигиталне технике	74.2.	Јавни градски простори
39.	Технике презентације 4 - Графички дизајн и портфолио	75.1.	Урбана обнова
40.	Принципи конструисања архитектонских објеката	75.2.	Естетика
41.	Студио 3 - Архитектура	76.	Завршни рад - пројекат
42.	Студио 3 - Конструкције		

Назив предмета: ПРОСТОР И ОБЛИК

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Љубиша М. Фолић

Сарадници: Душан А. Томановић и Јулија П. Алексић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 7

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Основни циљ предмета је упознавање студената са простором и обликом као најбитнијим и најеластичнијим појмом у архитектури, испитивање основних елемената садржаних у архитектонском простору, пројектовање простора и ситуација, пројектовање сопствених средстава за рад у задатом оквиру. Студенти развијају концептуалне способности и стичу основна знања и вештина потребне за следећи ниво - елементе пројектовања.

Исход предмета

Очекивани исход предмета је да студенти овладају знањима потребним за разумевање просторних и обликовних елемената и њихових међусобних односа, као и односа са окружењем. Студент почиње да гради сопствени идентитет у архитектури и увежбава стварање архитектонског концепта.

Садржај предмета

Теоријска настава

Природа архитектонског стварања смештена у пројектантски контекст кроз задатке који се баве структуром простора, његовом тектоником и контекстом у коме настаје.

Структура простора: проналажење облика, зид у простору, наткривање простора, просторни системи, просторни односи.

Контекст: окружење, употреба и организација, лепота и пропорција, чврстина и конструкција.

Тектоника: основни и сложени облици, кретање и доживљај, амбијенти.

Други облици наставе

Практична настава се одвија у форми студија, где се раде пројекти који су везани за сваку од тема на теоријској настави. Студент кроз основно истраживање решава системе просторних односа изведених из програма који је везан за свакодневне ситуације. Кроз прављење макете, студент увежбава основне третмане материјала у процесу обликовања. Користећи литературу студент развија критичко размишљање и у обавези је да уз сопствени рад пише текстове који ће му помоћи да на почетном нивоу ствара сопствену аргументацију.

Литература

- Friedman, J. B. (2000) *Creation in Space: A Course in the Fundamentals of Architecture: Architectonics*. Kendall/Hunt Pub. Co.
- Zell, Mo. (2008) *The Architectural Drawing Course*. Barron's Education Series
- Фолић, Љ. (2005) *Анализа архитектонске форме*. Београд: Грађевинска књига
- Куцина, И. 15/3 - Уџбеник за рад на предмету простор и облик. Београд: Архитектонски факултет
- Cumtor, P. (2003) *Misliti arhitekturu*. Zagreb: AGM
- Milenković, B. (1980) *Studije programskih načela arhitekture i njen odnos prema drugim poljima u nauci o prostoru*. Beograd: Arhitektonski fakultet

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	0	4	-	0

Методe извођења наставе

Стимулативна атмосфера међу студентима и између студената и наставника кроз предавања, радионице, дискусије, критике, презентације, консултације. Учење кроз рад на задацима. Проверавање свог рада пред другим студентима, наставником и сарадницима.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	писмени испит са портфолиом	30
практична настава		усмени испит	20
колоквијум-и	2 x 20		
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОСТОР И ОБЛИК - ВИЗУЕЛНА ИСТРАЖИВАЊА

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Звонко Н. Павличић

Сарадник: Бранислав Љ. Фолић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ курса је овладавање основним вештинама у контексту визуелне презентације почетних просторних истраживања. Студент кроз одабране тематске јединице и педагошке методе развија аналитичке, креативне и извођачке способности.

Исход предмета

Студент кроз истраживање, реализацију, самостални и тимски рад у графичком представљању развија стваралачке способности у домену презентације концептуалних просторних решења.

Садржај предмета

Теоријска настава

Кроз теоријску наставу, која подразумева интерактивна предавања, студент се упознаје са основама графичког представљања у архитектури. Предавања садрже теме као што су: Визуелне перцепције, Облик и својства облика, Графички концепт, Елементи графичког израза, Компоновање графичких елемената, Начини графичког представљања, Графичка идентификација и Припрема за штампу (формат, дигитализација, графичка дорада, излагачки концепт).

Практична настава

У истраживачкој фази курса кроз слободоручне концептуалне и аналитичке скице и цртеже представља се основна идеја у адекватном графичком формату. Изабраним графичким техникама врше се анализе тематских јединица које се вежбају на паралелном курсу Простор и Облик. У вези са задатим методским јединицама анализирају се историјски, савремени и примери са терена, при чему се води рачуна о пропорцији, размери, представама, материјалима и порукама. У завршној фази курса формира се графичка презентација која обједињује знања полазника из различитих тематских јединица.

Литература

- Петровић Ђ. (1972) *Визуелна истраживања*. Београд: Архитектонски факултет
- Ching, F. D. K. (2009) *Architectural Graphics*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons co.
- Ching, F. D. K. (2007) *Architecture: Form, Space and Order*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons co
- Dernie, D. (2010) *Architectural Drawing*, Laurence King Publishing.
- Campanario, G. (2010) *Art of Urban Sketching*. Quarry Books. 2012.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	0	2	-	

Методе извођења наставе

Интерактивна предавања уз објашњење радних задатака, вежбе кроз задате примере, формирање графичког концепта, компоновање графичког садржаја и припрема за презентацију.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	40
практична настава	60	усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: УВОД У АРХИТЕКТУРУ

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Саја М. Косановић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе на предмету је упознавање студената са основним појмовима у архитектури, са областима и дисциплинама које је чине, са језиком струке и терминима потребним за проучавање архитектонских тема и утемељење академског начина размишљања, као и са могућим правцима деловања у оквиру професије архитекте.

Исход предмета

Студенти стичу увид у сложеност и мултидисциплинарност архитектуре, способност комплексног начина изучавања архитектонских тема, способност аналитичког и основе критичког размишљања, као и знања о савременим архитектонским тенденцијама.

Садржај предмета

Теоријска настава

Шта је архитектура? Професија архитект - могући правци професионалног бављења архитектуром.

Историјски прикази и савремени примери. Образовање архитеката.

Архитектура и урбанизам - преплитања и развајања. Примери.

Архитектура, наука и уметност - тумачење односа кроз историју до данас.

Архитектонско пројектовање. Могућности и ограничења.

Место и локација. Природни и створени услови. Клима.

Генерисање архитектонске идеје: контекст - амбијент - концепт - идентитет. Могућности и ограничења.

Кућа. Функција, конструкција, форма, екологија. Комфор: појам и врсте комфора. Омотач куће као граница спајања и раздвајања две средине.

Материјали и материјализација.

Естетика у архитектури.

Однос кућа - село - град. Примери.

Пејзаж: башта, улица, парк, град.

Визуелне комуникације.

Трендови у архитектури.

Литература

- Conway, H. and Roenisch, R. (2005) Understanding Architecture: An Introduction to Architecture and Architectural History. 2nd Edition. Routledge.
- Ching, D.K.F., Eckler, F.J. (2012) Introduction to Architecture. Wiley
- Goldberger, P. (2011) Why Architecture Matters. Yale University Press.
- Szokolay, S. (2004) Introduction to Architectural Science. Architectural Press
- Jovanović-Popović, M. (1991) Zdravo stanovanje. Beograd: Arhitektonski fakultet

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз интерактивна предавања са активним учешћем студената и подстицањем дискусије и дебате о проблему који се обрађује. У додатним терминима организују се консултације у вези продубљивања тема са предавања код заинтересованих студената, затим у вези израде израде домаћих задатака, избора литературе и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
домаћи задаци	3 x 20	усмени испит	30
колоквијум-и		.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: МАТЕМАТИКА У АРХИТЕКТУРИ

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник : Гордана В. Јелић

Сарадник: Надица М. Миленковић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Упознавање студената са основним областима више математике значајним за примену у оквиру архитектонске геометрије.

Исход предмета

Способност примене математике у оквиру архитектонске геометрије и стручних предмета.

Садржај предмета

Теоријска настава

СТИЦАЊЕ ЗНАЊА ИЗ ОНИХ ОБЛАСТИ МАТЕМАТИКЕ КОЈЕ СУ ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАЗВОЈ МАТЕМАТИЧКОГ НАЧИНА РАЗМИШЉАЊА АРХИТЕКАТА. Матрице и детерминанте. Системи линеарних једначина. Вектори. Аналитичка геометрија у простору. Једначина равни, праве, површи у простору. Реалне функције (гранична вредност, непрекидност, изводи и њихова примена). Неодређени и одређени интеграл (методе интеграције, интеграција рационалних и ирационалних функција и израза са тригонометријским, логаритамским и експоненцијалним функцијама, Њутн-Лајбницева формула, примена одређеног интеграла). Квантитативно размишљање, пропорције у архитектури, златни пресек, бесконачност, изометрије, симетрије, групе симетрија...

Вежбе

Тестови и задаци прате теоријски део наставе и представљају начин усвајања потребних знања. Истовремено показују степен оспособљености примене стечених знања у оквиру архитектонске геометрије.

Литература

- Ушчумлић М. и П. Миличић. (2005) *Елементи више математике 1*. Београд: Грађевинска књига
- Ушчумлић М. и П. Миличић. (2005) *Збирка задатака из више математике 1*. Београд: Грађевинска књига
- Јелић Г. (2013) *Збирка решених задатака из Математике 1*, Косовска Митровица: ФТНКМ

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	1	0	-	0

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе, домаћи задаци, консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	25+25	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ГЕОМЕТРИЈА ОБЛИКА 1

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Златибор Б. Лекић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 4

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Развијање логичног и креативног мишљења и способност просторне визуелизације, просторне имагинације и решавања проблема различитих узајамних просторних односа одабраних геометријских форми на дводимензионом (2Д) приказу паралелног пројектирања. Стечена знања студенти ће директно применити на предмету Технике презентације 3 - 2Д дигиталне презентације, а посредно и на своје пројектантске задатке у оквиру рада у студију.

Исход предмета

СТИЦАЊЕ НЕОПХОДНИХ ЗНАЊА ИЗ ДОМЕНА ГЕОМЕТРИЈЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ФОРМЕ, као и геометријско-конструктивних поступака потребних за дефинисање архитектонских форми сложеније геометрије и њихово свеобухватно представљање у ортогоналним приказима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Упознавање студената са геометријом архитектонских форми (тела, површи и њихових композиција) уз примере из историје, теорије и праксе. Пројектирања, правци посматрања и врсте основних геометријских форми (тачка, права, раван). Концепти видљивости. Примена на сложеније форме (равне фигуре, полиедри, ротациона тела, итд) и анализа кроз примере из праксе. Визуелизација геометријске структуре сложених форми или задатог примера из праксе, што подразумева анализу међусобних пресека праменастих (рогљастих тела и параболичке квадратике) и ротационих површи, карактеристичних елемената њихових пресека као и њихову видљивост и визуелизацију. Реалан терен, топографска површ, површи константног пада. Објекти са пратећим усесима и насипима. Пресеци/профили у вертикалним зрачним површима. Анализа заштите објекта од атмосферске воде.

Вежбе

Оспособљавање студената за продуктивну примену стечених теоријских знања решавањем конкретних геометријских проблема или кроз примере преузете из архитектонско-урбанистичке праксе.

Литература

- Анагности, П. (1986), Нацртна геометрија, Научна књига, Београд
- Гагић, Љ. (2004), Нацртна геометрија, Академска мисао, Београд
- Potmann, H. Asperl, A., Hofer, M. & Kilian, A. (2007), Architectural geometry, Bemtley Institute Press
- Живановић, С., Чуцаковић, А. (2008), Збирка задатака из нацртне геометрије и перспективе са решеним примерима, Академска мисао, Београд

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	2	0	-	

Методe извођења наставе

Предавања. Графичке - аудиторне вежбе. Консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10	усмени испит	
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ТЕХНИКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ 1 - ЛИТЕРАРНЕ ФОРМЕ

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Саја М. Косановић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 1

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе јесте развој интелектуалних академских вештина студената архитектуре: усменог и писаног изражавања, аргументације и критичког мишљења, увећање фонда стручних речи и термина и др. Студенти се упознају са језиком струке и формама и основним правилима усменог и писаног стручног и академског изражавања.

Исход предмета

Студенти граде везу између графичке, визуелне и језичке комуникације и способност да стручним језиком представе своје архитектонске идеје, концепте, искуства, знања, опажања и размишљања. Стечено знање студенти ће користити у оквиру различитих предмета и на различитим годинама студија, како би прогресивно формирали сопствени стил усменог и писаног архитектонског изражавања и развили своју креативност.

Садржај предмета

Језички стил. Намера, јасноћа, аргументација, логика, реторички стандарди. Технички, научни, уметнички језик и архитектонски језик као њихова синтеза. Архитектонски речник.

Усмена презентација. Дефиниција, сврха и намера, стил изражавања, однос усменог излагања и видео приказа. Техничка припрема презентације - основна правила. Примери.

Како и зашто архитекте пишу. Предмет, реторика, аргументација, процес писања и жанр - форма.

Писане академске форме: књига, поглавље, теза и дисертација, рад за конференцију, есеј, истраживачки рад, превод, технички извештај, писмени испит, семинарски рад, писмо, прегледни чланак, биографија, аутобиографија и др - основне карактеристике. Примери.

Семинарски рад. Сврха, садржај и форма. Графички прилози. Коришћење и навођење литературе и извора.

Плагијаризам и оригиналност. Примери. Интернет и претраживање.

Есеј. Дефиниција, сврха, садржај и форма. Аналитички, компаративни, историјски, критички и креативни приступ писању есеја. Примери.

Увод у критички текст. Критичка анализа архитектонског дела. Примери. Развој критичког мишљења.

Литература

- Пешикан, М. и др., Правопис српског језика. Матица Српска и Завод за уџбенике и наставна средства
- Петровић, А. и др. (2008) Енциклопедијски речник грађевинарства и архитектуре. Београд: Грађевинска књига
- Чинг, Ф. (2006) Визуелни речник архитектуре. Београд: Грађевинска књига
- Lange, A. (2012) Writing About Architecture: Mastering the Language of Buildings and Cities. Princeton Architectural Press
- Spector, T. and Damron, R. (2013) How Architects Write. Routledge
- Duarte, N. (2008) Slide:ology: The Art and Science of Creating Great Presentations. O'Reilly Media

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	0	0	-	

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама. Предавања укључују више метода: интерактивну комуникацију и дискусије, задатке, самостална предавања студената и сл. Део наставе су консултације у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Стимулише се развој архитектонске реторике и писаног академског изражавања код студената кроз вежбе усменог излагања прочитаних чланака из архитектуре, презентације, есеје, семинарске радове, дискусије, критике и критичке текстове. Студенти бирају проблемске јединице и интерпретирају их у уменој и писаној форми.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит (семестр. рад)	30
презентације	2 x 15	усмени испит	
есеј	15	.....	
критички текст	15		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ТЕХНИКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ 1 - ЛИКОВНИ ЕЛЕМЕНТИ

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Павличић Н. Звонко

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљеви наставе на предмету су: развијање ликовне и визуелне културе, стицање знања о основним ликовним елементима, стицање практичног искуства у области синтезе ликовних уметности и архитектуре на нивоу једноставнијих ликовних истраживања, развијање перцепције простора и пропорција и осећаја за ликовну композицију.

Исход предмета

Исход предмета обухвата стицање знања и практичних искустава у ликовном представљању и транспозицији облика и простора. Развијене графичке и ликовне вештине студентима ће користити у даљем процесу образовања, као и у будућем професионалном раду.

Садржај предмета

Теоријска настава

Увод у ликовни рад. Ликовне технике цртежа. Увод у композицију. Апстрактна композиција. Облик као ликовни елемент. Сложена композиција линијом и обликом. Валер. Рељеф. Структура. Материјализација. Сложена композиција цртежом. Апстрактна просторна ликовна композиција. Примери савремене ликовне уметности/комплементарност. Ликовни концепт и презентација - сложени колористички односи.

Вежбе

Слободна композиција / према локацији. Слободна композиција линијом / апстрактне студије. Апстрактна линеарна конструкција / изражавање линијом / студије. Линија и облик / подела облика. Облик и композиција / распоред елемената / конструкција апстрактног облика. Анализа ритма облика / ритам величине / мрежа облика / уклапање облика. Валер / студије валера и ритма у композицији. Ликовне студије валера / облик и валер / урађена и неуррађена композиција. Ликовне студије валера / рељеф; Ликовне студије структуре и текстуре. Студија монохроматског рељефа. Студија аналогije и структуре. Ликовна студија колористички комплементарних материјала у композицији. Студија сложених колорист. односа / асамблаж, просторни модел, вишемедијална композиција.

Литература

- Carruthers, B. (1999) Architectural Drawing. Thames and Hudson, London, New York, Paris
- Доци, Ђ. (2005) Моћ пропорција. Stylos art. Београд.
- Пеић, М. (1968) Приступ ликовном делу. Школска књига. Загреб
- Мишчевић, Р. (1989) Избор текстова за изучавање предмета теорије форме. Универзитет у Београду. Београд
- Јакубин, М. (1999) Ликовни језик и ликовне технике. Едука. Загреб.
- Арњајм, Р. (1981) Уметност и визуелно опажање. Универзитет уметности. Београд.
- Богдановић, К. (2005) Увод у визуелну културу. Завод за уџбенике. Београд.
- Васић, П. (1959) Увод у ликовне уметности: елементи ликовног изражавања. Народна књига. Београд.
- Campanario, G. (2010) Art of Urban Sketching. Quarry Books. 2012.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
1	2	0	-	0

Методe извођења наставе

Предавања ex-catedra, интерактивни облици наставе, индивидуални рад, презентације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава	30	усмени испит	
колоквијум-и		.....	
елаборат			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: УРБАНА СОЦИОЛОГИЈА

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Б. Стојановић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са архитектуром и њеним друштвеним контекстом, уз наглашавање значаја ширег сагледавања архитектонско-урбанистичких проблема ван чисто формалних начела.

Исход предмета

Серија предавања треба да омогући студентима да схвате архитектуру у друштвеном контексту и прилаз архитектонској професији из два различита угла: макро-социолошког и микро-социолошког. Студенти стичу разумевање односа између људи и њиховог окружења и знања о томе како окружење утиче на људе и како се то може користити у просторном обликовању, као и како да користе методе за процену ефеката различитих ситуација на понашање и искуство људи. Стечена знања омогућавају комуникацију са експертима из поља психологије. Принципе који су присутни у вези између човека и његовог окружења студенти ће користити за разумевање и решавање проблема у пројектовању.

Садржај предмета

Настава се односи на социолошка гледишта и истражује однос између друштвених збивања и изграђеног окружења. Испитују се централни аспекти друштвене промене - посебно прелаз из модернизма у постмодернизам, као и међусобно повезани процеси глобализације и регионализације. Информације о историјским и савременим облицима урбанизације. Међу темема су и измењени значај урбано-руралних контраста, процеси субурбанизације, периферне урбанизације, формирање светских и регионалних градова, раст нових урбаних конфигурација у центрима (рестаурација руинираних делова града и измештање средњег слоја становништва са ниским примањима) и на градским периферијама (ивица града, Егзополис). Ови општи процеси илустровани су типичним моделима урбанизације. Однос урбаног развоја и културе економије. Социологија свакодневног живота, урбаног становања, и архитектуре.

Литература

- Вујовић, С. (2005) *Урбана социологија*. Нови Сад: ЗУНС
- Соја, Е. (2000) *Postmetropolis: Critical Studies of Cities and Regions*. Oxford: Basil Blackwell
- Вујовић, С. (1990) *Људи и Градови*. Београд: Филозофски факултет
- Пушић, Љ. (1997) *Град, друштво, простор*. Нови Сад: ЗУНС
- Лефевр, А. (1974) *Урбана револуција*. Београд: Нолит
- Кевин Линч, (1978) *Лице Града*. Београд: Грађевинска књига
- Мамфорд, Л. (1988) *Град у историји*. Загреб: Напријед
- Bechtel, R.B., Churchman, A., (Eds.) (2002) *Handbook of Environmental Psychology*. New York: Wiley.
- Bechtel, R.B., (1997) *Environment & Behavior*. London: SAGE
- Bell, P.A., Greene, T.C., Fisher, J.D., Baum, A., (2001) *Environmental Psychology*. Fort Worth: Harcourt College Publishers
- Stokols, D., Altman, I., (Eds.) (1987) *Handbook of Environmental Psychology*, vol.I. in II. New York: Wiley & Sons

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе:

Предавања ex cathedra са видео презентацијом, примерима и методолошким истраживањима, као и дискусија о изложеним урбо-социолошким проблемима.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	50
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ 1

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ предмета је да студенти:

- упознају сложени процес развоја архитектуре и насеља, споне између развоја људских идеја, технике и саме природе грађења, односно архитектонских испољавања која су у непрестаном развоју и променама и
- стекну представу о вези између архитектуре и цивилизације, односно архитектури као облику изражавања друштвене свести, а у складу са друштвено политичким приликама, као и о развоју архитектонских стилова кроз време.

Исход предмета

Исходи предмета су:

- стицање знања о историји и теорији архитектуре и способност да се материја предмета разуме и истражи,
- способност сагледавања феномена и појава у развоју градитељства ради креирања индивидуалног слободног мишљења о односу између архитектуре и њене историје,
- способност за уочавање важности међуодноса између архитектуре, друштвено - културног развоја, технологије и филозофије, односно укупног људског поимања времена и простора и грађења као неопходне људске утилитарне, креативне и уметничке дисциплине.

Садржај предмета

Хронолошки - историјски преглед развоја светске архитектуре и примењене уметности од праисторије до појаве Ренесансе. Разматра се развој грађења и људских станишта у Праисторији, Старом веку (Месопотамија, Египат), потом Егеју, античкој и хеленској Грчкој, као и архитектури Етрурије и Рима, затим палеохрашћанска и византијска, прероманичка, романичка и готичка архитектура, односно период од 4 000 г.п.н.е., до пада Цариграда 1453. или открића Америке 1492. г.н.е. Приказује се развој архитектуре у контексту времена, историјских околности, природног или архитектонског простора, типологије и симболичност архитектонских форми.

Литература

- Traktemberg, M. Najman, I (2006) Arhitektura od praistorije do postmodernizma, Građevinska knjiga, Beograd.
- Куртовић-Фолић, Н (2001) Развој архитектуре, књ. 1, Архитектонски факултет, Београд .

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког реда. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, задаци, самостална предавања студената. Део наставе су консултације у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање, као и допуна писаних радова сопственим цртежима, као својеврсним обликом размевања форме. Студенти од датих или предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их самостално или у групи.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ИСТОРИЈА УМЕТНОСТИ 1

Врста и ниво студија: 1. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 1

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе је да се студенти упознају са основама историје и теорије ликовних и примењених уметности и визуелне културе. Фокус се усмерава на питања ликовног уметничког дела, намене и интерпретације уметности, њене улоге и значаја врхунских уметника кроз време, односа између различитих уметности и др. Циљ наставе је да студенти стекну ширу културу препознавања стилских праваца кроз историју, као и да архитектуру разазнају као део опште визуелне културе и конкретног тумачења духа доба.

Исход предмета

Стицање знања о историји уметности. Способност да се материја предмета разуме и запамте најважнији подаци. Сагледавање феномена и појава у историји уметности студентима омогућује креирање слободног мишљења о свеколиком развоју духовног, културног и креативног бића људске јединке, као и стицање способности да сопствено биће на критички начин поставе и одреде у односу на време и простор. Студенти стичу способност да идентификују и образложе везе између идеја и уметничких процеса уметности и теорије, значења и примењивости уметничких ставова и архитектонске праксе, као и да препознају и разликују ауторе и дела, стилове, правце и технике из историје уметности.

Садржај предмета

Хронолошки - историјски преглед развоја уметности од праисторије до новог века, све врсте визуелних уметности. Разматра се Праисторија, Стари век (Египат, Месопотамија), античка историја Грчке и Рима, потом византијска, романска и готичка уметност односно период од 4 000. г.п.н.е. до пада Цариграда 1453 или открића Америке 1492. г.н.е. Приказује се развој уметности у контексту времена, историјских околности, друштвено-политичког уређења, културног амбијента.

Литература

- Група аутора, (2008) Јансонова историја уметности, седмо издање, Београд.
- Пиксел. Ђ, (1974) Општа историја уметности, Београд.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
1	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Методологија произлази из предвиђених тематских јединица која се излажу према хронолошком реду. Предавања ex chatedra, са презентацијама, са циљем побуђивања интереса студената. Предвиђа се више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему. Део наставе су консултације са студентима у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Кроз семестралне радове и индивидуалан рад са студентима додатно се продубљују знања о предмету, времену и репрезентативним примерима. Стимулише се интересовање студената за истраживања и вербално-писано изражавање. Студенти од датих или самостално предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их самостално или у групи.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЕЛЕМЕНТИ ПРОЈЕКТОВАЊА

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Љубиша М. Фолић

Сарадници: Душан А. Томановић, Мирјана Ј. Милетић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе на предмету је упознавање студената са антрополошким моделом у изучавању, анализи и тумачењу архитектонског простора, који се посматра кроз проблем функције и облика и са основним принципима архитектонског пројектовања и композиције, структуром архитектонског пројекта, димензионисањем, мерама и пропорцијама.

Исход предмета

Студенти развијају способност самосталног размишљања, аналитичког посматрања и примене графичких и ликовних вештина на сопственом архитектонском решењу, у циљу читљивог приказивања стварности, од пројектног програма, скице, концепта, до идејног архитектонског решења. Кроз тај процес, студенти стичу основна знања о појмовима простора, форме, односа форме и простора, просторним организацијама, кретању, мерама и пропорцијама, архитектонској анализи и архитектонским принципима.

Садржај предмета

Теоријска настава Елементи. Означавање. Размера. Форма. Активност. Симулација. Дијаграм. Организација. Димензија. Коришћење. Анализа: пуно и празно, тешко и лако, дебело и танко, уграђено и покретно, опрема и обрада, тврдо и меко. Сценарио простора: лик и позадина, преламање и рефлексија, дубина и маса, ефемерно и трајно. Програм: повремени и стални, појединачни и умножени, стандардни и аутономни, проточни и фиксирани, планирани и случајни. Предавања се могу пратити у три велика круга: 1. Знаковно-симболички, урбано-архитектонска форма и њени атрибути; 2. Хабитално-утилитарна значења; 3. Форме одуховљених простора

Други облици наставе Однос појединачних активности и укупне организације простора. Предмет у простору. Радно место. Вишеструко употребљив простор (на нивоу јединице, склопа и просторног модела: организација-употребљивост, комуникативност и склад). Пројектовање и размаравање простора (диспозиција и комуникација) како према ритму људских корака тако и према дохвату руке. Пропорција. Велика и мала форма (карактер, израз и мера). Слојевитост хоризонталног плана-програм кроз дијаграм симулације амбијента, активност, димензије, визуелни комфор, норме и стандарде, зонирање и организацију, односе и везе, кретање и догађај. Кроз прављење макете, студенти увежбавају основне третмане градитељског материјала у поступку пројектовања.

Литература

- Fawcett, A.P. (2003) *Architecture: Design Notebook*, 2nd Edition. Amsterdam Boston Heidelberg London New York Oxford Paris San Diego San Francisco Singapore Sydney Tokyo: Architectural Press
- Friedman, J. B. (2000) *Creation in Space: A Course in the Fundamentals of Architecture*. Volume 1: *Architectonics*. Volume 2: *Dynamics*. Kendall/Hunt Publishing Company.
- Мукаржовски, Ј. (1987) *Структура, функција, знак, вредност*, Нолит, Београд
- Миленковић, Б. (1988) *Увод у архитектонску анализу*, Грађевинска књига, Београд
- Milenković, B. (2009) *Graditeljska tradicija*, Eparhijska radionica, Beograd
- Bogdanović, K. (2001) *Deset osnovnih paleotehničkih principa u oblikovanju i gradjenju*, Ogdaloo, Kraljevo
- Stržič, Z. (1951) *Arhitektonsko projektiranje (I u II oeo)*, Školska knjiga, Zagreb
- Фолић, Љ. (2005) *Анализа архитектонске форме*, Грађевинска књига, Београд

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	0	4	-	0

Методe извођења наставе Стимулација креативне атмосфере међу студентима и успостављање релације између студената и наставника кроз предавања, дискусије, критике, презентације, консултације при чему се савладавају основни принципи архитектонског и урбанистичког пројектовања као и стицање способности за контролу линије, површине и запремине кроз димензионисање и обликовање простора за стварну употребну вредност.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	елаборат	30
практична настава	10	усмена одбрана	10
колоквијум-и	2 x 10=20	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ 2

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ предмета је да студенти упознају:

- сложени процес развоја архитектуре и насеља, споне између развоја људских идеја, технике и саме природе грађења,
- технологију и композицију архитектонских здања,
- стилске особености архитектуре у одређеним историјским периодима, како би стекли слику о културном наслеђу и светској баштини.

Исход предмета

Исходи предмета су:

- стицање знања о историји и теорији архитектуре и способност да се материја предмета разуме и истражи,
- способност сагледавања феномена и појава у развоју градитељства ради креирања индивидуалног слободног мишљења о односу између архитектуре и њене историје,
- способност за уочавање важности међуодноса између архитектуре, друштвено - културног развоја, технологије и филозофије, односно укупног људског поимања времена и простора и грађења као неопходне људске утилитарне, креативне и уметничке дисциплине.

Садржај предмета

Хронолошки - историјски преглед развоја архитектуре и примењене уметности од појаве ренесансе до неокласицизма. Разматра се архитектура Ренесансе и хуманизма у Италији, висока Ренесанса у Фиренци, Венецији, Ренесанса у Француској, Шпанији, Енглеској, архитектура Барока и Рококоа у Италији, Риму, Француској, Немачкој, Аустрији, Шпанији, Енглеској. Приказује се континуалан развој архитектуре у контексту времена и карактеристичних принципа грађења као одраза људских потреба, утицајних аспеката друштва, економије, технологије, материјала, уметности, чиме се предмет посматра на свеобухватан - интердисциплинаран начин, а у складу са карактером саме архитектуре. Разматрају се најзначајнији аутори, њихова дела, потоња тумачења, утицаји, посебно архитектонски елементи и композиција. Тумачења односа архитектура-време – историја.

Литература

- Traktemberg, M. Najman, I (2006) Arhitektura od praistorije do postmodernizma, Građevinska knjiga, Beograd.
- Gideon, S. (2002) Prostor, vreme i arhitektura, Građevinska knjiga, Beograd.
- Куртових-Фолић, Н (2001) Развој архитектуре, књ. 1, Архитектонски факултет, Београд.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког реда. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, задаци, самостална предавања студената. Део наставе су консултације у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање, као и допуна писаних радова сопственим цртежима, као својеврсним обликом размевања форме. Студенти од датих или предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ИСТОРИЈА УМЕТНОСТИ 2

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 1

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе је да се студенти упознају са основама историје и теорије ликовних и примењених уметности и визуелне културе. Фокус се усмерава на питања ликовног уметничког дела, намене и интерпретације уметности, њене улоге и значаја врхунских уметника кроз време, односа између различитих уметности и др. Циљ наставе је да студенти стекну ширу културу препознавања стилских праваца кроз историју, као и да архитектуру разазнају као део опште визуелне културе и конкретног тумачења духа доба.

Исход предмета

Стицање знања о историји уметности. Способност да се материја предмета разуме и запамте најважнији подаци. Сагледавање феномена и појава у развоју историје уметности студентима омогућује креирање слободног мишљења о развоју људског поимања сопствене јединке у односу на свет који га окружује. Стицањем знањем о историји уметности студенти сопствени идентитет и биће могу да надограде и одреде у односу на време и простор. Студенти стичу способност да идентификују и образложе везе између идеја и уметничких процеса уметности и теорије, значења и применљивости уметничких ставова и архитектонске праксе, као и да препознају и разликују ауторе и дела, стилове, правце и технике из историје уметности.

Садржај предмета

Хронолошки - историјски преглед развоја уметности од појаве ренесансе до неокласицизма. Разматрају се појмови ренесанса и хуманизам, уметност ране ренесансе у Италији, високе ренесансе у Италији: Фирентинска школа, Венецијанска школа, уметност ренесансе у Европи: Низоземска, Немачка, Француска, уметност маниризма у Италији, Француској и Шпанији, уметност барока у Италији, Фландрији, Низоземској, Француској и Енглеској. Специјална пажња је посвећена препознавању основних уметничких појмова.

Литература

- Група аутора, (2008) Јансонов историја уметности, седмо издање, Београд.
- Пиксел, Ђ. (1974) Општа историја уметности, Београд.
- Gombrih, E.H. (1984) Umetnost i iluzija, Nolit, Beograd.
- Нелсон, Р.С, Шиф, Р. (приредили) (2004) Критички термини историје уметности, Светови, Нови Сад.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
1	0	0	-	

Методе извођења наставе

Методологија произлази из предвиђених јединица које се излажу према хронолошком реду. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему. Метод наставе су предавања ex cathedra, са презентацијом, са циљем побуђивања интереса студената. Део наставе су консултације са студентима у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање. Студенти од датих или самостално предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ГЕОМЕТРИЈА ОБЛИКА 2

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Златибор Б. Лекић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 4

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Упознавање студената са начинима „просторног“ приказивања архитектонско-урбанистичких форми у три димензије - у аксонометрији и перспективи, са методом тзв. перспективне реституције и фотомонтаже, као и истраживањем утицаја осветљења на својства простора и визуелни утисак.

Исход предмета

Исход предмета је стицање основних вештина у конструисању аксонометрије, перспективе, перспективне реконструкције (реституције) и конструисању сенки у различитим задатим типовима и изворима светлости. Сечене вештине се примењују за решавање пројектантских проблема и на предмету Технике презентације 4 - 3Д дигиталне презентације.

Садржај предмета

Теоријска настава

Тежиште теоријске наставе је на упознавању студената са основним принципима аксонометријске пројекције и перспективног просторног приказа архитектонско-урбанистичких елемената.

Аксонометријска пројекција кроз различите начине пројектирања (из основе, изометријска, ортогонална, коса пројекција...), до употребе светлости и сенке у презентацији.

Перспектива - различите врсте перспективе (фонтална, са угла и коса перспектива) и основни принципи конструисања сенке на основу извора светлости.

Перспективна реституција - обликовна и димензионална карактеристика архитектонско - урбанистичких елемената на основу коришћења информација са фотографија на којима су ти елементи представљени. Основни принципи фотомонтаже.

Вежбе

Оспособљавање студената за продуктивну/практичну примену стечених теоријских знања која се односе на аксонометријску пројекцију, перспективу и перспективну реституцију.

Литература

- Анагности, П. (1986), *Перспектива*, Научна књига, Београд
- Анагности, П. (1986), *Нацртна геометрија*, Научна књига, Београд
- Гагић, Љ. (2004), *Нацртна геометрија*, Академска мисао, Београд
- Potmann, H. Asperl, A., Hofer, M. & Kilian, A. (2007), *Architectural geometry*, Bemtley Institute Press
- Живановић, С., Чучаковић, А. (2008), *Збирка задатака из нацртне геометрије и перспективе са решеним примерима*. Београд: Академска мисао

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	2	0	-	0

Методе извођења наставе

Предавања са интерактивном комуникацијом. Графичке - аудиторне вежбе. Консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10	усмени испит	
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ТЕХНИКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ 2 - ИНЖЕЊЕРСКИ ЦРТЕЖ

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Драган Ј. Гавриловић

Сарадници: Марија Г. Стаменковић, Јасмина В. Лукић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе на предмету је упознавање студената са методама за комуникацију архитектонских идеја и концепата, односно са архитектонским изражавањем кроз инжењерски цртеж.

Исход предмета

Од студената се очекује да развију вештину представљања својих архитектонских идеја и концепата кроз инжењерски исправне приказе. Стечено знање и умеће студенти ће примењивати на свим предметима везаним за различите форме архитектонског графичког изражавања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Формат техничко инжењерског цртежа. Размера цртежа и планова. Однос размере, врсте архитектонског пројекта и детаљности приказа. Правила и методе за увођење мера у планове. Начин графичког означавања грађевинских материјала у цртежима и плановима. Ортографски и аксонометријски приказ. Котирање цртежа. Модуларна координација и пројектантска мрежа - растер. Приказ симбола у плановима. Текстуална обележавања. Ситуациони план и основа, пресек и изглед објекта. Легенда и веза са цртежом. Исцртавање елемената мобилијара. Исцртавање, означавање и димензионисање прозора и врата у архитектонском пројекту.

Вежбе

Приказ столице у размери 1:10 у одговарајућим пројекцијама и са свим мерама и ознакама материјала. Слободоручни линијски приказ архитектонског објекта у размери 1:200. Технички приказ архитектонског објекта у размери 1:200. Архитектонски објекат у размери 1:50. Представљање и димензионисање прозора и врата у размери 1:10 и 1:5. Ситуациони план са свим просторним елементима, демензијама, ознакама материјализације и симболима.

Литература

- Звонимир Вркљан: Опрема грађевинских нацрта. Свеучилиште Загреб, Загреб, 1986.
- Rainer Graefe: Zur Geschichte des Konstruierens. Deutche Verlag - Anstalt, Stuttgart, 2000.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	1	0	-	

Методе извођења наставе

Настава обухвата предавања ex cathedra са видео презентацијама и вежбе које подразумевају израду тематских графичких радова, слободоручно или уз помоћ цртачког прибора.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	писмени испит	30
графички радови	40	усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета:

ТЕХНИКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ 2 - СКУЛПТУРА, МОДЕЛОВАЊЕ И МАКЕТАРСТВО

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Звонко Н. Павличић

Сарадник: Јасмина В. Лукић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ предмета је овладавање коришћењем модела као студије за артикулисање волуметрије пројектованог простора. Студенти уче и увежбавају процес просторног обликовања у стварности и апстракцији и граде способност да разлуче разлоге израде модела просторних целина са специфичним функцијама. Потребно је да студенти схвате значај презентације архитектонског пројекта и његовог представљања у волуметрији користећи различите медије и материјале.

Исход предмета

Исходи предмета су:

- стицање способности за анализу простора у складу са различитим захтевима,
- стицање способности за тродимензионално истраживање и изражавање уз овладавање знањем о међузависности између материјала и архитектонског концепта,
- грађење вештине повезивања теорије и праксе,
- коришћење стечене вештине у свим фазама пројекта који се изводе у оквиру рада у студију и касније у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава. Предавања разјашњавају типове и примену модела који су заступљени у презентацији архитектонског и урбанистичког пројектовања. Студенти се у моделовање уводе кроз чиниоце попут: форме и садржаја, материјала и процедуре, макете и естетике, производње / корисности. Представљају се примери тродимензионалних модела изведених од различитих материјала и у различитим медијима. Основни појмови и дефинисање макетарства. Подела макета: по намени, по типовима, по размери, по материјалима. Поступак израде макета и коришћење материјала.

Други облици наставе. Студент у изради просторне структуре, при томе водећи рачуна о естетици, пролази кроз више фаза: аналитичка, креативна и имплементација. Студент израђује више модела током вежби у задатој размери и употребом различитих, одговарајућих материјала. Модели су базирани на сопственом пројекту студента или на некој од тема са предмета Елементи пројектовања. Резултат је израда прихватљивог модела, макете или просторне скулптуре.

Литература

- Friedman, J. B. (2000) *Creation in Space: A Course in the Fundamentals of Architecture: Architectonics*. Kendall/Hunt Pub. Co.
- Summerson, J. (1963) *The Classical Language of Architecture*. London: T&H
- Ruskin, J. (1965) *Vrednosti*. Beograd: Kultura
- Čelebonović, A. (1973) *Stara grčka. Estetski pristup arhitekturi, skulpturi i slikarstvu*. Beograd: Jugoslavija
- Mitrović, M. (1979) *Forma i oblikovanje*. Beograd: Viša ekonomska škola
- Rasch, H. (1967) *Some Roots of Moderne Architecture*. London: Alec Tiranti
- Mitchell, W.J. (1989) *The Logic of Architecture*. Cambridge: MIT

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
1	0	2	-	0

Методе извођења наставе

Предавања ex cathedra са видео презентацијом и примерима, практична настава и консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	35
Елаборат	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: АРХИТЕКТОНСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ 1

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Драган Ј. Гавриловић

Сарадници: Марија Г. Стаменковић и Јасмина В. Лукић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 4

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Студенти се на предмету упознају са основном терминологијом, принципима и елементима зграда са масивним конструктивним склопом и стичу знање о савременим трендовима у пројектовању основних конструктивних елемената зграда и њиховом интегралном усложњавању у јединствени конструктивни склоп.

Исход предмета

Од студената се очекује савладавање логике пројектовања и материјализације објеката у масивном систему грађења. Стечена знања студенти примењују и при решавању пројектантских проблема.

Садржај предмета

Теоријска настава

Упознавање са основним функционално-конструктивним елементима при монолитизацији класично зиданих објеката. Основни принципи темељења класично зиданих објеката. Принципи пројектовања и монолитизација зиданих конструкција од опеке и модуларних блокова. Принципи пројектовања и монолитизација камених зиданих конструкција и лукова. Системи изолације објеката од влаге и оцедне воде. Топлотна изолација објеката. Пројектовање подних конструкција на тлу. Врсте подова. Пројектовање и монолитизација ситноробастих међуспратних конструкција од бетона и керамичких производа. Пројектовање и монолитизација класичних дрвених међуспратних и таваничних конструкција. Пројектовање система степенишног простора. Врсте и системи степеништа. Конструктивни склоп армирано-бетонских степеница. Облагање степеница. Степенишна ограда.

Вежбе

Израда тематских графичких радова усклађених са предавањима.

Литература

- Драган Гавриловић: Системи везног зидног слога опеком, Просвета, Ниш, 2002.
- Драган Гавриловић: Конструкција везног слога стубова од опеке, Грађевинско-архитектонски факултет, Ниш, 2004.
- Божидар Милић: Елементи и конструкције зграда, Универзитет Црне Горе, Подгорица, 1999.
- Ђуро Пеулић: Конструктивни елементи зграда, Croatia knjiga, Загреб, 2002.
- Мартин Миттаг: Грађевинске конструкције, Грађевинска књига, Београд, 2003.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	2	0	-	

Методе извођења наставе

Настава се одвија кроз комбинацију предавања ex cathedra са видео презентацијама и вежби које подразумевају израду тематских графичких радова и студије специфичних детаља.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
вежбе - графички радови	40	усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ФИЗИКА У АРХИТЕКТУРИ

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставници: Владимир Т. Радојичић, Шефик М. Бајмак

Сарадник: Рада М. Радуловић

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета. Циљеви наставе у оквиру предмета су:

- упознавање са основним грађевинским материјалима, њиховим перформансама, поступцима добијања и могућностима примене, при чему студенти кроз приказане примере повезују знања о грађевинским материјалима са формираним архитектонских структурама,
- упознавање са аспектима комфора у унутрашњем простору зграда и
- упознавање са основним елементима архитектонске физике, посебно у домену третирања питања енергије.

Исход предмета. Студенти се оспособљавају да:

- самостално тумаче поједина својства материјала, захтевају одређена испитивања, доносе закључке о испуњености захтева стандарда и прописа и на основу тога постају компетентни за избор и коришћење материјала при пројектовању и грађењу архитектонских објеката,
- препознају основне параметре свих врста комфора у зградама и
- самостално врше основне прорачуне везане за физичке перформансе зграде, узимајући у обзир карактеристике омотача, чиме спознају важност разматрања области енергетске ефикасности зграда.

Садржај предмета. Технички услови и контрола квалитета грађевинских материјала. Параметри стања и основна својства грађевинских материјала. Камен и камени материјали. Керамички материјали. Минерална везива (гипс, креч, цемент), малтери. Бетон и производи од бетона. Метали. Грађевински челик. Дрво. Боје, лакови, лепкови. Полимери и пластичне масе. Материјали за топлотну и заштиту од влаге. Илустрација примене традиционалних и савремених материјала за грађење кроз приказ најпознатијих објеката у појединим историјским раздобљима. Појам комфора у зградама. Врсте комфора. Ваздушни комфор. Топлотни комфор. Светлосни комфор. Акустички комфор. Параметри комфора. Однос избора материјала и остваривања комфора у зградама. Прорачун коефицијената пролаза топлоте кроз структуру омотача. Прорачун дифузије водене паре кроз структуру омотача. Критички осврт на избор материјала у односу на резултате изведених прорачуна. Вежбе прате предавања. Програм вежби је идентичан програму предавања.

Литература

- Мурављов, М: Грађевински материјали, Грађевински факултет, Београд, 1995.
- Михајловић – Ристивојевић, М.: Особине и перформансе материјала у архитектури, Архитектонски факултет, Београд, 1995.
- Ballard Bell V.: Materials for Architectural Design, Laurence King Publishing, London, 2006.
- Јовановић-Поповић М.: Здравно становање, Архитектонски факултет, Београд, 1991.
- Szokolay S., Introduction to Architectural Science, Architectural Press, 2004.
- Правилник о енергетској ефикасности зграда.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	2	0	-	

Методe извођења наставе. Студентима се кроз презентације помоћу фотографија, табела, дијаграма и формула објашњава материја која је предвиђена наставним програмом. У оквиру вежби у лабораторији студенти могу да виде или сами ураде поједина стандардна испитивања грађевинских материјала. Један део вежби је рачунски где се кроз задатке и примере наставна материјала материја повезује са архитектонском праксом.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	писмени испит	50
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	2 x 20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ОСНОВЕ УРБАНИЗМА 1

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Миодраг Н. Ралевић

Сарадник: Ружица Т. Божовић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Свеобухватно разумевање основних феномена града, његовог историјског развоја и трансформација;
Упознавање студената са основним карактеристикама, процесима и формама градског простора;
Повезивање природних, друштвено-економских и технолошких процеса са архитектонском димензијом урбаног окружења.

Исход предмета

Критичко разумевање града, његовог формирања, улоге и трансформација; успостављање релација између урбане структуре (архитектуре), активности и друштвених промена; упознавање са актуелним процесима/трендовима/визијама и ефектима које могу имати на (дис)континуитет урбаног простора. Примена стечених знања у истраживачкој фази у студију.

Садржај предмета

Теоријска настава

Настава је усмерена на упознавање и сагледавање феномена града, његову улогу и позицију у контексту друштва, технологије и животне средине. У предавањима се наглашава веза града и архитектуре кроз проучавање форме и елемената градског простора, као и процеса који директно и индиректно утичу на урбани простор и друштво. Разматрајући кључне просторне и временске/историјске одреднице, студентима се даје временски свеобухватна и вишеслојна слика града, као кључног чворишта савремене егзистенције.

Вежбе

Студенти раде семестрални рад у коме анализирају изабране градске целине користећи задате методске јединице.

Литература

- Kostof, S. (1993) *The City Shaped: Urban Patterns and Meanings Through History*. Boston: A Bulfinch Press
- Hall, P. (2001) *Cities of Tomorrow*, Oxford: Blackwell
- Никезић, З. (2007) *Грађена средина*, Београд: АФ
- Ступар А. (2009) *Град глобализације - изазови, трансформације, симболи*, Београд: АФ, Орионарт

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	1	0	-	0

Методе извођења наставе

Настава се одвија кроз предавања ex cathedra, видео презентације, интерактивне методе, дискусије, консултације и вежбе у оквиру којих се анализирају понуђене или изабране градске целине.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	семестрални рад	40
практична настава		усмени испит	20
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 1 - АРХИТЕКТУРА

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник : Љубиша М. Фолић

Сарадници: Марија З. Павличић, Мирјана Ј. Милетић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Предмет има за циљ да студентима омогући развијање пројектантских вештина из области индивидуалног становања. Студенти кроз рад на предмету увежбавају примену теоријских знања која паралелно стичу на предмету Пројектовање 1 - Трајно становање. Рад у студију, покретање дискусија, као и студије случаја, а све у складу са контекстом, пружају могућносат студентима да формирају савремени архитектонски став о теми и савладају вештине неопходне за креирање идејног пројекта. Успостављањем архитектонског решења за две локације, са различитим контекстом, студентима се предочава комплексност пројектовања истог вида становања у различитим околностима. Студенти препознају утицаје окружења на процес развоја идеје и формирају ставове у односу на задату тему.

Исход предмета

Студенти стичу знања која им омогућавају актуелан, стручан и одржив приступ пројектовања објекта за индивидуално становање, у духу савременог начина живота и архитектуре, чиме се оспособљавају за савладавање сложене пројектанске проблематике овакве врсте објекта и креирање животног простора достојног модерног човека.

Садржај предмета

Други облици наставе

Настава се одвија у студију и усмерена је у правцу фазног развијања пројекта. У првој фази, студенти сагледавају историјски, природни, друштвени и економски аспект феноменологије индивидуалног становања. Затим анализирају задати контекст преко поменутих аспеката. Из ових анализа настају прва решења која се, кроз даљу разраду, доводе до нивоа идејног пројекта са свим потребним функционалним и естетских карактеристикама, али и елементима потребним за презентовање архитектонског објекта индивидуалног становања.

Литература

Студентима је препоручена литература са предмета Пројектовање 1 - Трајно становање.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
0	0	6	-	

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз рад у студију, кратке презентације са дискусијом, студије случаја и приказе позитивних и негативних примера из савремене праксе и окружења, обилазак терена ради прикупљања полазних чињеница.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	писмени испит (пројекти)	2 x 30
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 1 - КОНСТРУКЦИЈЕ

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Драган Ј. Гавриловић

Сарадници: Марија Г. Стаменковић и Јасмина В. Лукић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положени испити из предмета: Архитектонске конструкције 1
Технике презентације 2 - Инжењерски цртеж

Циљ предмета

Кроз израду извођачког пројекта архитектонског објекта мање површине студенти примењују знања стечена у оквиру предмета Архитектонске конструкције 1 и 2 и на тај начин заокружују у целину знање о масивним, зиданим конструктивним склоповима зграда.

Исход предмета

Кроз рад на предмету студенти вежбају како да знање стечено у оквиру предмета Технике презентације 2 - Инжењерски цртеж, Архитектонске конструкције 1 и Архитектонске конструкције 2 примене на конкретном пројектантском задатку и тиме стичу основу за даљи развој сложене пројектантске вештине.

Садржај предмета

Други облици наставе

Настава је конципирана тако да студент започиње рад на идејној скици и кроз разраду појединих сегмената објекта склапа целину, што резултира извођачким пројектом који укључује: основе, пресеке, изгледе и све карактеристичне детаље. Идејна скица објекта је конципирана тако да студент провежбава решење конструкције објекта, степенице, терасу, кос кров, кровне баце, еркере, тремове и на тај начин савладава сва проблемска места са којима се може сусрести у пракси приликом разраде и материјализације једног мањег објекта. Идејна скица оставља студентима могућност креативног изражавања у избору материјала, решавању детаља и на тај начин у креирању укупног изгледа објекта.

Литература

- Ранко Трбојевић: Архитектонске конструкције, Масивни конструктивни склоп, Орион, 2001.
- Божидар Милић: Елементи и конструкције зграда, Универзитет Црне Горе, Подгорица, 1999.
- Ђуро Пеулић: Конструктивни елементи зграда, Croatia knjiga, Загреб, 2002.
- Мартин Миттаг: Грађевинске конструкције, Грађевинска књига, Београд, 2003.
- Andrea Deplazes, Архитектонске конструкције - од сировине до грађевине, Грађевинска књига, Београд, 2008.
- Wolfgang Brennecke, Heiko Folkers, Friedrich Haferland, Franz Hart: Атлас кровних конструкција - коси кровови, Грађевинска књига, Београд, 1990.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
0	0	2	-	0

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз рад у студију у групама до 20 студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит (пројекат)	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	2 x 20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ 1 - ТРАЈНО СТАНОВАЊЕ

Врста и ниво студија: 2. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник : Љубиша М. Фолић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положен испит из предмета Елементи пројектовања

Циљ предмета

Основни наставни циљеви предмета усмерени су ка упознавању студената са тематиком архитектонско-урбанистичких склопова породичног и вишепородичног становања. Предавања на курсу предходе и функционално су везана са радом на предмету Студио 1 и представљају теоријску подлогу за стицање искуства у примени теоријских знања у решавању практичних задатака у поступку пројектовања стамбених објеката.

Исход предмета

Очекивани исход предмета је да студенти овладају знањима која леже у сфери истраживања затечених услова, утицаја и фактора који доводе до развоја различитих решења и индивидуалном и колективном становању. Студенти стичу нова теоријска и практична знања која шире спектар пројектантских вештина применљивих у пракси. Тиме се студенти уводе у општу методологију поступка у пројектовању стамбених објеката.

Садржај предмета. *Теоријска настава* обухвата следеће основне методске јединице:

- основне информације о објектима породичног и вишепородичног становања;
- сличности и разлике породичног и вишепородичног становања;
- типолошку обраду стамбене архитектуре породичног и вишепородичног становања;
- утицајни фактори, начела у пројектовању стамбене архитектуре;
- принципи груписања архитектонских склопова, типологија вишепородичних стамбених кућа;
- типологија организација стамбених јединица, мотиви организације и обликовања стамбених простора;
- анализу стамбених локација са аспекта квалитета, места, животне средине, културног контекста;
- упознавање са регулативом која прати индивидуално и колективно становање;
- упознавање са архитектонским наслеђем у становању, и
- савремене тенденције у пројектовању стамбених објеката.

Литература

- Фолић, Љ. (2005) *Анализа архитектонске форме*. Београд: Грађевинска књига
- Norberg Šulz, Kristijan (1990) *Stanovanje*. Beograd: Građevinska knjiga
- Baylon, M. (1979) *Stanovanje-tema 1: Organizacija stana*, AF, Beograd
- Baylon, M. (1981) *Stanovanje-tema 2,3,4,5*. AF, Beograd
- Grabrijan, D. (1973) *Razvojni put naše savremene kuće*, Gradjevinska knjiga, Beograd
- Миленковић, Б. (1977) *Средиште живота-средиште куће*, AF, Beograd
- Архитектура Urbanizam (1975) *Stanovanje*, Beograd
- Анисимова, И. И. (2000) *Индивидуалнији жилой дом. История и принципи проектирования*. Ладыа, Москва
- French, Hilary (2008) *Key Urban Housing of the Twentieth Century: Plans, Sections and Elevations*. W. W. Norton and Company
- French, Hilary (2008) *New Urban Housing*. Yale University Press

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе. Предавања, кратке вежбе пројектовања, консултације, колоквијум, семинарски рад, писмени и усмени део испита

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава		усмени испит	20
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ 1 - ПОСЕБНИ ОБЛИЦИ СТАНОВАЊА

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Мирко Д. Грбић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положен испит из предмета Елементи пројектовања

Циљ предмета

Основни наставни циљеви предмета усмерени су ка упознавању студената са тематиком архитектонско-урбанистичких склопова друштвеног, повремениог и привременог становања. Предавања на курсу предходе и функционално су везана са радом на предмету Студио 2 и представљају теоријску подлогу за стицање искуства у примени теоријских знања у решавању практичних задатака у поступку пројектовања.

Исход предмета

Очекивани исход предмета је да студенти овладају знањима која леже у сфери истраживања затечених услова, утицаја и фактора који доводе до развоја различитих решења. Студент стиче нова теоријска и практична знања која шире спектар пројектантских вештина применљивих у пракси. Тиме се студент уводи у општу методологију поступка у пројектовању објеката овог типа.

Садржај предмета

Теоријска настава обухвата следеће основне методске јединице:

- основне информације о објектима предметних типолошких групација (објекти туризма, домови, дечије установе, социјално становање);
- типолошку обраду и карактеристике објеката друштвеног, повремениог и привременог становања;
- анализу локација са аспекта квалитета, места, животне средине, културног контекста;
- изучавање различитих морфолошко-структуралних манифестација ових врста објеката;
- упознавање са регулативом која прати ову врсту објеката;
- упознавање са архитектонским наслеђем предметних типолошких групација, и
- савремене тенденције у пројектовању објеката предметних типолошких групација.

Литература

- Дејан Настић, Објекти стандарда 2 - Туристички објекти, Архитектонски факултет Београд, 1980.
- Zhi-fang Bao, Изградња туристичких објеката у Југославији, Архитектонски факултет, Београд, 1986.
- Richard H. Penner et al., Hotel Design, Planning and Development, Second Edition, W. W. Norton & Company, 2012.
- Jodidio. P., Architecture Now! Taschen, Keln, 2003.
- Nojfert, Архитектонско пројектовање (37. издање), Грађевинска књига, Београд, 2003.
- Mark Dudek, Kindergarten Architecture, Taylor & Francis, 2013.
- Perkins Eastman, Building Type Basics for Senior Living, 2nd edition, John Wiley and Sons, 2013.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе пројектовања, консултације, колоквијум, семинарски рад, писмени и усмени део испита

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	20	усмени испит	10
колоквијум-и	2 x 20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ИСТОРИЈА МОДЕРНЕ АРХИТЕКТУРЕ И УРБАНИЗМА

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положени испити из предмета Историја архитектуре 1 и 2

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са уводом у историју и теорију модерне архитектуре и урбанизма, са значајним правцима, ауторима и њиховим идејама, концептима и реализацијама као и да се кроз анализе праваца и рада појединих стваралаца омогући формирање референтне основе за даља промишљања.

Исход предмета

Од студената се очекује да овладају главним токовима модерне архитектуре и урбанизма, значајним ауторима, делима и основним теоријским поставкама модерне архитектуре и урбанизма у свету, да усвоје шире основе поимања историјских просеца и културног контекста, стекну знања о теоријама авангарде и модернизма у архитектури и урбанизму и способност за анализу архитектонског дела, концепта или плана и пројекта. Додатно, од студената се очекује да стекну способност повезивања теоријских сазнања са предавања са практичним радом, као и интересовање да се даље надограђују и делују у правцу афирмације и унапређења стечених знања.

Садржај предмета

Основна област програма је историја модерне архитектуре и урбанизма од средине 18. века до првих назнака постмодерне крајем педесетих година двадесетог века. Путем предавања и самосталним истраживањем студената, на предмету се обрађује више тематских целина: визионарска архитектура и урбанизам 18. и 19. века, преломни токови архитектуре и урбанизма почетком 20. века, авангардни правци у архитектури и урбанизму 20. века, модерни покрети у архитектури и урбанизму: теорије и праксе, Баухаус, висока модерна, регионални модернизам Скандинавија, модерна архитектура Београда (ГАМП 1928-1934).

Литература

- Frempton, K. (2004) Moderna arhitektura: Kriticka istorija, Orion, Beograd.
- Gideon, S. (2002) Prostor, vreme i arhitektura, Građevinska knjiga, Beograd.
- Traktemberg, M. Najman, I (2006) Arhitektura od praistorije do postmodernizma, Građevinska knjiga, Beograd.
- Перовић, Р.М. ур. (1997-2005) Историја модерне архитектуре: антологија текстова 1,2а,2б и 3. Архитектонски факултет, Београд.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког реда. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, задаци, самостална предавања студената. Део наставе су консултације у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање, као и допуна писаних радова сопственим цртежима, као својеврсним обликом размевања форме. Студенти од датих или предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их самостално или у групи.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ИСТОРИЈА МОДЕРНЕ УМЕТНОСТИ И ДИЗАЈНА

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 1

Услов: Положени испити из предмета Историја уметности 1 и 2

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са историјом и теоријом модерне ликовне уметности и дизајна који представљају најупечатљивији израз идеја и концепта модерног доба. У предавањима се хронолошки прате уметничке појаве од појаве индустријског дизајна до педесетих година двадесетог века.

Исход предмета

Студенти ће стећи знања из опште историје модерне уметности и дизајна, која им могу послужити и за друге предмете из сличних области, као што су савремени дизајн, пројектовање ентеријера и др.

Садржај предмета

Предмет се бави прегледом модерне уметности и дизајна од средине 18. века до педесетих година двадесетог века. Истражује корене и узроке модерног дизајна и уметности 18. и 19. века, као и њихове исходе у првој половини двадесетог века, авангардне покрете почетком 20. века, реформаторски покрет Arts and Crafts, Арт Нуво, Арт Деко, машинску естетику, веркбунд, баухаус, интернационални стил, главне актере, њихову делатност. Модерна архитектура, уметност и дизајн, њихов однос са масовном културом визуелно и концептуално мењају свет у коме живимо и предњаче у предвиђању развојних процеса. Посебан акценат је на феномену модернизма као правцу и начину размишљања који је одредио наше доба. Разрађују се питања ликовног уметничког дела, функције уметности и дизајна, везе ликовне уметности, њене теорије и праксе, однос између различитих уметности.

Литература

- Н.Н. Arnason, (2008) Istorija moderne umetnosti, Orion Art, Beograd.
- N. Pevzner, (2005) Izvori moderne arhitekture i dizajna, Građevinska knjiga, Beograd.
- Rid, H. (1967) Istorija modernog slikarstva. Od Sezana do Pikasa, Beograd.
- Трифуновић, Л. (1981) Сликарска правца XX века, Приштина.
- Grupa autora, (2005) Jansonova istorija umetnosti, sedmo izdanje, Beograd.
- Dorfles, Ђ. (1994) Uvod u dizajn-Jezik i istorija serijske proizvodnje, Svetovi, Novi Sad.
- Денегри, Ј. (1980) Дизајн и култура, СИЦ, Београд.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
1	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Настава се одвија *ex cathedra*, са презентацијом, према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког редоследа. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, задаци. Дискусије имају за циљ активно укључивање свих студената чији је задатак да критички оцене изложени материјал. Део наставе су консултације са студентима у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Предвиђа се могућност организовања гостујућих предавања реномираних уметника, дизајнера, као и посете репрезентативним изложбама, како би се остварила блиска комуникација са предметом. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање. Студенти од датих или самостално предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их.

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: АРХИТЕКТОНСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ 2

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Драган Ј. Гавриловић

Сарадник: Марија Г. Стаменковић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Архитектонске конструкције 1

Циљ предмета

Настава на предмету представља наставак наставе из предмета Архитектонске конструкције 1 и има за циљ упознавање студената са детаљнијом терминологијом, принципима и елементима масивног и зиданог конструктивног склопа и са основним системима дрвених кровних конструкција, начинима покривања и одвођења атмосферске воде.

Исход предмета

Од студената се очекује да по завршетку обавеза на предмету развију логику пројектовања до детаља масивног, зиданог конструктивног склопа са свим припадајућим елементима, као и да буду оспособљени за пројектовање класичних дрвених и мансардних кровних конструкција. Стечено знање студенти ће применити при решавању пројектантских задатака у студију.

Садржај предмета

Теоријска настава

Прозори и врата. Завршно облагање и обрађивање површина. Финализација. Пројектовање класичних дрвених кровних конструкција. Системи и склопови кровних конструкција: прости, сложени, мансардни и решеткасти системи. Дрвене чворне везе и начин њихове конструкције. Принцип топлотне и акустичне изолације кровних простора. Покривање кровних равни црепом и лимом. Хоризонтално и вертикално одводњавање атмосферске воде са кровних равни. Принципи пројектовања и монолитизација димоводних и вентилационих канала код објеката масивног система градње.

Вежбе

Израда тематских графичких радова усклађених са предавањима.

Литература

- Andrea Deplazes, Архитектонске конструкције - од сировине до грађевине, Грађевинска књига, Београд, 2008.
- Ђуро Пеулић: Конструктивни елементи зграда, Croatia knjiga, Загреб, 2002.
- Мартин Миттаг: Грађевинске конструкције, Грађевинска књига, Београд, 2003.
- Wolfgang Brennecke, Heiko Folkers, Friedrich Haferland, Franz Hart: Атлас кровних конструкција - коси кровови, Грађевинска књига, Београд, 1990.
- Драган Гавриловић: Архитектура класичних кровних веза код дрвених кровних конструкција, Пунта, Ниш, 2006.
- Божидар Милић: Елементи и конструкције зграда, Универзитет Црне Горе, Подгорица, 1999.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
1	2	0	-	0

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз комбинацију предавања ex cathedra са видео презентацијама и вежби које подразумевају израду тематских графичких радова и студије специфичних детаља.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
вежбе - графички радови	40	усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ТЕХНИКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ 3 - ФОРМЕ ЛИКОВНОГ ПРЕДСТАВЉАЊА

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Звонко Н. Павличић

Статус предмета: Обавезан предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Основни циљ предмета је да студенти развију способност визуелног сагледавања и да усвоје знања и практично искуство у ликовном представљању и транспозицији облика и простора, природе и окружења и да разумеју и употребе ова знања у области пројектовања. Разумевање и усвајање метода из области синтезе ликовних уметности и архитектуре на нивоу сложенијих ликовних истраживања самостално и у склопу пројекта. Упознавање студената са начином визуелне презентације кроз ликовно представљање.

Исход предмета

Студент развија графичке и ликовне вештине које примењује код приказивања природних и створених облика и њиховог односа у простору а стечена знања о ликовним архитектонским презентацијама примењују у даљем процесу образовања као и у будућем професионалном раду.

Садржај предмета

Вежбе

Теоријско упознавање са формама ликовним престављањем (појмови, релација и значење) са акцентом на на аналитички и презентациони аспект.

Ликовна представа према слободно одабраном моделу из непосредног окружења. Цртеж као визуелизација мисли. Проблеми визуелне композиције са нагласком на линији, површини, валеру и текстури кроз цртачку анализу објекта. Модели и конкретни ликовни архитектонски мотиви. Линеарна конструкција ликовног простора, композиције, пропорција, перспективе. Ликовне студије контраста у простору и архитектури. Скице, кроки, цртежи малог формата који подразумевају слободнији експресивнији третман. Креативно цртање, гест. Цртачка средства, небрисиве и комбиноване технике.

Студенти формира завршни елаборат (мапа) којим се показује знање и методолошки и истраживачки поступак студента који обавезно садржи све елементе тематских јединица на предмету.

Литература

- Пеић, (1968) М. *Приступ ликовном делу*. Загреб: Школска књига,
- Јакубин, М. (1999) *Ликовни језик и ликовне технике*. Загреб: Едука
- Рудолф, А. (1981) *Уметност и визуелно опажање*. Београд: Универзитет уметности
- Laseau, P. (2001) *Graphic Thinking for Architects and Designers*. John Wiley & Sons
- Dernie, D.: (2010) *Architectural Drawing*, Laurence King Publishing
- Campanario, G. (2010) *Art of Urban Sketching*. Quarry Books. 2012.
- Cook, P. (2008) *Drawing: the motive force of architecture (Architectural Design Primer)*. Wiley
- Васић, П. (1988) *Увод у ликовне уметности*. Београд: Универзитет уметности

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
0	2	0	-	0

Методе извођења наставе

Студенти истражују, конципирају, разрађују и реализују радове који се тичу синтезних области архитектуре и ликовних уметности. Студенти на сваком од појединих вежбања разрађују неке од тематских јединица из области.

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	40
колоквијум-и		.....	
елаборат	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ТЕХНИКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ 3 - 2Д ДИГИТАЛНЕ ТЕХНИКЕ

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник : Александар М. Ристовски

Сарадник: Ђурица М. Марковић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положени испити из предмета Геометрија облика 1 и 2

Циљ предмета

Настава на предмету има за циљ развијање способности студената да коришћењем рачунарске технологије остваре атрактивну визуелну презентацију архитектонских објеката и представља наставак бављења облашћу, започетог у оквиру предмета Геометрија облика 1 и 2. Студенти се обучавају да своје идеје и пројекте самостално презентују савременим средствима дигиталне технологије. Од студената се очекује да знање, вештине и методологије изучене на овом предмету практично примене у реализацији завршних графичких презентација на осталим пројектантским курсевима током студија архитектуре.

Исход предмета

По завршетку модула, од студента се очекује да буде способан да:

- прикупља и тумачи потребне податке,
- развије способности у области рачунарске визуелне презентације, неопходне за наставак студија и
- примени стечено знање и разумевање на начин који указује на професионални приступ послу.

Садржај предмета

Настава у оквиру предмета се одвија кроз упознавање са актуелним рачунарским програмским пакетима који се баве овом тематиком и представља основни курс за коришћење програмског пакета који се сматра стандардом у презентовању архитектонских цртежа.

Кроз наставне јединице се даје преглед актуелних рачунарских технологија и представљање савремених метода дигиталне презентације, уче прикази основних и изведених геометријских форми, површи и облика, манипулација, трансформација, компоновање и декомпоновање, могућности контролисане употребе сенке, упознавање са начинима организовања дигиталне презентације у архитектури, мултимедијална презентација у дигиталном облику.

Литература

- Ђорђе Ненадовић / AutoCAD® за studente arhitekture - osnovni kurs - 2D / Архитектонски факултет, Београд, 2007
- Autodesk - AutoCAD 2013 User's Guide

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
0	0	2	-	

Методe извођења наставе

Рачунарске вежбе, интернет истраживања, дискусије, консултације (кабинет, електронска комуникација – е-mail), самосталан рад. Вежбања су или самосталне тематске јединице или тематске целине груписане према методолошким захтевима. Настава се одвија у рачунарској учионици факултета.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току часова	10	дигитални елаборат (ДВД)	20
практична настава		испит	50
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: МЕХАНИКА И ОТПОРНОСТ МАТЕРИЈАЛА

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Златибор С. Васић

Сарадник: Лидија Г. Бабић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит Математика у архитектури

Циљ предмета је упознавање студената са елементима конструктивних склопова архитектонских објеката, са природом, расподелом и величином сила које се супротстављају деловању спољног оптерећења и деформисању елемената. Настава из области омогућава да се правилно дефинишу напрезања елемената конструктивних склопова, како би они били димензионисани на начин да могу примити силе и пренети их на суседне елементе, што је предуслов за формирање стабилне и технички исправне конструкције.

Исход предмета је стицање теоријских и практичних знања из области архитектонског конструктерства, чиме се обезбеђује постизање компетенција за похађање других предмета у области, а затим и успешан будући рад у струци.

Садржај предмета. *Теоријска настава.* Статика материјалне тачке. Услови еквиваленције и равнотеже сила. Статика слободног крутог тела. Услови еквиваленције и равнотеже система сила. Положај резултанте. Увод у статику носача. Структура и подела линијских носача. Дефиниција и прорачун унутрашњих сила. Носачи система просте греде и конзолни носачи. Полигонални носачи. Герберов носач. Решеткасти носачи. Силе у штаповима решетке. Методе чворова и пресека. Геометријске карактеристике пресека. Статички моменти и моменти инерције. Промена момента инерције при транслацији и ротацији координатног система. Појам и дефиниција напона. Аксијално напрезање. Нормални напони. Деформација аксијално напрегнутог штапа. Термичко напрезање. Чисто право савијање. Хипотеза равних пресека. Расподела нормалних напона. Право савијање силама. Расподела смичућих напона. Коњугованост смичућих напона. Чисто смицање. Деформација носача напрегнутих на савијање. Одређивање угиба и нагиба еластичне линије савијеног носача. Косо савијање. Чисто косо савијање и косо савијање силама. Ексцентични притисак или затезање. Израз на нормални напон. Неутрална оса. Језгро пресека. Стабилност штапова напрегнутих на притисак. Случајеви извијања правог штапа.

Вежбе. Резултанта за прозволни систем сила које делују на материјалну тачку. Резултанта за прозволни систем сила које делују на круту плочу. Реакције ослонаца и пресечних сила за просту греду и конзолни носач. Реакције ослонаца и пресечних сила за Герберов носач. Реакције ослонаца и попречних сила за полигонални носач. Реакције ослонаца и сила у штаповима решеткастог носача. Положај тежишта, статичких момената површина и момента инерције пресека. Момент инерције за главне тежишне осе и полупречник елипсе инерције. Димензионисање аксијално напрегнутог штапа. Димензионисање носача напрегнутог на савијање. Димензионисање носача напрегнутог на косо савијање. Положај неутралне осе и екстремних нормалних напона за носач напрегнут на ексцентрични притисак или затезање. Критични напон код извијања. Димензионисање штапа напрегнутог на притисак.

Литература

- Предраг Јовановић, Божидар Петровић: "Статика I и II", Завод за издавање уџбеника, Београд, 1963.
- Димитрије Рајић, Живорад Бојовић: "Отпорност материјала", Завод за уџбенике, Београд, 1994.
- Димитрије Рајић: "Отпорност материјала - Збирка решених задатака са изводима из теорије", Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1995.
- Ђорђе Благојевић, Александра Ненадовић: "Механика и отпорност материјала - Практикум", Архитектонски факултет, Београд, 2007.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	1	0	-	

Методе извођења наставе Предавања. Аудиторне вежбе. Консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	10	усмени испит	10
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ОСНОВЕ УРБАНИЗМА 2

Врста и ниво студија: 3. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Марија В. Брдаревска

Сарадник: Небојша С. Гаџић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Основе урбанизма 1

Циљ предмета

Оспособљавање студената за проучавање и пројектовање урбаних целина и фрагмената. Упознавање студената са појавом морфолошких карактеристика града. Морфологија града посматрана кроз међузависност у функционалном и културном контексту, специфичности, историјски развој и континуитет. Регионалне специфичности и културни идентитет.

Исход предмета

Разумевање појма урбане морфологије, као и типолошко сагледавање обликовних карактеристика градских простора у свету и региону. Стечена знања користе се у даљем образовању, нарочито у стручним предметима који се тичу архитектонско-урбанистичког пројектовања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Настава је подељена на теме које се баве морфологијом града. Основне одреднице и појам урбане морфологије; Положај градских структура и дистрибуција њихових елемената; Развој урбане морфологије током историје цивилизације, од уобличавања првих морфолошких типова урбаних система до савремених градова; Величина у функцији димензионисања простора града; Појам и однос функционалних и физичких структура града; Културни идентитет, функционалне и морфолошке карактеристике и формирање и реконструкција постојећих градова у држави и региону.

Вежбе

Израда семестралног рада задатог у складу са наставним темама.

Литература

- Djokić, V. (2004) *Urbana morfologija - grad i gradski trg*. Beograd: Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu
- Djokić, V. (2009) *Urbana tipologija: gradski trg u Srbiji*. Beograd: Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu
- Krier, R. (1979) *Urban Space*. London: Academy Editions
- Kostof, S. (2005) *The City Assembled: The Elements of Urban Form Through History*. Boston: A Bulfinch Press
- Максимовић, Б. (1980) *Урбанизам-теорија просторног New York планирања и уређења насеља*. Београд: Научна књига
- Халприн, Ј. (2002) *Градови*. Београд: Грађевинска књига
- Галић, Р. (1990) *Урбано зонирање*. Скопје: Македонска књига
- Кален, Гордон (1971) *Градски пејзаж*. Београд: Грађевинска књига
- Sprayregen, P. *The architecture of Towns and Cities*. McGraw

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	1	0	-	

Методe извођења наставе

Предавања на све теме овог предмета предвиђене планом, праћена примерима градова током историје, као и савремених урбаних система; израда семестралног рада ради лакшег разумевања свих наведених урбаних категорија.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	семестрални рад	40
практична настава		усмени испит	10
колоквијум-и	40		
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 2 - АРХИТЕКТУРА

Врста и ниво студија: 4 . семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Мирко Д. Грбић

Сарадници: Душан А. Томановић, Јулија П. Алексић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 7

Услов: Положен испит из предмета Студио 1 - Архитектура, Пројектовање 1 - Трајно становање и Пројектовање 1 - Посебни облици становања

Циљ предмета

Предмет има за циљ да студентима омогући развијање пројектантских вештина из области колективног трајног или посебних облика становања. Студенти кроз рад на предмету увежбавају примену теоријских знања која су претходно стекли на предметима Пројектовање 1 - Трајно становање и Пројектовање 1 - Посебни облици становања. Рад у студију, покретање дискусија, као и студије случаја, а све у складу са контекстом, пружају могућност студентима да формирају савремени архитектонски став о теми и савладају вештине неопходне за креирање идејног пројекта. Успостављањем архитектонског решења, студентима се предочава комплексност пројектовања у зависности од услова окружења. Студенти препознају утицаје окружења на процес развоја идеје и формирају ставове у односу на задату тему.

Исход предмета

Студенти стичу знања која им омогућавају актуелан, стручан и одржив приступ пројектовању објеката за вишепородично становање или објеката намењених посебним облицима становања (старачки домови, студентски домови, хотели, обданишта и др.), у духу савременог начина живота и архитектуре, чиме се оспособљавају за савладавање сложене пројектанске проблематике овакве врсте објеката и креирање боравишног простора достојног модерног човека.

Садржај предмета

Други облици наставе

Настава се одвија у студију и усмерена је у правцу фазног развијања пројекта. У првој фази, студенти сагледавају историјски, природни, друштвени и економски аспект феноменологије вишепородичног становања или посебних облика становања. Затим анализирају задати контекст преко поменутих аспеката. Из ових анализа настају прва решења која се, кроз даљу разраду, доводе до нивоа идејног пројекта са свим потребним функционалним и естетских карактеристикама, али и елементима потребним за презентовање архитектонског објекта.

Литература

Студентима је препоручена литература са предмета Пројектовање 1 - Трајно становање и Пројектовање 1 - Посебни облици становања, а у зависности од конкретног задатка.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
0	0	6	-	

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз рад у студију, презентације почетних идеја са дискусијом, студије случаја и приказе позитивних и негативних примера из савремене праксе и окружења, обилазак терена ради прикупљања полазних чињеница.

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиспитне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току наставе	10	писмени испит (пројекат)	60
презентација почетних идеја	15	усмени испит	
колоквијум-и	15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 2 - УРБАНИЗАМ

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Б. Стојановић

Сарадници: Ружица Т. Божовић, Марија З. Павличић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 4

Услов: Положени испити из предмета Основе урбанизма 1 и 2

Циљ предмета:

Упознавање студената са основним методама и техникама анализе локације и урбанистичког пројектовања. Стицање искуства у примени теоријских знања са овог и предмета Урбанистичко пројектовање 1 у обликовању простора и решавању практичних задатака у процесу урбанистичког пројектовања. Развој вештина урбанистичког пројектовања мањих урбаних целина, претежно стамбеног карактера.

Исход предмета

Од студената се очекује да разумеју вишеслојност урбаног простора, да поседују знање о различитим аспектима, методама и техникама анализе локације и способност да то знање примене у конкретном урбаном контексту, те да на основу разумевања различитих урбаних потреба и познавања специфичних односа и процеса дефинишу могућности унапређења у домену урбанистичког пројектовања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Урбанистичко пројектовање малих урбаних целина, претежно стамбеног карактера. Урбани дизајн на различитим просторним и проблемским нивоима. Урбани дизајн и планирање, архитектура и пејзажна архитектура. Проблемски оријентисан урбани дизајн у савременом развоју градова - преглед актуелних тематских оквира. Специфичности обликовања појединих врста градских простора. Пример мале стамбене заједнице ниских густина изграђености. Функционалне основе развоја. Потребе, активности и простори. Врсте простора. Мреже и локације. Програмско просторни концепти. Обликовање, уређење и опремање.

Практична настава: Други облици наставе

Аналитичко-проблемски оквир урбанистичког пројектовања мале урбане целине: Анализе контекста. Позиција у граду, карактеристике ширег и ужег контекста (природне, еколошке, социокултурне, функционалне, физичке). Анализа доступности и повезаности. Анализе локације и микролокације. Карактеристике мреже јавних простора. Карактеристике елемената урбане структуре. Синтеза - вредности/проблеми, могућности/ограничења у домену функционално-физичких интервенција у простору.

Обликовање мале урбане целине: Тематски оквири (природа/екосистеми, потребе/активности, комуникације/кретање, грађење/уређивање, заједница/место, приватно/јавно). Просторни нивои (мала урбана целина - квартал/суседство; типични елемент урбане структуре - блок/улица; дизајн детаља урбаног простора). Програмско-просторни концепт.

Систематизација садржаја према основним просторно-функционалним карактеристикама и сагледавање њихових међусобних односа. Размештај и организација садржаја у простору. Дефинисање типова изграђености са основним урбанистичким параметрима. Дефинисање начина саобраћајног опслуживања и повезивања. Обликовно решење: формирање и обликовање склопова објеката и јавних простора. Дефинисање свих површина и основа нивелација на нивоу идејних решења. Провера међусобних димензионалних, функционалних, регулационих и композиционих односа.

Литература

- Приручник за урбани дизајн (Urban Design Compendium), Orion Art and Prograf, Belgrade, (2008)
- GLC Study (1978) An Introduction to Housing Layout; The Architectural press Ltd: London
- Moughtin C.(2003) Methods and Techniques, Oxford [etc.] : Architectural Press
- Thomas R., Fordham M. (ed.)(2005) Sustainable Urban Design : An Environmental Approach, London, New York:
- Hugh, Barton, (2004) Shaping Neighbourhoods, London, New York : Spon Press

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	ДОН:	СИР:	Остали часови:
1	0	3	-	0

Методе извођења наставе. Настава се изводи кроз интерактивна предавања и рад у студију

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	пројекат	50
практична настава	10		
колоквијум-и	30		
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ 2 - ОБРАЗОВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Косановић М. Саја

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Основни наставни циљеви предмета усмерени су ка упознавању студената са тематиком архитектонско-урбанистичких склопова објеката за образовање и пословање. Предавања на курсу предходе и функционално су везана са радом на предмету Студио 3 и представљају теоријску подлогу за стицање искуства у примени знања у решавању практичних задатака у поступку пројектовања.

Исход предмета

Очекивани исход предмета је да студенти овладају знањима која леже у сфери истраживања затечених услова, утицаја и фактора који доводе до развоја различитих решења. Студент стиче нова теоријска и практична знања која шире спектар пројектантских вештина применљивих у пракси. Тиме се студент уводи у општу методологију поступка у пројектовању објеката образовног и пословног карактера. У ширем смислу, студенти развијају аналитичко и критичко размишљање и разумевање, свест о потенцијалима нових технологија, савременим концептима и тенденцијама организовања и обликовања архитектонског простора поменуте намене.

Садржај предмета

Теоријска настава обухвата следеће основне методске јединице:

- основне информације о објектима предметних типолошких групација (објекти образовања и пословања);
- типолошку обраду и карактеристике објеката образовања и пословања;
- анализу локација са аспекта квалитета, места, животне средине, културног контекста;
- изучавање различитих морфолошко-структуралних манифестација ових врста објеката;
- упознавање са регулативом која прати ову врсту објеката;
- упознавање са архитектонским наслеђем предметних типолошких групација, и
- савремене тенденције у пројектовању објеката предметних типолошких групација.

Литература

- Dudek, M. (2012) Architecture of Schools: The New Learning Environment. Taylor and Francis
- Dober, R. P. (1996) Campus Architecture: Building in the Groves of Academe. McGraw - Hill
- Worpole, K. (2013) Contemporary Library Architecture: A Planning and Design Guide. Routledge
- Marmot, A. and Eley, J. (2000) Office Space Planning: Designs for Tomorrow's Workplace. McGraw Hill Professional Architecture
- Hascher, R. (1998) Office Buildings: A Design Manual. Birkhauser Architecture
- Liu Hanlin (2011) Bank Architecture. Shenyang, Liaoning, China: Liaoning Science & Technology Publishing Hous
- Abalos, I., and Herreros, J. (2003) Tower and Office: From Modernist Theory to Contemporary Practice. Cambridge, Mass.: MIT Press

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе пројектовања, консултације, колоквијум, семинарски рад, писмени и усмени део испита

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	20	усмени испит	10
колоквијум-и	2 x 20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: САВРЕМЕНА АРХИТЕКТУРА

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положен испит из предмета Историја модерне архитектуре и урбанизма

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са важним савременим токовима и тенденцијама у архитектури и урбанизму у свету и у Србији. Кроз упознавање са делима појединих референтних стваралаца студентима се указује на широке основе историјског сагледавања 20. века како у архитектури тако и интердисциплинарно кроз социо-политичку, културну и друштвену визуру. Додатни циљ је да студенти стекну знања о самосталном истраживачком раду и основна знања за израду садржајне и систематичне презентације семестралног рада.

Исход предмета

Студенти ће стећи знања о архитектури данас, чиме ће се заинтересовати за феноменологију савременог грађења и развити стручну компетентност за сагледавање различитих развојних процеса у актуелном градитељству.

Садржај предмета

Циљ наставе је упућивања студената у проблематику, питања, теме и ауторски израз са којима се бави архитектура данас. Обухваћен је временски распон од појаве постмодерне до почетка трећег миленијума. Предметом се обрађују тематске целине: касна модерна и критика модернизма, постмодернизам, деконструктивизам, технологија у архитектури, биоклиматска, еколошка архитектура, критички регионализам, архитектура и уметност, животна средина. Посебно ће бити акцентовани примери савремене архитектуре у Београду и Србији, као и поједине значајне личности савремене српске архитектуре.

Литература

- Dženks, Č. (2002) Nova paradigma u arhitekturi, Orion art, Beograd.
- Jodidio, P. (1996) Contemporary European Architect, Volume IV, Taschen, London.
- Traktemberg, M. Najman, I (2006) Arhitektura od praistorije do postmodernizma, Građevinska knjiga, Beograd.
- Dženks, Č. (1998) Moderni pokreti u arhitekturi, Beograd.
- Frempton, K. (2004) Moderna arhitektura. Kritička istorija, Orion, Beograd.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Настава се одвија ex cathedra, према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког редоследа. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација, дискусија на тему, задаци, гостовање-предавање савремених архитеката. Дискусије имају за циљ активно укључивање свих студената чији је задатак да критички оцене изложени материјал. Део наставе су консултације са студентима у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Кроз израду семестралног рада студенти стичу знања за израду садржајне, систематичне и оригиналне презентације. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање. Студенти од датих или самостално предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их самостално или у групи.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: САВРЕМЕНА УМЕТНОСТ И ДИЗАЈН

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 1

Услов: Положен испит из предмета Историја модерне уметности и дизајна

Циљ предмета

Циљ предмета је да студенти добију основне податке о савременој уметности и дизајну уопште, као и њиховом везом са архитектуром. Студенти ће бити упознати са основним појмовима и концептима, што ће им помоћи у промишљању о уметности, дизајну и култури уопште, те у том смислу и архитектуре. Важно је да студенти запазе ширину оквира тема и форми у којима се уметност и дизајн данас крећу, као и да учече њихове међусобне везе и интердисциплинарност. Значајан циљ наставе је да се студентима из простора савремене уметности дају подстицаји који би им могли бити од користи при похађању наставе у другим образовним дисциплинама.

Исход предмета

Студенти ће стећи знања о уметности и дизајну данас, што ће их додатно заинтересовати за феноменологију савременог грађења и омогућити им да развију стручну компетентност за сагледавање различитих развојних процеса у актуелном градитељству.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет се бави прегледом модерне уметности и дизајна од педесетих година двадесетог века до почетка трећег миленијума. Истражује даљу генезу развоја апстрактне уметности и различитих уметничких пракси у двадесетом веку, модернизам, послератне тенденције, неоавангарду, нови функционализам, антидизајн, постмодернизам до концептуалних исказивања и нове уметничке праксе, као и развој дизајна у истом временском распону. Савремена уметност и дизајн и њихов однос са масовном културом. Разрађују се питања ликовног уметничког дела, функције уметности и дизајна, везе ликовне уметности, њене теорије и праксе, однос између различитих уметности, њихове споне са савременом архитектуром.

Литература

- Arnason, H.H. (2008) Istorija moderne umetnosti, Orion Art, Beograd.
- Fiel Š. i P. (2006) Design 20. veka, Teschen, IPS Media, Beograd.
- Kloc, H. (1995) Umetnost u XX veku: Moderna – Postmoderna-Druga moderna, Novi Sad.
- Dorfles, Đ. (1994) Uvod u dizajn-Jezik i istorija serijske proizvodnje, Svetovi, Novi Sad.
- Woodham J. M. (1997) Twentieth-Century Design, Oxford University Press, London.
- Grupa autora, (1972) Posle 45, Umjetnost našeg vremena, Beograd-Zagreb-Ljubljana.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	0	0	-	

Методе извођења наставе

Настава се одвија *ex cathedra*, уз визуелну презентацију, према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког редоследа. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, задаци. Дискусије имају за циљ активно укључивање свих студената чији је задатак да критички оцене изложени материјал. Део наставе су консултације са студентима у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом идр. Предвиђа се могућност организовања гостујућих предавања реномираних уметника, дизајнера, као и посете репрезентативним изложбама. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање.

Студенти од предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: АРХИТЕКТОНСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ 3

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник : Драган Ј. Гавриловић

Сарадници: Марија Г. Стаменковић и Јасмина В. Лукић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положени испити из претходних семестара у области Архитектонских конструкција

Циљ предмета

Циљ наставе на предмету је упознавање студената са терминологијом, принципима пројектовања и елементима армирано-бетонског и челичног скелетног конструктивног склопа и са принципима формирања омотача скелетних зграда.

Исход предмета

Студенти стичу знања у области скелетних зграда: методе пројектовања, материјализације и формирања омотача. Стечена знања студенти интегришу и практично примењују у оквиру пројектантског рада у студију.

Садржај предмета

Теоријска настава

Материјализација, функција и обликовне карактеристике објеката са скелетном конструкцијом. Пројектовање конструкција код зграда са АБ скелетом. Темелји. Међусpratне армирано-бетонске конструкције ливене на лицу места. Дилатација.

Равни проходни и непроходни кровови.

Пројектовање конструкција код зграда са металним скелетним системом. Темелји. Примарни и секундарни носачи. Међусpratне конструкције у зградама са металним скелетним системом.

Вертикалне комуникације у скелетним зградама.

Зид завесе. Парапетни и фасадни панели.

Високе граде.

Вежбе. Израда тематских графичких радова усклађених са предавањима, са разрадом детаља.

Литература

- Бранислав Ивковић: Вишеспратне скелетне зграде - конструктивни склопови и елементи, Архитектонски факултет, Београд, 1974.
- Ф. Харт и др.: Атлас челичних конструкција - Високоградња, Грађевинска књига, Београд, 1987.
- Klaus Sedlbauer: Flat Roof Construction Manual, Birkhauser Architecture, 2010.
- Александра Крстић и др.: Принципи и технике облагања фасадних зидова армирано бетонских скелетних зграда, Архитектонски факултет, Београд
- Александра Крстић: Разноврсност материјализације архитектонских структура, Архитектонски факултет, Београд, 2003.
- Andrea Deplazes, Архитектонске конструкције - од сировине до грађевине, Грађевинска књига, Београд, 2008.
- Mic Patterson: Structural Glass Facades and Enclosures, John Wiley & Sons, 2011.
- Ulrich Knaack: Facades - Principles of Construction, Birkhauser Architecture, 2007.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	2	0	-	

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз комбинацију предавања ex cathedra са видео презентацијама и вежби које подразумевају израду тематских графичких радова и студије специфичних детаља.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
вежбе	40	усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: УРБАНИСТИЧКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ 1

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Б. Стојановић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Овај курс уводи студенте у област урбанистичког пројектовања. Циљ је да се обезбеди основа за разумевање различитих аспеката урбанистичког пројектовања, улоге коју има урбанистичко пројектовање у оквиру развојног процеса и кључних питања са којима се пројектанти суочавају данас. Учење о градовима кроз рад на терену је саставни део курса.

Исход предмета

Студенти стичу основна знања и вештине потребне за бављење урбанистичким пројектовањем и обликовањем градских простора; оспособљавају се за усмено, писмено и графичко изражавање, за развијање способности посматрања, прикупљања и систематизације података и закључивања, за аналитичко мишљење; развијају професионалну радозналост, самостални пут у разумевању односа и процеса и креативни приступ у изражавању проблема града и јавних простора. Практична употреба стечених знања одвија се кроз предмет Студио 2 - урбанизам.

Садржај предмета

Теоријска настава

Настава се односи на основе познавања релевантних пројектантских концепата и теорија (архитектуре, пејзажне архитектуре и урбаног дизајна), укључујући знања о односу између пројектованог изграђеног окружења и функционалних, естетских и социјалних узрока и последица. Са урбанистичког аспекта обликовања градских простора студент се упознаје са вредносним аспектима као што су: идентитет места, културолошки обрасци, приступачност локацији, мултифункционалност и прилагодљивост, безбедност, удобност, димензионисање и размера, хоризонтална и вертикална нивелација, просторне доминанте, пејзаж, равнотежа, континуитет, боје, пропорције итд.

Литература

- Миленковић, Б. (2001) Увод у архитектонску анализу. Београд: Грађевинска књига
- Роб К. (1991) Градски простори у теорији и пракси. Београд: Грађевинска књига
- Hertzberger, Н. (1993) Lessons for Students in Architecture, Rotterdam: Uitgeverij 010 Publishers
- Bazik, D. (1996) *Scenario života u gradu: proces nastajanja gradske scenografije*. Београд: АФ
- Радовић, Р. (2001) *Нова антологија кућа*. Београд: Грађевинска књига
- Криер, Р. (2000) *Градски простор*. Београд: Грађевинска књига
- Кастекс, Д. (1998) *Урбане форме*. Београд: Грађевинска књига
- Роси, А. (1999) *Архитектура града*. Београд: Грађевинска књига
- Шулиц, К. Н. (1999) *Егзистенција, простор и архитектура*. Београд: Грађевинска књига
- Реба Д. (2010) *Улица - елемент структуре и идентитета*. Београд: Орион арт
- The Urban Design Compendium, English Partnership, 2000. http://www.homesandcommunities.co.uk/urban-design-compendium?page_id=5542&page=202

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
3	0	0	-	0

Методe извођења наставе

Интерактивна предавања, увид у планска документа, посета терену.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава		усмени испит	25
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ТЕХНИКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ 4 - 3Д ДИГИТАЛНЕ ТЕХНИКЕ

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Александар М. Ристовски

Сарадник: Ђурица М. Марковић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положени испит из предмета Технике презентације 3 - 2Д дигиталне технике

Циљ предмета

Кроз серију самосталних вежби, студенти се упознају са широким спектром поступака који спадају у домен СААД-а (Computer Aided Architectural Design), компјутерске подршке архитектонском пројектовању. Од студената се очекује активно учешће у савладавању основних техника и размени искустава везаних за различите програме. На овај начин студенти се оспособљавају да прате актуелна збивања и тенденције у области СААД-а, критички приступе избору адекватних техника и да изабране и усвојене технике примене у својим пројектима.

Исход предмета

Након одслушаног предмета студент познаје основне појмове везане за примену рачунара у архитектури и актуелне тенденције у овој области. Кроз серију структурираних задатака реализује се неколико различитих модела познатог архитектонског објекта који је студент самостално одабрао. Сваки студентски модел део је колекције односно Скица Косовске Митровице (A Sketch of Kosovska Mitrovica) који се јавно публикује у оквиру пројекта Google Earth. Стечено знање студент опционо примењује у финализацији сопственог пројекта.

Садржај предмета

- Информационе технологије у архитектури; Развој СААД-а
- Преглед основних комерцијалних СААД софтвера (AutoCAD, ArchiCAD,...)
- Преглед freeware СААД софтвера; Google Sketch-up
- Google Earth – концепт геореференцираног публиковања 3Д модела познатих објеката
- Технологија 3Д штампе – основни појмови, примери, ситуација на домаћем тржишту

Литература

- Yarwood, A. Introduction to AutoCAD 2013: 2D and 3D Design, Rutledge, 2012
- Schreyer, Architectural Design with SketchUp, Wiley, 2012
- Коларевић, Р., [Architecture in the Digital Age: Design and Manufacturing](#), Taylor & Francis; New Ed edition, 2005.
- Тutorials за програме [Google SketchUp](#), [AutoCAD](#), [ArchiCAD](#) и [Google Earth](#).
- Mitchell, W., Digital Design Media (Architecture), Wiley, 2nd edition

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
0	0	2	-	0

Методe извођења наставе

Рачунарске вежбе, самостални рад студента, интерактивна настава у електронском окружењу, публикавање радова: **Google Earth**, **Google Warehouse**.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	20	писмени испит (елаборат)	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ТЕХНИКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ 4 - ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН И ПОРТФОЛИО

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Звонко Н. Павличић

Сарадник: Бранислав Љ. Фолић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положени испити из предмета Технике презентације 1, 2 и 3

Циљ предмета

Циљ предмета је упознавање студената са значајем графичког дизајна у поступцима архитектонског пројектовања, дизајнирања и представљања.

Исход предмета

Студенти стичу знања у области графичког дизајна и способност да та знања примене у креативним архитектонским процесима. Садржај предмета омогућава студентима да овладају дизајнерски исправним техникама аналогног и дигиталног презентовања својих идеја, пројеката и писаних радова.

Садржај предмета

Теоријска настава

Историјски развој графичког дизајна. Палеографија, калиграфија и типографија. Језик основних графичких симбола. Однос између текста, фотографије и илустрације. Графички дизајн на јавном месту. Технике презентације пројеката графичког дизајна. Портфолио: дефиниција, сврха, формат, стил, организација и дизајн.

Вежбе

Студенти током вежби израђују портфолио који садржи комбинацију најмање 15 графичких и писаних креативних радова израђених током прве две године студија: скица, пројеката, делова есеја, модела, макета и сл.

Литература

- Lupton, E. (2004) Thinking with type. Princeton Architectural press
- Samara, T. (2007) Typography Workbook-a real guide to using type in graphic desing. Rockport
- Holtzschue, L. (2011) Understanding Color, An Introduction for Designers Fourth Edition. John Wiley & Sons, Inc.
- Aicher, O. (1994) The World as Design. Ernst&sohn, Berlin.
- Aicher, O. (1994) Analogous and Digital. Ernst&sohn, Berlin.
- Ruder, E. (1977) Tipografija. Partizanska knjiga, Ljubljana.
- Itten, J. (1961) Kunst der Farbe. Otto Maier Verlag, Ravensburg.
- Frutiger, A. (1989) Signs&Simbols. Studio, London.
- Marjanović, I. et al. (2003) The portfolio - An Architecture Students Handbook. Architectural Press.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
1	1	0	-	

Методe извођења наставе

Тематска предавања праћена видео презентацијом са примерима. Извршавање задатака на изради портфолија и презентовање резултата. Индивидуални рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања	10	портфолио	70
практична настава			
колоквијум-и	20	.....	
елаборат			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРИНЦИПИ КОНСТРУИСАЊА АРХИТЕКТОНСКИХ ОБЈЕКТА

Врста и ниво студија: 4. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Александар М. Ристовски

Сарадник: Манојле В. Крстић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Механика и отпорност материјала

Циљ предмета

Упознавање студената са принципима конструисања архитектонских објеката: приступом, системима и начинима формирања склопова, кроз препознавање и формирање статичких шема на конкретним примерима објеката и упознавање са статички неодређеним (континуалним) носачима са прорачуном статичких утицаја.

Исход предмета

Студенти у оквиру предмета стичу знања која им омогућају да схвате логику преноса сила у конструкцији објекта, локалну и глобалну стабилност конструктивних елемената и оптималност примене појединих система конструкције и конструктивних материјала. Кроз наставу на предмету студенти повезују знања стечена у оквиру предмета Механика и отпорност материјала са касније стеченим знањима у оквиру предмета Пројектовање и прорачун конструкција 1 и 2.

Садржај предмета

Теоријска настава и вежбе

Оптерећење конструкција. Елементи конструкција. Таванице изведене од армираног бетона. Ступови и зидови у армираном бетону. Темелји. Континуални носачи - симетрични носачи - анвелопе.

Челичне конструкције. Дрвене конструкције.

Кроз примере, предавања и вежбе биће обрађене и следеће методске јединице: Анализа оптерећења, Позиционирање - стамбена зграда. Прихватање оптерећења - АБ плоче. Свођење оптерећења - АБ греда. Коленаста плоча и греда - АБ степениште. Континуална АБ плоча. Континуална АБ греда. Анвелопа континуалног носача. Пренос оптерећења - АБ стуб и зид. Позиционирање - челична хала. Анализа оптерећења конструкције челичне хале. Анализа оптерећења и статички прорачун рожњаче. Пренос оптерећења - рам на три зглоба и коси штап са статичким прорачуном.

Литература

- Слободан Ромић, Армирано бетонске конструкције, Грађевинска књига, Београд, 1985.
- Драган Буђевац и др., Металне конструкције - основе прорачуна и конструисања, Грађевински факултет, Београд, 1997.
- Angus Macdonald: Structure and Architecture, 2nd Edition, CRC Press, 2013.
- Белешке са предавања
- Решени испитни задаци кроз вежбе

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	1	0	-	

Методе извођења наставе

Предавања. Аудиторне вежбе. Консултације. На предавањима се излаже теоријски део градива пропраћен карактеристичним примерима. На вежбама раде се додатни задаци који проширују градиво са предавања. Редовно, у унапред најављеним терминима сваке недеље одржавају се и консултације. Препоручено је активно учешће студената тако да се свака од лекција савлада већ на часу. На предавањима се уради један део примера, преостали се раде на вежбама али и самостално код куће кроз домаће задатке.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	10	усмени испит	10
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 3 - АРХИТЕКТУРА

Врста и ниво студија: 5. семестар академских студија архитектуре

Наставници: Мирко Д. Грбић, Саја М. Косановић, Александар П. Милојковић

Сарадници: Душан А. Томановић, Бранислав Љ. Фолић, Јасмина В. Лукић

Статус предмета: Предмет са изборним садржајем

Број ЕСПБ: 7

Услов: Положен испит из предмета Пројектовање 2 - Образовање и пословање

Циљ предмета

Предмет има за циљ да студентима омогући развијање пројектантских вештина из области објеката за образовање и пословање. Студенти кроз рад на предмету увежбавају примену теоријских знања која су претходно стекли на предмету Пројектовање 2 - Образовање и пословање. Рад у студију, покретање дискусија, као и студије случаја пружају могућност студентима да формирају савремени архитектонски став о темама и савладају вештине неопходне за креирање идејног пројекта. Успостављањем архитектонског решења, студентима се предочава комплексност пројектовања у зависности од услова окружења. Студенти истражују утицаје окружења на процес развоја идеје и формирају ставове у односу на задату или предложену тему.

Исход предмета

Студенти стичу знања која им омогућавају актуелан, стручан и одржив приступ пројектовању објеката и простора за образовање и пословање, у духу савременог начина живота и архитектуре, чиме се оспособљавају за савладавање сложене пројектанске проблематике овакве врсте објеката и креирање радног простора достојног модерног човека.

Садржај предмета

Други облици наставе

Настава се одвија у студију, уз континуиране дискусије о темама везаним за пројектни задатак и по фазама: 1. Истраживање програмског и просторног оквира, 2. Формирање оквира за пројектовање објеката образовања и пословања, 3. Просторна интерпретација претходне две фазе кроз идејно решење.

Литература

Студентима је препоручена литература са предмета Пројектовање 2 - Образовање и пословање, а у зависности од конкретног задатка.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
0	0	7	-	

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз рад у студију, презентације почетних идеја са дискусијом, студије случаја и приказе позитивних и негативних примера из савремене праксе и окружења, обилазак терена ради прикупљања полазних чињеница и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	писмени испит (пројекат)	60
презентација почетних идеја	15	усмени испит	
колоквијум-и	15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 3 - КОНСТРУКЦИЈЕ

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Драган Ј. Гавриловић

Сарадници: Марија Г. Стаменковић и Јасмина В. Лукић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 4

Услов: Положени испити из предмета Студио 1-Конструкције и Архитектонске конструкције 2 и 3

Циљ предмета

Кроз израду извођачког пројекта већег архитектонског објекта студенти примењују знања стечена у оквиру предмета Архитектонске конструкције 1, 2, 3 и 4 и на тај начин заокружују у целину знање из области Архитектонских конструкција.

Исход предмета

Кроз рад на предмету студенти вежбају како да знање стечено у оквиру предмета Архитектонске конструкције 1, 2, 3 и 4 примене у студију на конкретном пројектантском задатку и тиме усавршавају своје пројектантске вештине.

Садржај предмета

Теоријска настава

Настава се ослања на стечена знања на предметима Архитектонске конструкције 3 и 4 и третира специфичности везане за материјализацију конкретних пројеката.

Други облици наставе

Настава је конципирана тако да студент започиње рад на идејној скици и кроз разраду појединих сегмената објекта склапа целину, што резултира извођачким пројектом који укључује: основе, пресеке, изгледе и све карактеристичне детаље. Идејна скица објекта је конципирана тако да студент провежбава решење свих сегмената структуре на тај начин савладава сва проблемска места са којима се може сусрести у пракси приликом разраде и материјализације комплекснијег објекта. Идејна скица оставља студентима могућност креативног изражавања у избору материјала, решавању детаља и на тај начин у креирању укупног изгледа објекта.

Литература

- Andrea Deplazes, Архитектонске конструкције - од сировине до грађевине, Грађевинска књига, Београд, 2008.
- Ф. Харт и др.: Атлас челичних конструкција - Високоградња, Грађевинска књига, Београд, 1987.
- Tomas Herzog et al.: Timber Construction Manual, Birkhäuser, Basel, 2004.
- Catherine Croft: Concrete Architecture, Laurence King Publishing, 2004.
- Ryan Smith: Prefab Architecture: A Guide to Modular Design and Construction, John Wiley & Sons, 2011
- Christian Schittich et al.: Glass Construction Manual, Birkhäuser, Basel, 1999.
- Mic Patterson: Structural Glass Facades and Enclosures, John Wiley & Sons, 2011.
- Ulrich Knaack: Facades - Principles of Construction, Birkhauser Architecture, 2007.
- Klaus Sedlbauer: Flat Roof Construction Manual, Birkhauser Architecture, 2010.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
1	0	3	-	0

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз предавања ex cathedra и кроз рад у студију у групама до 20 студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит (пројекат)	50
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	2 x 20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ 3 - ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И СПОРТ

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Мирко Д. Грбић

Статус предмета:Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Пројектовање 1

Циљ предмета

Проучавање принципа планирања и пројектовања објеката здравствене пирамиде и спортских објеката, у циљу заштите, очувања и унапређења физичког и менталног здравља људи као саставног дела друштвене репродукције. Посебно се изучава група објеката који прате разноврсне облике одржања здравља, психо-физичких способности и неге тела.

Исход предмета

Студенти стичу теоријска и практична знања у области планирања и пројектовања објеката здравствене заштите и спортских објеката и простора, чиме шире спектар пројектантских вештина применљивих у савременој архитектонској пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

Планирање, анализа функционалне и просторне организације здравствених објеката - здравствена пирамида: амбуланте, домови здравља, службе хитне помоћи /центри за ургентну медицину/, поликлинике, /болничке специјалистичке амбулантне службе/, клинике, клинички центри и институти.

Планирање, анализа функционалне и просторне организације спортских објеката - објеката физичке културе отвореног и затвореног типа намењених вежбању, тренирању, такмичењу, разоноди, са пратећим и помоћним просторима, гледалиштем и сл. Вишенаменски комплекси: спортске хале, стадиони, рекреативни центри. спортски објекти посебне намене - јавни базени.

Литература

- Bruce King Komiske (2005) Children's hospitals : the future of healing environments, Mulgrave, Vic.: Images Publishing
- Ed. (1960) Hospitals, clinics, and health centers: an architectural record book, New York: F. W. Dodge corporation
- Vodička, M. Juračić, D.(1994) Bolnice, Zagreb: Školska knjiga
- Rosenfield, I. (1969) Hospital architecture and beyond / Isadore Rosenfield ; in collaboration with Zachary Rosenfield New York [etc.]: Van Nostrand Reinhold
- Dietrich, F. (1975) Hallenbäder und Hallenfreibäder , München: g. D. W. Callwey
- Nojfert (2003) Архитектонско пројектовање (37. издање), Београд: Грађевинска књига
- Илић, С. (1998). Спортски објекти. Београд: Књижевно-издавачка задруга Култура
- Konya, A. ed, (1986) Sports buildings, briefing and design guide, London : The Architectural Press
- Златановић, М. (1981) Објекти за физичку културу-БАЗЕНИ, Београд: Југословенски завод за физичку културу и медицину спорта, ООУР Завод за физичку културу
- Diedrich, R.J. (2005) Building type basics for recreational facilities, Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Предавања, консултације, колоквијум, семинарски рад 15-20 страна А4 формата, усмени део испита

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиспитне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	50
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ГРАДИТЕЉСКО НАСЛЕЂЕ У СРБИЈИ

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета је да се студенти упознају са:

- сложеним процесом развоја архитектуре и насеља, спонама између развоја људских идеје, технике и саме природе грађења, на простору Србије,
- основним просторним, конструктивним и обликовним карактеристикама историјске сакралне, профане и стамбене архитектуре ради стицања сазнања о властитој градитељској традицији,
- категоријама посебних, регионалних квалитета и вредности традиционалне градње као и категоријом универзалних општеприхваћених вредности, њиховом међусобном прожимању и међуутицају.

Исход предмета је:

- стицање знања о историји и теорији архитектуре и способност да се материја разуме и истражи,
- способност сагледавања феномена и појава у развоју градитељства ради креирања индивидуалног слободног мишљења о односу између савремене архитектуре на тлу Србије и њене историје,
- способност за уочавање важности међуодноса између архитектуре-друштвена- културног развоја – технологије-филозофије, односно укупног људског поимања времена и простора и грађења као неопходне људске утилитарне, креативне и уметничке дисциплине.

Садржај предмета. Хронолошки - историјски преглед развоја архитектуре у Србији од праисторије до савременог доба. Друштвени и културни услови, врсте и типови грађевина, конструктивне карактеристике и употреба материјала, спољашње и унутрашње уређење и обликовање сакралне, профане и стамбене архитектуре. Предавања обухватају праисторију и античко наслеђе у Србији, прероманску и романску архитектуру, византијску и моравску стилску групу, манастирске целине, цркве, средњовековна насеља, традиционалну стамбену архитектуру, стамбене облике у градским насељима, архитектуру 18. и 19. века као и градитељство прве половине 20. века. Приказује се развој архитектуре у контексту времена, историјских околности, природног или архитектонског простора, типологије и симболичност форми.

Литература

- Дероко, А. (1950) Средњовековни градови у Србији, Македонији и Црној Гори. Београд.
- Дероко, А. (1964) Фолклорна архитектура у Југославији. Београд.
- Дероко, А. (1985) Монументална и декоративна архитектура у средњовековној Србији. Београд.
- Ненадовић, С.М. (1980) Архитектура у Југославији од IX до XVIII века. Београд.
- Кадијевић, А. (1997) Један век тражења националног стила у српској архитектури, Београд.
- Група аутора (1972) Српска архитектуре од 1900-1970, каталог МСУ, Београд.
- Бркић, А. (1992) Знакови у камену. Српска модерна архитектура 1930-1980, Београд.
- Благојевић, Љ. (2000) Модерна кућа у Београду (1920-1941), Београд.
- Милашиновић Марић, Д. (2002) Водич кроз модерну архитектуру Београда, САС, Београд.
- Кадијевић, А. (2005) Естетика архитектуре академизма (XIX-XX век). Грађевинска књига, Београд.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методe извођења наставе су предавања ex chatedra, са презентацијом, са циљем побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког реда. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, задаци, самостална предавања студената. Део наставе су консултације са студентима у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом идр. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЗАШТИТА ГРАДИТЕЉСКОГ НАСЛЕЂА

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник : Дијана П. Милашиновић Марић

Сарадник: Небојша С. Гаџић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе да се савладају основна знања и начела реконструкције и заштите градитељског наслеђа кроз историју до савременог доба, као и да се стекне увид у системе заштите споменика културе. Уз примере из историје акценат се усмерава на савремене радове, интервенције у области заштите модерне архитектуре.

Исход предмета

Разумевање питања значаја историјског наслеђа код нас и у свету. Способност дефинисања теме истраживања, коришћења писане грађе, извора, доношења самосталних закључака на основу прикупљене грађе на терену и у архивима. Упућивање у самосталан истраживачки рад и предлагање архитектонских интервенција у циљу заштите конкретних објеката.

Садржај предмета

Теоријска настава

Историјски развој заштите градитељског наслеђа код нас и у свету, основна знања о доктрини, принципима и техничким методима заштите и обнове споменика културе и обнове просторно-културних целина. Савремене норме, препоруке и повеле, циљеви и принципи ревитализације градитељског наслеђа. Валоризација и споменичка својства на примерима заштите градитељског наслеђа. Методе заштите градитељског наслеђа. Могућности и ограничења ревитализације и савремени приступи обнови историјских грађевина и простора.

Вежбе

Студенти од датих или самостално предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их самостално или у групи, предлажући архитектонске интервенције у циљу заштите.

Литература

- Јовановић, М. Музеологија и заштита споменика културе. Филозофски факултет. Београд.
- Ненадовић, С. (1980) Заштита градитељског наслеђа. Архитектонски факултет. Београд.
- Нешковић, Ј. (1986) Ревитализација споменика културе. Архитектонски факултет. Београд.
- Закон о културним добрима, Службени гласник РС. (22.12.1994)
- Ваништа - Лазаревић, Е. (2003) Обнова градова у новом миленијуму. Архитектонски факултет. Београд.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	1	0	-	

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са циљем побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког реда. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, задаци, самостална предавања студената. Део наставе су консултације са студентима у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Стимулише се индивидуални рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: АРХИТЕКТОНСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ 4

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Драган Ј. Гавриловић

Сарадници: Марија Г. Стаменковић и Јасмина В. Лукић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положени испити из предмета Архитектонске конструкције 1, 2 и 3

Циљ предмета

Упознавање студената са принципима пројектовања и методама индустријализоване градње. Студенти се упућују у логику пројектовања, конструисања и градње објеката са скелетном и панелном АБ и дрвеном префабрикованом конструкцијом, као и у савремене методе пројектовања фасада и кровова, унутрашњих преграда, спуштених плафона и подова у систему суво монтажне градње.

Исход предмета

Од студената се очекују да разумеју принципе индустријализоване - префабриковане градње и процес пројектовања у префабрикацији, да овладају савременим трендовима у области префабрикованих и полупрефабрикованих масивних и лаких склопова фасада и да стекну способност да стечено знање интегришу и примене у свом практичном раду у студију.

Садржај предмета

Теоријска настава

Индустријализовани - префабриковани системи градње - принципи пројектовања.

Дрвене зграде - традиционални бондрук системи и савремени префабриковани талпни системи градње.

Префабриковани АБ склопови.

Облагање зграда са префабрикованим конструктивним склопом.

Обликовне карактеристике префабрикованих зграда.

Лаке унутрашње преграде у класичној и сувој градњи. Висеће плафонске конструкције. Уздигнути подови.

Мере звучне и заштите од пожара.

Вежбе

Израда тематских графичких радова усклађених са предавањима, са разрадом детаља.

Литература

- Ф. Харт и др.: Атлас челичних конструкција - Високоградња, Грађевинска књига, Београд, 1987.
- Tomas Herzog et al.: Timber Construction Manual, Birkhäuser, Basel, 2004.
- Catherine Croft: Concrete Architecture, Laurence King Publishing, 2004.
- Ryan Smith: Prefab Architecture: A Guide to Modular Design and Construction, John Wiley & Sons, 2011
- Christian Schittich et al.: Glass Construction Manual, Birkhäuser, Basel, 1999.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	1	0	-	

Методе извођења наставе

Настава се одвија кроз комбинацију предавања ex cathedra са видео презентацијама и вежби које подразумевају израду тематских графичких радова и студије специфичних детаља.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
вежбе	40	усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: УРБАНИСТИЧКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ 2

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Марија В. Брдаревска

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Урбанистичко пројектовање 1

Циљ предмета

Упознавање студената са аспектима урбанистичког планирања и пројектовања инфраструктурних мрежа и зависности урбаних функција од инфраструктурних сервиса. Препознавање структуре, елемената, процеса и фактора развоја инфраструктурних мрежа и система у односу на рационалну потрошњу енергије и планирање намене земљишта у грађеним срединама.

Исход предмета

Разумевање савремених теоријских и практичних концепција одрживог урбаног развоја у релацији са инфраструктуром, као и применљивост у регионалном контексту. Примена основних принципа урбанистичког пројектовања за обликовање различитих типова простора у зависности од потреба за инфраструктурним опремањем стамбених, пословних, комерцијалних и рекреативних садржаја.

Садржај предмета

Теоријска настава

Наставом је предвиђено да се образложе логике више различитих урбанистичких категорија, функционалних и физичких, као и методе њиховог планирања у оквирима урбанизма: опрема урбаног простора (урбана инфраструктура); урбане функције (кретање, саобраћај, паркирање и улична мрежа); друштвени елемент урбаног система (друштвена инфраструктура); енергетска ефикасност у односу на инфраструктуру; вишенаменска урбана целина – централна зона градског простора (центри); савремени концепти развоја инфраструктуре и градова у свету и применљивост у региону; Динамика градова и саобраћаја у различитим контекстима: развијене и земље у развоју.

Упознавање са нивоима урбанистичког планирања; разлика између појмова урбанистичког планирања и урбанистичког пројектовања; теоријски, законски аспект, као и аспект праксе урбанистичких интервенција у оба нивоа код нас и у свету; процес израде урбанистичке документације и њени садржаји. Студенти су у обавези да израде семестрални рад који се односи на задату наставну тему.

Литература

- Ying-Yu Hung et. al. (eds.) (2011) *Landscape Infrastructure, Case Studies by ESW*. Los Angeles: Birkhaeuser
- Жегарац, З. (2001), *Урбана инфраструктура*, Београд
- Корица, Р. (2008) *Инфраструктура, саобраћај, урбанизам, архитектура*, Арх. факултет, Београд.
- Максимовић, Б. (1980) *Урбанизам-теорија просторног планирања и уређења насеља*. Београд: Научна књига
- Галић, Р. (1990) *Урбано зонирање*. Скопје: Македонска књига
- Халприн, Ј. (2002) *Градови*. Београд: Грађевинска књига
- Малетин, М. (2005) *Планирање и пројектовање саобраћајница у градовима*. Београд: Орион Арт

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
3	0	0	-	0

Методe извођења наставе

Интерактивна предавања, консултације и семестрални рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	20
практична настава		усмени испит	20
колоквијум-и		семестрални рад	30
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ПРОРАЧУН КОНСТРУКЦИЈА 1

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Александар М. Ристовски

Сарадник: Рада М. Радуловић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Принципи конструисања архитектонских објеката

Циљ предмета

Упознавање студената са принципима пројектовања, конструисања, димензионисања и са могућностима примене армирано-бетонских конструкција у архитектури.

Исход предмета

Стечено знање студентима омогућава да разумеју принципе и понашање и тиме сагледају могућности примене армирано-бетонских конструкција у креирању различитих архитектонских форми.

Садржај предмета

Теоријска настава и вежбе

Врсте бетонских конструкција. Класификација елемената и носача. Карактеристике материјала у армираном бетону. Састав бетонске мешавине. Дужине сидрења. Теорија граничних стања - основне поставке. Центрично оптерећени АБ елементи. Димензионисање АБ пресека оптерећених моментима савијања. Димензионисање АБ пресека у фази малог и великог ексцентрицитетa. Напонска стања главних косих затежућих напона код АБ пресека. АБ елементи оптерећени торзијом. Центрично притиснути невитки и затегнути стубови са планом арматуре. Спирално армирани стубови. План оплaте са позиционирањем и статичким шемама. Савијање - једноструко армирани правоугаони пресеци. Свијање - двоструко армирани правоугаони пресеци. Савијање - Т - пресеци. Континуалне плоче и греде. Обезбеђење носача од дејства главних косих затежућих напона. Цртање плана армирања греде према дијаграму момената и трансверзалних сила. Савијање са нормалном силом - мали ексцентрицитет. Прорачун АБ елемената оптерећених торзијом. Кратки АБ елемент.

Литература

- Најдановић Д., Бетонске конструкције, Грађевински факултет, Београд, 2002.
- Ромић, С., Армирано бетонске конструкције, Грађевинска књига, Београд, 1985.
- Белешке са предавања
- Решени испитни задаци кроз вежбе

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	1	0	-	

Методe извођења наставе

Предавања. Нумеричке вежбе. Консултације. На предавањима се излаже теоријски део градива пропраћен карактеристичним примерима. На вежбама раде се додатни задаци који проширују градиво са предавања. Редовно, у унапред најављеним терминима сваке недеље одржавају се и консултације. Препоручено је активно учешће студената тако да се свака од лекција савлада већ на часу. На предавањима се уради један део примера, преостали се раде на вежбама али и самостално код куће кроз домаће задатке.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	10	усмени испит	10
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК ЗА АРХИТЕКТЕ 1

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Јелена М. Вукићевић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: предмет Енглески језик заступљен у претходном школовању

Циљ предмета

Циљ предмета је да се систематизује достигнуто знање из енглеског језика уз истовремено усвајање терминологије из области архитектуре и ширег техничког регистра; да студенти буду оспособљени за коришћење техничке литературе на енглеском језику, а такође и за усмену и писмену комуникацију у области технике као и у свакодневним ситуацијама; да се кроз овај наставни предмет почне стицати рутина у коришћењу различитих врста речника, од енглеско-енглеских, преко активатора, речника колокација итд, било да су они у штампаној или електронској форми. Такође, заступљена су и упутства из области пословне и друштвене етикеције.

Исход предмета

Студенти су оспособљени да усвоје лексикку енглеског језика у области архитектуре и техничких наука, да се усмено и писмено изражавају - граматички коректно, да користе стручну литературу на енглеском језику, да користе информације из технике у писменој и усменој комуникацији, да интерпретирају визуелне податке и развију способност нумеричког изражавања; почињу да активно користе речнике било за самостално изражавање било за разумевање текста; увежбани су за сналажење у начелним и једноставнијим ситуацијама из друштвеног или будућег пословног живота.

Садржај предмета

Теоријска настава

Усваја се стручна терминологија из области архитектуре и технике кроз тематске текстове. Даље се увежбава вештина читања. Унапређује се способност разумевања текста. Оснажује се умеће дефинисања стручних појмова путем синонимије и описа. Интерпретирају се визуелни подаци. Развија се спремност у нумеричком изражавању као и способност разумевања изворног говора кроз вежбе помоћу аудио материјала. Рад на стручном тексту. Симулације ситуација у пословном или друштвеном окружењу. WordTypes. Verb System of the English Language. English Tenses&Modals. Basic Rules and Hints of Business and Social Etiquette.

Литература

- Слађана Петровић: *English in Civil Engineering and Geodesy* – Висока грађевинска школа, 2010.
- Ivor Williams: *English for Science and Engineering* – Thomson ELT, 2007 (text with audio CD)
- *Professional texts* (reading material)
- Martin Hewings: *Advanced Grammar in Use*, Cambridge University Press, 2002
- Geoffrey Leech et al: *English Grammar and Usage*, Longman, 2001.
- *ЕССЕ речник*, Институт за стране језике, Београд, 2005.
- Слободан Танкосић: *Политехнички речник*, Грађевинска књига АД, Београд, 2006.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Проблемски-оријентисана настава; интерактивна настава; домаћи задаци; аудио-визуелна средства

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Присуство часовима	5	писмени испит	25
Активност на часовима	10	усмени испит	25
колоквијум	20	.....	
семинар-и	15		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: РУСКИ ЈЕЗИК ЗА АРХИТЕКТЕ 1

Врста и ниво студија: 5. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Евгенија Н. Костић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Предмет Руски језик заступљен у претходном школовању

Циљ предмета

Циљ предмета је стицање језичке компетенције у области руског језика струке, тј. стицање способности, пре свега, читања на руском језику текстова из приручника, уџбеника, стручних и научних часописа и других сличних материјала у области архитектуре, као и стицање способности писања за академске потребе, пре свега писање резимеа, кратких прегледа, извештаја итд. У наставни циљ спада и овладавање говорном компетенцијом на стручном руском језику у области архитектуре у складу са основним потребама стручњака – архитеката за ефикасним комуницирањем у струци.

Исход предмета

Архитектонски текстови на руском језику из разних извора и различитих области архитектуре биће коришћени као основ за стицање способности читања, писања, слушања и говорења на следећим нивоима:

- Способност опажања и препознавања, разумевања и изражавања;
- Вокабулар;
- Морфолошко- синтаксичке специфичности;
- Референтне способности;
- Језичке способности за академске потребе;
- Коришћење граматике, речника, стручне литературе.

Садржај предмета

Теоријска настава

Тематски и граматички садржаји прилагођени наставним плановима и програмима из струке. Садржај предмета прати садржај теоријских дисциплина својствених студирању архитектуре.

Преглед основних синтаксички модела карактеристичних за научно-техничку литературу у архитектури (дефиниције, структура предмета и појмова, примена) и вежбања (репродуктивног и продуктивног типа).

Литература

- Радмило Маројевић - „граматика руског језика“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
- Војин Ракић – „Введение в русскую терминологию строительной техники“, Универзитет у Београду, 1981.
- В.Ф. Крински, В.С. Колбин – „Введение в архитектурное проектирование“, 1974.
- И.М. Пулькина, Е.Б. Захава-Некрасова – „Учебник Русского языка для студентов иностранцев“, Москва 1960.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Проблемски-оријентисана настава; интерактивна настава; домаћи задаци; аудио-визуелна средства

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	30
практична настава		усмени испит	30
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 4 - АРХИТЕКТУРА

Врста и ниво студија: семестар академских студија архитектуре

Наставници: Љубиша М. Фолић, Саја М. Косановић, Мирко Д. Грбић

Сарадници: Небојша С. Гаџић, Бранислав Љ. Фолић, Марија З. Павличић

Статус предмета: Предмет са изборним садржајем

Број ЕСПБ: 8

Услов: Положен испит из Пројектовања 3 - Здравствена заштита и спорт

Циљ предмета

Предмет има за циљ да студентима омогући развијање вештина пројектовања сложенијих објеката јавне намене. Студенти кроз рад на предмету увежбавају примену теоријских знања која су претходно стекли на предметима Пројектовање 2 - Образовање и пословање и Пројектовање 3 - Здравствена заштита и спорт, као и у оквиру теоријског дела наставе на овом предмету. Рад у студију, покретање дискусија, као и студије случаја пружају могућност студентима да формирају савремени архитектонски став о темама и савладају вештине неопходне за креирање идејног пројекта. Успостављањем архитектонског решења, студентима се предочава комплексност пројектовања у зависности од услова окружења. Студенти истражују утицаје окружења на процес развоја идеје и формирају ставове у односу на задату или предложену тему.

Исход предмета

Студенти стичу знања која им омогућавају актуелан, стручан и одржив приступ пројектовању сложенијих објеката јавне намене, у духу савременог начина живота и архитектуре, чиме се оспособљавају за савладавање сложене пројектанске проблематике и креирање простора достојног модерног човека. Студирајући сложеност функционалне, морфолошке и социо-културне структуре града, студенти се оспособљавају да креирају архитектонска решења која равномерно задовољавају концептуалне, функционалне и структуралне захтеве примењујући савремене архитектонске приступе.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријска настава има за циљ да пружи информациону подршку теми која се обрађује у студију. Студенти се на часовима предавања упознају са специфичностима одређене врсте објеката чији идејни пројекат израђују.

Други облици наставе

Настава се одвија у студију, уз континуиране дискусије о темама везаним за пројектни задатак и по фазама: 1. Истраживање програмског и просторног оквира, 2. Формирање оквира за пројектовање објеката дефинисане јавне намене 3. Просторна интерпретација претходне две фазе кроз идејно решење.

Литература

Студентима је препоручена литература са предмета Пројектовање 2 - Образовање и пословање и Пројектовање 3 - Здравствена заштита и спорт, као и литература која се тиче пројектовања зграда других типова и јавне намене, а у зависности од конкретног задатка. Наставници у изабраном студију, у складу са дефинисаним темама, на првом часу достаљају студентима списак релевантне литературе.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	0	7	-	

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз интерактивна предавања, рад у студију, презентације почетних идеја са дискусијом, студије случаја и приказе позитивних и негативних примера из савремене праксе и окружења, обилазак терена ради прикупљања полазних чињеница и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	писмени испит (пројекат)	60
Презентација почетних идеја	15	усмени испит	
колоквијум-и	15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 4 - УРБАНИЗАМ

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Марија В. Брдаревска

Сарадник: Ружица Т. Божовић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 4

Услов: Положени испити из предмета Урбанистичко пројектовање 1 и 2

Циљ предмета

Синтеза усвојених теоријских и стручних знања из области урбанизма и архитектуре у процесу креирања одрживих просторних решења за мање градске просторе и урбане проблеме различитих нивоа сложености.

Исход предмета

Савладавање сложености урбаног развоја и процеса формулисања решења развојних проблема, развојни контекст и развојна решења. Различити модалитети деловања архитеката у процесу креирања и реализације просторних решења. Разумевање међусобне условљености развојног контекста, типа проблема и избора интервенције у домену струке. Карактеристике одрживих просторних решења.

Садржај предмета

Теоријска настава

Упознавање свеобухватног склопа архитектонско – урбане структуре, система и организације, функција архитектонског и урбаног сегмента града (као и града у целини) и пружања могућности као и давања нових садржаја.

Други облици наставе

Анализа и вредновање предметног подручја. Генерисање закључака и дефинисање процеса креирања израде решења.

Избор, интерпретација, дискусија и критика примера добре праксе примерених конкретном подручју.

Генерисање закључака и њихово транспоновање.

Формулисање одрживих урбанистичко-архитектонских решења за различите просторне нивое / временске хоризонте / развојне контексте / сценарије формулисање инструмената за реализацију решења.

Литература

- Ранко Радовић, Физичка структура града као предмет урбане анализе, Завод за урбанизам Београда, Београд, 1969.
- Владимир Мацура, Град и урбанизовани предео, Шумарски факултет Београд, Београд, 1989.
- Милош Бобић, Функција време просторне структуре града, Архитектонски факултет Београд, Београд, 1987.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	0	3	-	

Методе извођења наставе

Методе су везане за студијски задатак, упознавање са стањем на терену, међусобно упоређивање теоријских и практичних података као и комбинација разних облика теоријског и практичног начина рада.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања и ДОН наставе	10	пројекат	40
практична настава		усмени испит (одбрана пројекта)	20
колоквијум-и	30		
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ 4 - ТРГОВИНА, САОБРАЋАЈ И ИНДУСТРИЈА

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Саја М. Косановић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Пројектовање 3 - Здравствена заштита и спорт

Циљ предмета

Упознавање студената са специфичностима, карактеристикама, програмским садржајима и методима пројектовања објеката за трговину, саобраћаних терминала и индустријских објеката. Предавања на курсу предходе и функционално су везана са радом на предмету Студио 5 и представљају теоријску подлогу за стицање искуства у примени знања у решавању практичних задатака у поступку пројектовања.

Исход предмета

Очекивани исход предмета је да студенти овладају знањима која леже у сфери истраживања затечених услова, утицаја и фактора који доводе до развоја различитих решења. Студент стиче нова теоријска и практична знања која шире спектар пројектантских вештина применљивих у пракси. Тиме се студент уводи у општу методологију поступка у пројектовању објеката за трговину, саобраћајних терминала и индустријских објеката.

У ширем смислу, студенти развијају аналитичко и критичко размишљање и разумевање, свест о потенцијалима нових технологија, савременим концептима и тенденцијама организовања и обликовања архитектонског простора поменутих намена.

Садржај предмета

Теоријска настава обухвата следеће основне методске јединице:

- основне информације о објектима предметних типолошких групација (објекти за трговину, саобраћај и индустрију);
- типолошку обраду и карактеристике објеката за трговину, саобраћајне терминале и индустријске објекте;
- анализу локација са аспекта квалитета, места, животне средине, културног контекста;
- изучавање различитих морфолошко-структуралних манифестација ових врста објеката;
- упознавање са регулативом која прати ову врсту објеката;
- упознавање са архитектонским наслеђем предметних типолошких групација, и
- савремене тенденције у пројектовању објеката предметних типолошких групација.

Литература

- Koolhaas, R., Mau, B. (1998) S,M,L,XL. New York: The Monacelli Press
- Tsang, D. (2011) SPACE Shopping Mall. Pace Publishing
- Zumthor, P. (1999) Thinking Architecture. Basel: Birkhauser-Publishers for Architecture
- Drury, J., Falconer, P. (2003) Buildings for Industrial Storage and Distribution. Oxford: Architectural Press
- Adam, J., Hausmann, K., Juttner, F. (2004) Industrial Buildings, A Design Manual. Basel: Birkhauser-Publishers for Architecture
- Pawley, M. (1998) Terminal Architecture. Reaktion Books.
- Mc Donald, S. (2007) The Parking Garage: design and evolution of a modern urban form. Urban Land Institute
- Edwards, B. (2005) The Modern Airport Terminal, New Approaches to Airport Architecture, Second Edition, London and New York, Spon Press - Taylor & Francis Group

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе пројектовања, консултације, колоквијум, семинарски рад, писмени и усмени део испита

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	20	усмени испит	10
колоквијум-и	2 x 20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: УРБАНА АНАЛИЗА И ПЛАНИРАЊЕ

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Б. Стојановић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ предмета да укаже на проблеме у урбаном развоју, на позиционирање, методе изучавања суштине и дефинисање могућих праваца решавања урбаних проблема. Проблеми се посматрају у оквиру домена јавне интервенције, а акценат се ставља на њихово објашњење, а не на решавање. Посебни циљеви предмета су: развијање интересовања за комплексне проблеме у градовима; развијање логичког и креативног мишљења, јасне комуникације и спровођења истраживања у области; подстицање креативног мишљења које омогућава укључивање у стручно деловање на конципирању алтернативних путева развоја градова у будућности.

Исход предмета

Студенти стичу знања о чиниоцима и актерима урбаног развоја и изградње, о методама истраживања и регулисања урбане структуре и о методама и техникама везаним за анализу и планирање просторне организације града. Оспособљени су за разумевање развојних процеса у савременим градовима, основа планске контроле развоја и неопходности мултидисциплинарног приступа решавању урбаних проблема, као и за примену основних метода у урбаном истраживању, за уочавање, дефинисање и стварање оквира за решавање урбаних проблема, те за изградњу когнитивног модела стручне експертизе.

Садржај предмета

Теоријска настава

Град као производ и процес. Снаге које утичу на унутрашњу структуру савременог града; актери у производњи изграђене средине, приватни и јавни. Обрасци урбане структуре, наслеђе и савремени трендови. Урбане промене и проблеми у развоју. Производња изграђеног простора. Грађевинско земљиште и изграђене структуре. Начин коришћења градског земљишта: размештај активности у граду, конфликтне и комплементарне активности. Вредности и вредновања. Регулација размештаја активности у тржишним условима: стабилност и динамика процеса. Процена квалитета урбане структуре у односу на различите захтеве. Параметри и регулација у изградњи. Трансформација структуре града: савремени облици јавне интервенције.

Литература

- Лазаревић Бајец, Нада (2000) Урбана структура и зонирање. Београд: Архитектонски факултет
- Петровић, Мина (2009) Трансформација градова: ка деполитизацији урбаног питања. Београд: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду
- McNarg, Ian (1969) Design with Nature. Garden City, NY: Natural History Press
- Маруна, Марија (2013) Урбанизам Београда: приручник за истраживање процеса производње простора. Београд: Архитектонски факултет Универзитета у Београду
- Le Corbusier (1974) Начини размишљања о урбанизму. Београд: Грађевинска књига
- Роберт Вентури (1990) Поуке Лас Вегаса. Београд: Грађевинска књига

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживач. рад:	
3	0	0	-	0

Методe извођења наставе:

Настава се одвија кроз предавања ex cathedra, дискусије, сусрете са експертима, презентације резултата тимских истраживања и сучељавање ставова у дебатама.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава		усмени испит	25
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЕЛЕКТРОИНСТАЛАЦИЈЕ

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Небојша Б. Арсић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 1

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Упознавање студената са улогом и значајем електричних инсталација у архитектонским објектима и са принципима и правилима пројектовања електричних инсталација и неких електричних енергетски ефикасних система.

Исход предмета

Студенти се оспособљавају да читају и разумеју шеме електричних инсталација и да схвате важност електричних инсталација за несметано функционисање савремених архитектонских објеката, као и да, у складу са савременим трендовима струке, разумеју значај и принцип генерисања електричне енергије у оквиру архитектонских објеката.

Садржај предмета

Теоријска настава

Електричне инсталације у зградама. Основне дефиниције. Подела електричних инсталација. Основни принципи пројектовања електричних инсталација у зградама. Електричне схеме. Електрични симболи. Елементи електричних инсталација. Извођење и заштита електричних инсталација. Основни принципи пројектовања осветљења у зградама. Пројектовање лифтова, електричних рампи и покретних степеница. Електрични системи у паметним зградама. Електрични системи у еколошки исправним паметним зградама. Централна контрола, сензори и актуатори. Производња електричне енергије у зградама. Фотонапонски системи и системи микроветрењача. Примери.

Литература

- Н. Арсић, Електричне инсталације и осветљење – скрипта, ФТН у Косовској Митровици, 2004.
- М. Костић, Теорија и пракса пројектовања електричних инсталација, Академска мисао, Београд, 2005.
- Павловић, Т.М., Чабрић, Б.Д. (1999) Физика и техника соларне енергетике. Београд: Грађевинска књига.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	0	0	-	

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex cathedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама. Предавања укључују анализу случаја, интерактивну комуникацију и дискусију на тему и др. Део наставе су консултације у вези израде семинарског рада, упознавање са литературом и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: МАШИНСКЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Шефик М. Бајмак

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 1

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Програм предмета је конципиран са циљем да се студенти архитектуре упознају са принципима и методологијом примене машинских инсталација у архитектури.

Исход предмета

Студенти стичу знања и разумевање сврхе примене машинских инсталација у архитектури и способност да стечено знање интегришу у оквиру својих архитектонских пројектантских и дизајнерских програма.

Садржај предмета

Теоријска настава

Увод. Задатак постројења за грејање и климатизацију. Историјат. Хигијенски и физиолошки услови. Услови угодности. Унутрашњи и спољашњи пројектни услови. Прорачун губитака и добитака топлоте. Одрђивање количине топлоте и количине ваздуха за грејање и климатизацију. Локално грејање: димњак, камини, пећи, гасно и електрично грејање. Централно грејање: водено, парно, панелно и даљинско грејање. Специјални системи за грејање. Котлови, котларнице, цевна мрежа, арматура и грејна тела. Природна и вештачка вентилација. Одсисавање, притисно проветравање, проветравање са довођењем и одвођењем ваздуха. Индустијско одсисавање. Системи климатизације, саставни елементи система и припрема ваздуха у њима. Елементи развођења ваздуха. Гасне и соларне инсталације у стамбеним објектима.

Литература

- Шефик М.Бајмак: Машинске инсталације у архитектури, Скрипта, Факултет техничких наука, Косовска Митровица, 2010.
- Recknagel/Sprengel :Грејање и климатизација, Грађевинска књига,Београд, 2004.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	0	0	-	

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама. Предавања укључују анализу случаја, интерактивну комуникацију и дискусију на тему и др. Део наставе су консултације у вези израде семинарског рада, упознавање са литературом и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	70
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и	25		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ИНСТАЛАЦИЈЕ ВОДОВОДА И КАНАЛИЗАЦИЈЕ

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Љиљана Н. Анђелковић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 1

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Упознавање студената са елементима и системима инсталација водова и канализације у зградама разних намена. Студенти кроз наставу увежбавају имплементацију инсталационих мрежа уз уважавање конструктивних карактеристика архитектонских објеката.

Исход предмета

Студенти се оспособљавају за самостално пројектовање инсталација водовода и канализације у зградама и развијају способност да стечено знање интегришу и примене при решавању практичних свеобухватних пројектантских задатака.

Садржај предмета

Теоријска настава

Историјски преглед развоја инсталација водова и канализације.

Санитарни уређаји и опрема. Цеви и прибор. Сифони. Пројектовање фекалне канализације. Канализационе схеме. Хоризонтална и вертикална мрежа. Вентилисање. Пројектовање атмосферске канализације.

Извођење, прорачун и заштита канализације. Редукција и ревизија. Прикључивање на јавну мрежу.

Септичке јаме. Пречишћавање оптадне воде.

Вода за пиће - квалитет, извори и прерада. Техничка вода. Пројектовање инсталације водовода у зградама.

Водоводне цеви. Водоводна арматура. Водоводне схеме. Извођење и прорачун водовода. Притисак у цевној мрежи. Прикључак на јавну мрежу.

Пожарни водовод - спољни и унутрашњи. Врсте и системи пожарног водовода.

Припрема топле воде. Уређаји и системи за припрему топле воде. Димензионисање цевне мреже за развод топле воде. Изолација и заштита цеви.

Инсталације водовода и канализације према захтевима особа са посебним потребама.

Преглед тржишта.

У оквиру елабората, студенти пројектују водовод, као и фекалну и атмосферску канализацију за породичну кућу која садржи бар две етажне, предвиђају повезивање на градске мреже и раде хидрауличке прорачуне водовода и канализације.

Литература

- Благојевић, Б.: Водовод и канализација - са прописима и стандардима, Техничка књига, Београд, 2002.
- Миленковић, С. Водовод и канализација зграда, АГМ књига, 2007.
- Salvan, G.S.: Architectural Utilities 1 - Plumbing and Sanitary, Goodwill TRADING CO., INC, 2005.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
1	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама. Предавања укључују анализу случаја, интерактивну комуникацију и дискусију на тему и др. Део наставе су консултације у вези израде семинарског рада и елабората, упознавање са литературом и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	35
практична настава		усмени испит	
елаборат	35	.....	
семинар-и	25		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ПРОРАЧУН КОНСТРУКЦИЈА 2

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Мирсад Р. Тарић

Сарадник: Иван Н. Милојевић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Принципи конструисања архитектонских објеката

Циљ предмета

Упознавање студената са принципима пројектовања, конструисања и димензионисања и са могућностима примене металних, дрвених и стаклених конструкција у архитектури.

Исход предмета

Стечено знање студентима омогућава да разумеју принципе и понашање и тиме сагледају могућности примене металних, дрвених и стаклених конструкција у креирању различитих архитектонских форми.

Садржај предмета

Теоријска настава и вежбе

Историјат дрвета, челика и стакла. Особине дрвета, челика и стакла: дозвољена напрезања, вишеспратне скелетне зграде са носећом конструкцијом од дрвета и челика. Стакло као носећа конструкција. Оптимизација диспозиције стубова и греда. Основни принципи димензионисања дрвених, металних и стаклених елемената конструкције. Начини конструисања и прорачуна основних типова веза дрвених, металних и стаклених елемената конструкције. Просторно укрупњење скелетних зграда од дрвета, челика и стакла. За скелетни објекат, студенти ће пројектовати конструктивни склоп од дрвета, челика и стакла, у складу са функцијом и архитектуром већ дефинисаног објекта, и извршити позиционирање елемената конструкције, анализу оптерећења, статичку анализу и димензионисање основних конструктивних елемената са прорачуном међусобних веза појединих елемената конструкције, уз примере радионичких цртежа елемената система и детаље веза конструкције. Овим поступком студенти уочавају разлике у пројектовању и примени конструкција од различитих материјала.

Литература

- Кујунџић В., Тошић Д., Металне и дрвене конструкције, Грађевинска књига, Београд, 1995.
- Зарић, Б., Буђевац Д., Стипанић Б., Челичне конструкције у зградарству, Грађевинска књига, Београд, 1996.
- Гојковић М., Стојић Д., Дрвене конструкције Грађевински факултет, Београд, 1996.
- Krewinkel, H., Glass Buildings, Material, Structure and Detail, Birkhauser, Basel, 1998.
- Белешке са предавања
- Решени испитни задаци кроз вежбе

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	1	0	-	0

Методе извођења наставе

Предавања. Нумеричке вежбе. Консултације. На предавањима се излаже теоријски део градива пропраћен карактеристичним примерима. На вежбама раде се додатни задаци који проширују градиво са предавања. Редовно, у унапред најављеним терминима сваке недеље одржавају се и консултације. Препоручено је активно учешће студената тако да се свака од лекција савлада већ на часу. На предавањима се уради један део примера, преостали се раде на вежбама, али и самостално код куће кроз домаће задатке.

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	10	усмени испит	10
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА ПРОЈЕКТА

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Мирко Д. Грбић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Стицање способности за уочавање и анализу структуре пројектованог простора у односу на поступак пројектовања – препознавање склопова и елемената и њихових узрочно-последичних веза које су од значаја за начин израде пројекта.

Исход предмета

Обученост за препознавање структуре архитектонских склопова, елемената који их граде и анализу њихових веза од значаја за: начин израде пројекта, сазнања о битним специфичностима стваралаштва везаним за област архитектонског пројектовања, као и карактеристикама различитих фаза рада на пројекту.

Садржај предмета

Теоријска настава

Током наставе студент се обучава за препознавање структуре архитектонских склопова, елемената који их граде и анализу њихових веза од значаја за: начин израде пројекта, сазнања о битним специфичностима стваралаштва везаним за област архитектонског пројектовања, као и карактеристикама различитих фаза рада на пројекту. Тематске јединице укључују:

- Увод у методологију пројекта: Савремени архитектонски контекст; Појмовни и појавни аспект архитектуре у пројекту; Просторно-програмска структура пројекта;
- Елементи и склопови: Архитектура предела, прилази и улази; Унутрашња архитектура, опслужени и опслужујући простори; Појавност међупростора; Транспарентност простора, светлост и волумен; Поливалентност и динамичност простора;
- Израда пројекта: Материјализација идеје о пројекту - екологија и технологија; Модел - апстракција и симулација;
- Консултације за семинарски рад.

Литература

- Миленковић, Владимир, Архитектонска форма и мулти-функција, Задужбина Андрејевић Београд, 2004.
- Tschumi, Bernard, Архитектура и дисјункција, AGM Zagreb, 2001.
- Vaudrillard, Jean, Nouvel, Jean, Singularni objekti - Архитектура и филозофија, AGM Zagreb, 2008.
- Стратимировић, Татјана, Непрекинути простор / модерна кућа, Задужбина Андрејевић Београд, 2009.
- Кордић, Милена, Међупростор, Задужбина Андрејевић Београд, 2012.
- Петровић Иван, Методологија архитектонског пројектовања, Арх. факултет Београд, 1997.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Предавања, домаћи задаци, колоквијуми, консултације, есеј (до 5400 карактера) и усмени испит

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	30
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЦЕС ПРОЈЕКТОВАЊА

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Љубиша М. Фолић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 1

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Схватање процеса настајања архитектонског дела кроз низ релативних ситуација, које се сукцесивно надовезују током истраживања организације простора. Посматрање архитектуре као комуникацијског и социјалног феномена. Преиспитивање значења појмова око којих се тематика развија, уз избегавање некритичког преузимања конвенција.

Исход предмета

Повећавање нивоа сензибилитета у односу на феномен архитектонског простора, као и историјских и социо-културолошких узрочно-последичних релација које он подразумева.

Садржај предмета

Теоријска настава

Тежиште наставе се односи на разумевање околности настајања архитектонског дела, као и организованог простора уопште, у складу са битним обележјима културолошко-историјских раздобља и њиховом утицају на вредновање. Архитектонско стваралаштво се тумачи као културолошки феномен, односно вид комуникације, кроз пренос, размену и тумачења информација. Ради се најпре о идентификацији самих учесника, као и нивоа на којима се комуникација одвија. Без обзира да ли је у питању перцептивна, синтаксичка, семантичка или симболичка раван, суштина је у релативној самосталности продукта стваралаштва, архитектонског простора, односно његове поруке, чији смисао увек може бити различито схваћен или интерпретиран.

Литература

- Б.Петровић, И. Рашковић -"ТРАДИЦИЈА - ТРАНЗИЦИЈА; употреба наслеђа у архитектури". Београд, Орион Арт, 2012.
- Ж-М. Шефер, Зашто фикција?, Нови Сад, Светови, 2001
- У.Еко, Култура, информација, комуникација, Београд, Нолит, 1973
- К.Попер, Објективно сазнање, Подгорица, Паидеа, 2002.
- М. Лојаница, Процес пројектовања, свеска 1 и 2, Београд, Скриптарница АФ, 2001

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	0	0	-	

Методe извођења наставе

Комбинација предавања, консултација, колоквијума, израде семинарског рада и његове одбране, усмерава дискурс ка суштинским питањима, без сувишних и преопширних елаборација. Настава је интерактивна и подразумева активно учешће наставника и студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава		усмени испит	10
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК ЗА АРХИТЕКТЕ 2

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Јелена М. Вукићевић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Енглески језик за архитекте 1

Циљ предмета

Циљ предмета је да студенти у већој мери буду оспособљени како за коришћење литературе из области архитектуре на енглеском језику тако и за писмено изражавање и усмену комуникацију; да прошире свој корпус стручних термина на енглеском језику; да стекну вештину академског писања кроз јасно и садржајно изражавање као и вештину језгровитог усменог презентовања; да подигну ниво рутине при одговарању задацима као што су пословна писма, електронска пошта, телефонирање и сл; да стекну оријентацију у научном истраживању као и у култури ESP-а и његовим нивоима.

Исход предмета

Исход предмета доноси оспособљеност студената да даље усвајају лексику енглеског језика у области архитектуре, да се усмено и писмено изражавају и то граматички веома коректно, употребљавајући сложеније граматичке јединице, као и спремност да дубље истражују и усвајају фразеологију енглеског језика. Студенти су увежбани да се без тешкоћа изразе на енглеском језику кроз есеј, презентацију, семинарски рад и сл, а такође и да без застоја учествују у комуникацији било да је она пословна или свакодневна, усмена или писмена. Сасвим су подигли ниво успешности разумевања текста, развили су способност дефинисања стручних појмова путем синонимије и описа, а такође и значајно унапредили вештину читања, запажања и анализе текста. Усвојили су почетне вештине академског писања и основе научног истраживања. Спознали су културу ESP-а.

Садржај предмета

Теоријска настава

Настава подразумева рад на стручним и тематским текстовима при чему се надограђује и усваја стручна терминологија техничких наука и посебно она из области архитектуре; такође, ради се на фразама у енглеском језику. Усавршава се вештина читања и даље се унапређује способност разумевања текста из ширег техничког регистра. Подиже се ниво комуникативне компетенције на основу примера из праксе и усвајају се правила за писање пословних писама и радне биографије (CV). Развија се способност разумевања изворног говора кроз вежбе помоћу аудио материјала. Улази се у правила вештине академског писања. Презентују се различите методе у квалитативним и квантитативним истраживањима, а такође и вештина процене извора са интернета. Посвећује се пажња култури енглеског језика за посебне намене.

PassiveVoice, Conditionals; Mood; Punctuation; Sentence Structure; Sentence Patterns; Syntax; Organising information; Writing Skills; Thesis Statement; Applied Research; Business Letter and CV; Culture of ESP

Литература

- *Professional texts* (reading material, miscellaneous sources)
- Martin Hewings: *Advanced Grammar in Use*, Cambridge University Press, 2002
- Geoffrey Leech et al: *English Grammar and Usage*, Longman, 2001
- Mary K. Ruetten: *Developing Composition Skills*, Thomson-Heinle, 2003
- Margot Northey et al.: *Making Sense*, a Students' Guide to Research and Writing, Oxford 2009

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методe извођења наставе

Проблемски-оријентисана настава; интерактивна настава; домаћи задаци; аудио-визуелна средства

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Присуство часовима	5	писмени испит	25
Активност на часовима	10	усмени испит	25
колоквијум	20	.....	
семинар-и	15		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: РУСКИ ЈЕЗИК ЗА АРХИТЕКТЕ 2

Врста и ниво студија: 6. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Евгенија Н. Костић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Руски језик за архитекте 1

Циљ предмета

Циљ предмета је стицање језичке компетенције у области руског језика струке, тј, стицање способности, пре свега, читања на руском језику текстова из приручника, уџбеника, стручних и научних часописа и других сличних материјала у области архитектуре, као и стицање способности писања за академске потребе, пре свега писање резимеа, кратких прегледа, извештаја итд. У наставни циљ спада и овладавање говорном компетенцијом на стручном руском језику у области архитектуре у складу са основним потребама стручњака – архитеката за ефикасним комуницирањем у струци.

Исход предмета

Архитектонски текстови на руском језику из разних извора и различитих области архитектуре биће коришћени као основ за стицање способности читања, писања, слушања и говорења на следећим нивоима:

- Способност опажања и препознавања, разумевања и изражавања;
- Вокабулар;
- Морфолошко- синтаксичке специфичности;
- Референтне способности;
- Језичке способности за академске потребе;
- Коришћење граматике, речника, стручне литературе.

Садржај предмета

Теоријска настава

Тематски и граматички садржаји прилагођени наставним плановима и програмима из струке. Садржај предмета прати садржај теоријских дисциплина својствених студијама архитектуре.

Преглед основних синтаксичких модела карактеристичних за научно-техничку литературу у архитектури (дефиниције, структура предмета и појмова, примена) и вежбања (репродуктивног и продуктивног типа).

Литература

- Радмило Маројевић - „граматика руског језика“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
- Војин Ракић – „Введение в русскую терминологию строительной техники“, Универзитет у Београду, 1981.
- В.Ф. Крински, В.С. Колбин – „Введение в архитектурное проектирование“, 1974.
- И.М. Пулькина, Е.Б. Захава-Некрасова – „Учебник Русского языка для студентов иностранцев“, Москва 1960.

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Проблемски-оријентисана настава; интерактивна настава; домаћи задаци; аудио-визуелна средства

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања	10	писмени испит	30
практична настава		усмени испит	30
колоквијум-и	2 x 15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 5 - ПРОЈЕКАТ

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставници: Александар П. Милојковић, Марија В. Брдаревска, Љубиша М. Фолић

Сарадници: Небојша С. Гаџић, Мирјана Ј. Милетић, Ружица Т. Божовић

Статус предмета: Предмет са изборним садржајем

Број ЕСПБ: 10

Услов: Положен испит из предмета Пројектовање 4 - Трговина, саобраћај и индустрија.

Циљ предмета

Рад у студију обухвата широка стручна интересовања архитектуре, урбанизма и технологија, као и сазнања других научних дисциплина; све области се удружују како би се формирала сложена интелектуална целина која апсорбује разумевање потреба савременог друштва.

Обрадом сложених архитектонских задатака подстиче се интегрално размишљање кроз практичан и теоријски одговор студената на комплексност урбане средине.

Исход предмета

Исход рада у студију има теоријске и практичне основе. Теоријски део рада садржи две наглашене компоненте: истраживање и експеримент спроведене кроз конвенционалне али и експерименталне методе рада које се материјализују кроз елаборат чији исход је одређен карактером студијског програма. Практичан део рада у виду архитектонског пројекта: идејно архитектонско-урбанистичко решење са елементима идејног пројекта треба да пружи уверљиву поруку и да одсликава савладане вештине у креирању архитектонско-урбанистичког решења.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријска настава има за циљ да пружи информациону подршку теми која се обрађује у студију. Студенти се на часовима предавања упознају са специфичностима одређене врсте објеката и простора чији идејни пројекат израђују.

Други облици наставе

Садржај предмета рада постављен је као сложени пројектантски проблем којим студенти самостално развијају ширу програмску платформу разматрања односа града и архитектуре. Поље примене предмета рада постављено је у област објеката и простора трговинске, саобраћајне, индустријске или мешовите намене, и може да обухвати, како нове, тако и већ постојеће објекте и простора са захтевом за реконструкцију.

Понуђене теме омогућавају стварање склопова садржаја или самосвојних мултифункционалних, хибридних и других ентитета коју у себи разматрају типолошке одлике јавних садржаја у мери савремених приступа граду. Типолошка група јавних садржаја састоји се из области трговине, саобраћаја (саобраћајних терминала), индустрије и других комплементарних садржаја.

Литература

Студентима је препоручена литература са предмета Пројектовање 4 - Трговина, саобраћај и индустрија, као и друга литература коју наставник у изабраном студију, у зависности од теме, у виду списка доставља студентима на првом часу.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	7	-	

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз интерактивна предавања, рад у студију, презентације почетних идеја са дискусијом, студије случаја и приказе позитивних и негативних примера из савремене праксе и окружења, обилазак терена ради прикупљања полазних чињеница и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	писмени испит	60
Презентација почетних идеја	15	усмени испит	
колоквијум-и	15	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТУДИО 5 - РАДИОНИЦА

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставници : Александар П. Милојковић, Драган Ј. Гавриловић, Марија В. Брдаревска

Сарадници: Мирјана Ј. Милетић, Марија Г. Стаменковић, Марија З. Павличић

Статус предмета: Предмет са изборним садржајем

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Кроз синтезу различитих стечених знања и искустава у оквиру радионице, студенти развијају сопствену професионалну личност. Кроз рад на задатку у оквиру изабране теме, студенти стичу практично знање у области конципирања и израде архитектонске, урбанистичке или конструкторске форме и, с обзиром на ограничени временски оквир, развијају способности брзог и ефикасног доношења одлука. У том смислу, радионица представља вид практичне реализације студентске идеје и блиска је пракси.

Исход предмета

Студенти стичу декларативно знање, разумевање просторних структура и просторних процеса и развијају оригинални приступ проблему и његовом решавању. Стечено знање студенти ће у оквиру других предмета и у свом будућем професионалном раду користити за идентификацију веза између теоријских принципа, праксе и просторних услова, њихову синтезу, критичку анализу и решавање проблема. Стечена знања и вештине додатно омогућавају студентима да се прилагоде тимском раду.

Садржај предмета

Други облици наставе

Садржај радионице је разноврстан и може да обухвати области архитектуре, урбанизма или конструкција. Практичним радом, кроз експеримент, истраживање и креирање форме, студенти динамичним радом у току једне радне недеље постепено долазе до својих коначних решења која презентују на крају радионице.

Литература

- Gabrijelčič, P. and Fikfak, A. (Editors) (2012) The Creativity Game: Urban Design Workshops, Urban Architectural Workshops and Spatial Planning Workshops. Scientific Monograph. First Edition. Ljubljana: University of Ljubljana, Faculty of Architecture
- Остала литература је у зависности од изабране теме Радионице.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
0	0	2	-	0

Методe извођења наставе

Организација, начин и методе извођења радионице су прилагођени изабраној теми, концепту и учесницима. Уобичајено је трајање радионице током једне радне недеље у виду интензивног рада, где се првог дана представља тема и дефинише проблем, упознају учесници и врши обилазак терена. Од другог до петог дана ради се на теми; на крају петог радног дана, студенти кроз јавну презентацију излажу своја решења и добијају коначну оцену из предмета.

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (пројекат)	70	усмени испит (презентација)	30
колоквијум-и		.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЗЕЛЕНА АРХИТЕКТУРА И УРБАНИЗАМ

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Саја М. Косановић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Поседовање општих знања о животној средини и екологији

Циљ предмета

Настава на предмету има за циљ да укаже на интервенције у домену архитектуре и урбанизма које су у функцији одрживог развоја, а нарочито његовог еколошког аспекта. Кроз рад на предмету студенти стичу увид у могућности и мере за еколошки исправно архитектонско и урбанистичко пројектовање.

Исход предмета

Студенти развијају еколошку свест и стичу стручну одговорност према животној средини, што ће се одразити на то да касније, током професионалног бављења архитектуром, доносе исправне стручне одлуке и да своје архитектонско-урбанистичке активности интегришу са мерама за постизање еколошке исправности.

Садржај предмета

Однос архитектуре, урбанизма и одрживог развоја. Дефиниција и историјат развоја еколошки исправне архитектуре. Контекст: локација и парцела. Структура система еколошки исправних зграда. Пасивни механизми (грејање, расхлађивање, вентилисање, осветљење, алтернативни извори воде, рециклажа воде, отпад и рециклажа отпада, пасивно загревање воде, озелењавање омотача и ентеријера, укопавање у терен). Активни механизми (производња електричне енергије, колектори, топлотне пумпе, рекулерација отпадне топлоте, активно осветљење). Физички оквир (грађевински материјали, структура, омотач, унутрашња завршна обрада, боје, инсталације, опрема, машине, уређаји, намештај, наменски елементи). Унутрашња средина (квалитет и архитектонска организација простора). Прилагодљива архитектура. Обнова зграда у функцији постизања еколошке исправности. Примери.

Историја, принципи и визије зеленог урбанизма. Градска клима, промене климе и контекст. Обновљива енергија. Град без отпада. Одржива градска инфраструктура. Зеленило и биолошка разноврсност. Јавни транспорт. Компактни град. Соларни дизајн у урбанистичком пројектовању. Пејзажни урбанизам. Квалитет живота у граду. Еколошки лимити града. Примери.

Студенти ће прогресивно, са напредовањем наставе, израдити пројекат мањег футуристичког објекта који проширује актуелне социјално-дизајнерске границе и на тај начин разумети значај предвиђања за будућност када се ради о доприносу архитектуре заштити и унапређењу животне средине.

Литература

- Косановић, С. (2009) Еколошки исправне зграде - увод у планирање и пројектовање. Београд: Задужбина Андрејевић
- Јовановић Поповић, М. (2001) Обнова зграда у контексту одрживог развоја. Београд: Архитектонски факултет
- Lehmann, S. (2010) The Principles of Green Urbanism: Transforming the City for Sustainability. London: Earthscan
- Jodidio, P. (2013) 100 Contemporary Green Buildings. Tachen
- Rovers, R., Kimman, J., Ravesloot, C. (Editors) (2010) Towards 0-Impact Buildings & Built Environments, Techne Press, Amsterdam
- Beatley, T. (2000) Green Urbanism / Learning from European Cities. Washington DC: Island Press

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама и бројним примерима, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама. Предавања укључују анализу случаја, интерактивну комуникацију и дискусију на тему и др. Део наставе су консултације у вези израде семинарског рада и пројекта, упознавање са литературом и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит (пројекат)	55
практична настава		усмени испит (одбрана пројекта)	15
колоквијум-и		.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: КОНСТРУКТИВНИ СИСТЕМИ

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Мирсад Р. Тарић

Сарадник: Момир А. Некић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положени испити из предмета Пројектовање и прорачун конструкција 1 и 2

Циљ предмета

Упознавање са развојем и новим конструктивним системима у циљу њихове рационалне примене у архитектонском пројектовању. Системски приступ избору конструктивног система према пројектном задатку. Координирање архитектонског и конструктивног оформљења објекта ради налажења оптималних решења.

Исход предмета

Оспособљавање студената за систематичан приступ избору конструктивног система при задатим условима и на тај начин успешно координирање архитектонског и конструкторског оформљења објекта.

Садржај предмета

Теоријска настава и вежбе

Развој конструктивних система: класификација, принципи конструисања, методе избора система.

Гредни системи. Обликовање.

Линијски системи. Формирање растера мрежа, трансформације, подупирање и вешање.

Гредни роштиљи. Мреже, вешање и подупирање.

Лучни системи. Обликовање лукова променљивих пресека, лукови од монтажних елемената.

Оквирни системи. Склопови са дијафрагмама.

Тродимензионални системи. Штапасти системи у 2, 3 и 4 правца, чворне везе, геодезијске куполе.

Љуске. Типови и облици љуски.

Набори. Облици набора и колена набора.

Висеће конструкције. Кабловске конструкције и контуре. Висећи кровови, кабловске мреже и шатори.

Тенсегрити конструкције.

Преднапрегнуте развлачеће структуре.

Пнеуматичне конструкције и јастучни системи.

Литература

- М. Несторовић: КОНСТРУКТИВНИ СИСТЕМИ – ПРИНЦИПИ КОНСТРУИСАЊА И ОБЛИКОВАЊА. Архитектонски факултет Универзитета у Београду, 2000.
- F. Moussavi: THE FUNCTION OF FORM. Actar and Harvard Graduate School of Design, 2009
- H. Engel: STRUCTURE SYSTEMS, 3rd Edition. Hatje Cantz, 2007.
- R. Motro: TENSEGRITY - STRUCUTRAL SYSTEMS FOR THE FUTURE. Hermes Pinton Science, London, 2003.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
1	2	0	-	

Методe извођења наставе

Настава се одвија кроз предавања ех-катедра, консултације (израда цртежа и радних модела непосредно везаних за израду вежби и семестралног рад), анализу случајева – примера из литературе. Подразумева се активно учешће студената у реализацији наставног програма.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току наставе	10	писмени испит (пројекат)	40
практична настава		усмени испит	20
колоквијум-и	15	.....	
семинар-и	15		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ ЕНТЕРИЈЕРА 1

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија

Наставник: Мирко Д. Грбић

Сарадник: Јулија П. Алексић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Основни циљ предмета је упознавање студената са елементима обликовања унутрашњег простора и њихово оспособљавање за примену стеченог знања кроз процес пројектовања.

Исход предмета

Очекивани исход предмета је стицање основних знања из пројектовања унутрашњих простора као и упознавање са могућностима коришћења различитих материјала у процесу пројектовања. Стечена знања користе се у даљем образовању, посебно на предметима из области пројектовања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Унутрашња архитектура и улога архитекте кроз време. Перцепција унутрашњег простора. Смисао, доживљај, намена, карактер и порука. Елементи унутрашњег простора и њихов дијалог и расподела у оквиру просторне композиције. Раван, пропорције, визууре, кретање, доступност, прелажење између делова простора. Композиција унутрашњег простора. Зидови, подови и таванице. Анализа контекста (објекта): положај, историјат, намена, оријентација, конструкција, инсталације. Врсте ентеријера: комерцијални простор, радни простор, стамбени простор, јавни простор, рекреативни простор, простор за лечење, изложбени простор. Примери изведених ентеријера.

Вежбе

Израда концептуалног решења за више типова ентеријера уз презентацију у виду скица, цртежа и модела у задатој размери. Избор теме и типа ентеријера могуће је повезати са предметом из претходног семестра Студио 4.

Литература

- Coles, J., House, N. (2007) The Fundamentals of Interior Architecture. Lausanne: AVA Publishing SA
- Locker, P. (2011) Basic Interior Design 2 - Exhibition Design. Lausanne: AVA Publishing SA
- Ronin, G. (2010) Drawing for Interior Designers. London: A & C Black
- Pile, J. (2000) History of Interior Design. London: Laurence King.
- Ajzenberg, A. (1994) Stilska unutrašnja arhitektura. Beograd: Univerzitet umetnosti
- Interior Design of the 20th Century, Thames and Hudson, London, 1990.
- Fiel C&P. (2000) Designing the 21st Century. Keln: Taschen
- Panero i Zelnik (1990) Antropološke mere u enterijeru. Beograd: Gradjevinska knjiga

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови:
1	2	0	-	0

Методe извођења наставе

Предавања, вежбе (практична настава), консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	20	пројекат	70
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ОСВЕТЉЕЊЕ У АРХИТЕКТУРИ

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Небојша Б. Арсић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 2

Услов: Положен испит из предмета Електроинсталације

Циљ предмета

Упознавање студената са осветљењем и општим методама пројектовања осветљења у архитектури, нарочито у затвореном простору. Сагледавање разнородних утицаја на квалитет осветљења или светлосни комфор у оквиру опште архитектонске концепције.

Исход предмета

Након завршених обавеза на предмету, студенти овладавају принципима пројектовања осветљења, првенствено у затвореном простору и стичу способност да самостално анализирају природу и карактеристике светлости, њен утицај на осветљене површине, параметре квалитета и ефекте које је могуће постићи.

Садржај предмета

Теоријска настава

Осветљење, архитектура и обликовање ентеријера. Захтеви корисника, простора, предмета и површина које се осветљавају. Сунчева светлост. Дневно светло. Вештачко осветљење. Контрола природног светла. Светлост, сенке, рефлексија и апсорпција. Боје и температура светла. Сјајност, бљесак и контрола бљеска. Врсте вештачког осветљења и ефекти у простору. Радно, амбијентално и декоративно осветљење. Уметничка вредност вештачког осветљења. Енергетски ефикасно вештачко осветљење. Контрола вештачког осветљења. Прекидачи. Централна контрола. Врсте и особине извора вештачких светлосних извора. Основни прорачуни.

Литература

- Арсић, Н. (2004) Електричне инсталације и осветљење – скрипта. Косовска Митровица: Факултет техничких наука
- Ђокић, Ј. (2007) Осветљење у архитектури - захтеви и смернице за пројектовање. Београд: Архитектонски факултет
- Ракочевећ, М. (1989) Архитектонска физика - дневни осветљај. Београд: Научна књига
- Gordon, G. (2003) Interior Lighting for Designers. Fourth Edition. John Wiley & Sons, Inc.
- Steffy, G. (2001) Architectural Lighting Design. John Wiley & Sons Inc.
- Beazley, M. (1999) Lighting. London: Octopus Publishing Group Ltd.
- Coles, J., House, N. (2007) The Fundamentals of Interior Architecture. Lausanne: AVA Publishing SA

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови:
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама. Предавања укључују анализу случаја, интерактивну комуникацију и дискусију на тему, задатке и др. Део наставе су консултације у вези израде семинарског рада, упознавање са литературом и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕХНОЛОГИЈА ГРАЂЕЊА СА МЕНАџМЕНТОМ

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Р. Дутина

Сарадник: Миљан М. Ковачевић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Оспособљавање будућих архитеката за преузимање активне улоге у процесу изградње објекта, надзору, контроли квалитета, као и осталим активностима везаним за процес реализације архитектонских објеката.

Исход предмета

Свест о принципима пословног управљања и томе како функционише предузетништво. Знање о томе како се зграде пројектују и граде у контексту архитектонске и професионалне праксе, као и грађевинске индустрије у оквиру које функционишу. Знање о томе како механизми предрачуна и контроле цене изградње функционишу током разраде архитектонског пројекта.

Садржај предмета

Теоријска настава и вежбе

Извођење и обрачун грађевинских и занатских радова, тј знања која су потребна за израду предмера и предрачуна, као једног од значајних сегмената пројектне документације. Врсте планова и њихов значај. Методе планирања. Циљеви планирања, услови ограничења и приоритети. Кључни процеси за израду планова. Израда тактног предмера и предрачуна радова. Статички планови радне снаге, материјала и механизације. Идентификација кључних ресурса и токова рада. Динамички планови. Анализа структуре и прорачун мрежног плана. Критичан пут и временске резерве. Гантограм радова. Ортогонални планови и циклוגрамаи. Дијаграми ангажовања радне снаге, материјала, механизације и финансијских средстава. Основни елементи управљања пројектима (управљање трошковима, управљање ресурсима, управљање временом (планирање), управљање реализацијом (надзор и контрола квалитета).

Литература

- Дутина, В. "Мерење и вредновање радова у грађевинарству", ФТН Косовска Митровица, 2012.
- Ђорђевић, Д. "Извођење радова у високоградњи", Изградња, Београд, 2004.
- Трбојевић, Б. Организација грађевинских радова, Грађевинска књига, Београд, 1985.
- Ивковић, Б. и Аризановић Д. Организација и технологија грађевинских радова, Научна књига, Београд, 1990.
- Нормативи и стандарди рада у грађевинарству (2008), Грађевинска књига д.о.о, Београд

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	1	0	-	0

Методе извођења наставе

Аудиторна предавања уз помоћ презентационе технологије и практична настава. Методске јединице праћене су одговарајућим описним или реалним примерима из праксе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	30
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ГЕОДЕЗИЈА

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Драган М. Стевић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Упознавање студената са основним појмовима у геодезији и премеру. Приказ основних принципа и метода прикупљања, обраде и презентације геометријских просторних података за потребе архитектуре. Упознавање са основним задацима геодезије у архитектури.

Исход предмета

Оспособљавање студента архитектуре за примену на одговарајући начин података које обезбеђује геодезија.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основни појмови о геодезији, премеру и геоматици. Историјат развоја геодезије. Облик и димензије Земље. Основни појмови о картографским пројекцијама, карте и геодетски планови. Геодетске мреже као база премера. Геодетски премер. Методе снимања детаља. Геодетски радови у инжењерству, геодетски подаци у разним инжењерским гранама, геодетски радови у разним фазама пројектовања и извођења објеката. Методе контроле просторних података изграђених објеката. Глобални позициони системи. Примена дигиталне фотограметрије за потребе архитектуре и урбанизма. Дигитална обрада просторних података.

Практична настава

Показне вежбе на којима се студенти упознају са геодетским инструментима и прибором за мерење и методама мерења у геодезији. Рачунске вежбе у оквиру којих студент примењује основне методе обраде мерених просторних података за потребе архитектуре.

Литература

- Д. Стевић, Збирка решених задатака из Геодезије са изводима из теорије, Косовска Митровица, 2013.
- М. Радуловић, Геодезија у градитељству, Косовска Митровица, 2004.
- В. Раичковић, Б. Бајат, Практикум из геодезије, Грађевински факултет, Београд, 2005.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	1	0	-	

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз предавања током којих се студенти упознају са теоријским основама, које ће моћи да примене у изради семестралног задатка у оквиру практичне наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	25
практична настава	10	усмени испит	25
колоквијум-и	2 x 20	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЛИКОВНЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ У АРХИТЕКТУРИ

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Звонко Н. Павличић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе је да студенти усвоје знања из ликовног представљања и ликовне транспозиције архитектуре, природе и урбаног окружења, као и из ликовних комуникација којима се истражују везе и методи какви постоје у области синтезе ликовних уметности и архитектуре.

Исход предмета

Студенти усвајају знања и практична искустава у ликовном представљању и транспозицији облика и простора. Стечена знања студенти примењују у раду на студијском пројекту. Кроз упознавање ликовних интервенција у архитектури, те сагледавања могућности синтезе две дисциплине, студенти проширују делокруг свог будућег рада.

Садржај предмета

Теоријска настава

Овај семинар служи као важно истраживање за дискусију и презентацију о различитим уметничким формама које својим постојањем чине целину са архитектуром. У настави је заступљено информативно разматрање и дискусија о савременој, трансформативној, аналитичкој, критичкој и интервентној уметности и пројектантској пракси која се бави јавним просторима и животима људи у граду. Ликовне интервенције у архитектури углавном се везују за јавне просторе. Оне могу бити део ентеријера, екстеријера, урбаног пејзажа. Анализира се уметничко дело у контексту архитектонске целине. Изучавање ликовних елемената и композиционих начела. Сагледавање материјалних фактора ликовног дела и психичких ликовних елемената у различитим формама ликовног изражавања. Форма, обликовање и материјализација у просторним уметностима.

Поједина предавања укључиће и гостовања познатих уметника-архитеката, кустоса и критичара архитектуре и уметности као и посете релевантним локацијама.

Вежбе

База практичног рада су додељена литература, истраживања и презентације студената. Вежбе прате тематске јединице са предавања.

Литература

- Klanten, R., S. Ehmann, S. Borges and L. Feireiss (Eds.) (2012) *Going Public - Public Architecture, Urbanism and Interventions*. Gestalten
- Rendell, J. (2006) *Art & Architecture: A Place Between*. London: IB Tauris
- Арнхејм, Р. (1971) *Уметност и визуелно опажање: Психологија стваралачког гледања*. Београд: Уметничка академија

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	1	0	-	

Методе извођења наставе

Методологија рада односи се на делатност истраживања, конципирања, разраде и реализације радова који се тичу синтезних области архитектуре и ликовних уметности. Студенти изводе вежбе којима се на сваком од појединих вежбања разрађује нека од тематских јединица из области ликовног интервенисања у архитектури. Циљ рада је да се формира завршни елаборат (мапа) којом се показује знање и методолошки и истраживачки поступак студента.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	Завршни елаборат	30
практична настава	30	усмени испит	30
колоквијум-и		.....	
семинар -и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРЕДМЕР И ПРЕДРАЧУН РАДОВА

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Р. Дутина

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Упознавање студената са израдом предмера и предрачуна као саставног дела пројектне документације и технологијом извођења грађевинских радова, односно начином на који се радови изводе на градилишту.

Исход предмета

Усвајање знања у области израде предмера и предрачуна код израде пројектне документације, као и најважнијих технологија грађења и производних процеса којима се реализују, пре свега, грађевински радови на изради конструкција и занатски (завршни) радови.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмер радова. Класификација радова (земљани радови, зидарски радови, бетонски и армирачки радови, подземне хидроизолације, тесарски радови, префабриковане скеле и оплате, покривачки и изолатерски радови, разни занатски и бетонски радови, монтажне конструкције, занатски радови). Мерење и обрачун површина. Опште о грађевинским нормама. Калкулације, анализе цена клизна скала, наплата радова. Процена трошкова. Предрачун радова. Стандардизација предмера и предрачуна радова.

Литература

- Дутина, В. "Мерење и вредновање радова у грађевинарству", ФТН Косовска Митровица, 2012.
- Ђорђевић, Д. "Извођење радова у високоградњи", Изградња, Београд, 2004.
- Нормативи и стандарди рада у грађевинарству (2008), Грађевинска књига д.о.о, Београд

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Аудиторна предавања уз помоћ презентационе технологије. Методске јединице праћене су одговарајућим описним или реалним примерима из праксе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

<i>Предиститне обавезе</i>	<i>поена</i>	<i>Завршни испит</i>	<i>поена</i>
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	30
колоквијум-и	2 x 30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: МОДЕРНА АРХИТЕКТУРА У СРБИЈИ - ЛИЧНОСТИ И ПОЕТИКЕ

Врста и ниво студија: 7. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Дијана П. Милашиновић Марић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ предмета је да се студенти упознају са савременом српском архитектуром и актуелним токовима и тенденцијама у архитектури и урбанизму, како би стекли слику о развоју архитектуре у Србији у двадесетом веку. Кроз упознавање са делима најзначајнијих стваралаца студентима се указује на основе историјског сагледавања архитектуре са акцентом на архитектуру од 1950. године до почетка трећег миленијума.

Исход предмета

Исходиште предметних студија јесте способност сагледавања тенденција, токова, узлета и проблема градитељства у Србији кроз личности и поетике аутора и препознавања значајне традиције развоја модерне архитектуре на сопственом тлу која траје готово сто година. Студенти се упознају са тематиком савремене архитектуре на сопственом тлу, проблемима и развојним токовима, као и најзначајнијим представницима и стичу способност за проучавање сопствене модерне традиције и неговање континуитета у развоју модерне мисли у Србији.

Садржај предмета

Модерна архитектура у Србији у двадесетом веку, посебно у периоду након Другог светског рата. Нови градови, саобраћајнице, стамбени блокови, индустријски, туристички и спортски комплекси, јавне установе и њихов утицај на стварање животне подлоге једне нације и времена. Делатност архитектата као што су Иван Антић, Угљеша Богуновић, Божа Петровић, Алексај Бркић, Иво Куртовић, Петар Вуловић, Милорад Мацура и бројни други и питања која су они кроз своју архитектонску делатност решавали.

Литература

- Милашиновић Марић, Д. (2002) Водич кроз модерну архитектуру Београда, САС, Београд.
- Група аутора (1972) Српска архитектуре од 1900-1970, каталог МСУ, Београд.
- Бркић, А. (1992) Знакови у камену. Српска модерна архитектура 1930-1980, Београд.
- Кадијевић, А. (1997) Један век тражења националног стила у српској архитектури, Београд.
- Благојевић, Љ. (2000) Модерна кућа у Београду (1920.1941), Београд.
- Кадијевић, А. (2005) Естетика архитектуре академизма (XIX-XX век). Грађевинска књига, Београд.
- Милашиновић Марић Д. (2002-2004) ТВ серијал Модерна архитектура у Србији, личности и поетике, Документарна редакција РТС-а, Београд.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, са циљем побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама које су хронолошког реда. Предавања укључују више видова наставе: приказивање документарних филмова Документарне редакције РТС-а из серијала *Модерна архитектура у Србији, личности и поетике* и дискусија након те презентације, анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, задаци, самостална предавања студената, и гостујућа предавања реномираних градитеља и урбаниста као веома важан-очигледан вид наставе, где ће се разматрати питања о конкретним пројектима, изазовима и проблематици рада. Део наставе су консултације са студентима, индивидуалан рад у вези израде семестралног рада, упознавање са литературом и др. Студенти од датих или самостално предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају их самостално или у групи.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ПРОЈЕКТОВАЊЕ ЕНТЕРИЈЕРА 2

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник : Мирко Д. Грбић

Сарадник: Јулија П. Алексић

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положени испити из предмета Пројектовање ентеријера 1 и Осветљење у архитектури

Циљ предмета

Основни циљ предмета је упознавање студената са сложенијим елементима обликовања унутрашњег простора и њихово оспособљавање за примену стеченог знања кроз процес пројектовања.

Исход предмета

Очекивани исход предмета је стицање напредних знања из пројектовања унутрашњих простора. Стечена знања користе се у даљем образовању, посебно на предметима из области пројектовања, али и у практичном професионалном раду.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основни садржај теоријске наставе је обликовање и организација унутрашњег простора. Материјали и текстуре у ентеријеру. Интегрисани и додати елементи. Естетски квалитет материјала. Особине материјала. Еколошка својства материјала. Економија материјала. Врсте материјала у ентеријеру: дрво, камен, бетон, метали, стакло, пластика. Облагање површина. Квалитет површина у ентеријеру. Трајност површина. Намештај. Текстил. Декоративни елементи у ентеријеру. Вода и зеленило у ентеријеру. Примери. Везе између човека и пројектованог простора за живот. Културне и психолошке везе са простором. Акустика у ентеријеру. Простирање звука у унутрашњем простору. Извори звука. Слух. Рефлексија и апсорпција звука. Звучни апсорбери. Геометрија простора и његова акустичност. Реверберација.

Вежбе

Дефинисање пројектног задатка. Израда пројекта ентеријера дефинисаног типа са разрадом свих фаза. Представа од скица до рачунарски израђених цртежа и 3Д модела. Избор теме и типа ентеријера могуће је повезати са предметом из претходног семестра Студио 5.

Литература

- Coles, J., House, N. (2007) The Fundamentals of Interior Architecture. Lausanne: AVA Publishing SA
- Locker, P. (2011) Basic Interior Design 2 - Exhibition Design. Lausanne: AVA Publishing SA
- Kuttruff, H. (2009) Room Acoustics. Fifth Edition. London and New York: Spoon Press
- Holtzschue, L. (2011) Understanding Colour, An Introduction for Designers, Fourth Edition. John Wiley & Sons, Inc.
- Massey, A. (1990) Interior Design of the 20th Century. London: Thames and Hudson.
- Fiel C&P (2000) Designing the 21st Century. Keln: Taschen
- Ittn, J. (1973) Umetnost boje. Beograd: Univerzitet umetnosti.
- Ronin, G. (2010) Drawing for Interior Designers. London: A & C Black

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови:
2	2	0	-	0

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе (практична настава), консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	20	пројекат	70
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: РЕГУЛАТИВА И ЕКОНОМИКА ГРАЂЕЊА

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Р. Дутина

Статус предмета: Обавезни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Организација и технологија грађења са менаџментом

Циљ предмета

Упознавање студента са релевантном регулативом у области урбанизма, пројектовања и грађења и са финансијским елементима везаним за процес изградње објекта.

Исход предмета

Оспособљеност студената да разумеју значај права и правне регулативе у грађевинарству, да су упознати са императвним правним нормама које регулишу област изградње објеката, документацијом неопходном за почетак и ток извођења радова, као и оспособљеност студената да разумеју тржишне услове привређивања сагледавања финансијског пословања на сваком пројекту и у оквиру предузећа.

Садржај предмета

Теоријска настава

Подела и хијерархија законске регулативе. Упознавање студената са врстама и структуром обавезујуће регулативе. Процедуре издавања дозвола и сагласности везани за израду пројектне документације. Анализа норматива у стамбеној изградњи, значај обрачуна површина. Процедуре добијања одобрења за изградњу. Прописи везани за здравље учесника у изградњи и заштиту животне средине (пропивножарни прописи, заштита на раду). Обавезе и компетенције учесника у грађењу (пројектанти, извођачи, инвеститори и др.). Елементи производње и трошкови у грађевинарству и њихова подела. Економичност, продуктивност, рентабилност и ликвидност. Капитал, приход и профит. Производна и тржишна вредност грађевинских објеката и методе за њихово одређивање. Финансирање реализације инвестиционог пројекта (извори финансирања, банкарске гаранције, кредитирање, пројектно финансирање). Анализа пословања грађевинских предузећа. Економски аспекти грађевинског и градског грађевинског земљишта.

Литература

- Дутина, В. "Мерење и вредновање радова у грађевинарству", ФТН Косовска Митровица, 2012.
- Дутина, В. "Градилишна и финансијска документација у грађевинарству": Скрипта, ФТН Косовска Митровица, 2005.
- Ћировић, Г. "Економика грађевинарства", ВГШ, Београд, 2004.
- Ћировић, Г. "Правна регулатива у грађевинарству", Висока грађевинско – геодетска школа у Београду, 2007.
- "Приручник за полагање стручног испита", Област технологије и организације грађења и управљања изградњом грађевинских објеката, Београд, 2007.
- "Закон о планирању и изградњи". Сл. Гласник РС бр. 24/2011.

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Аудиторна предавања уз помоћ презентационе технологије. Методске јединице праћене су одговарајућим описним или реалним примерима из праксе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	30
колоквијум-и	2 x 30	.....	
семинар-и			

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА: ГРАДИЛИШТЕ

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник задужен за организацију стручне праксе: Велимир Р. Дутина

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Организација и технологија грађења са менаџментом

Циљ

Стручна пракса има за циљ да омогући стицање практичних знања студената у области реализације архитектонско-урбанистичких пројеката. Кроз стручну праксу студенти стичу радно искуство и развијају своје знање и разумевање правног, уговорног и процедуралног оквира грађевинске индустрије и правила на којима је заснована њихова професионална улога.

Очекивани исходи

Стицање искуства током курса стручне праксе даје студентима могућност да:

- развију своју техничку писменост,
- стекну знања о правном и регулаторном систему по којем се зграде пројектују и граде,
- учествују у процесу трансформације пројекта у артефакт и
- стекну увид у шири и богатији контекст за израду пројеката.

Стечена знања студенти ће користити у даљем образовању и будућој пракси (професионалном раду).

Садржај стручне праксе

Садржај праксе формира се посебно за сваког кандидата, у договору са наставником задуженим за организацију стручне праксе и у зависности од врсте извођачке делатности предузећа у оквиру којег се пракса обавља.

Број часова

4 (60)

Методе извођења

Стручна пракса изводи се кроз практичан рад на градилишту и консултације са наставником задуженим за организацију стручне праксе и одговорним лицем у оквиру предузећа у којем се пракса одржава. Студент је дужан да током свог рада води свој грађевински дневник (дневник стручне праксе), а по завршетку практичног рада дужан је да пред комисијом коју чине: наставник задужен за организацију стручне праксе, наставник из области технологије грађења и одговорно лице са градилишта дневник одбрани кроз усмени део испита, чиме завршава своје обавезе на предмету. У вођењу грађевинског дневника студенту помаже одговорно лице са градилишта.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Практичан рад - 40 поена
Грађевински дневник - 30 поена
Усмени испит - 30 поена

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЕКОЛОШКИ КВАЛИТЕТ ЗГРАДА

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Саја М. Косановић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ предмета је проширивање основних знања из области зелене архитектуре кроз упознавање студената са основним принципима и методама оцене еколошког квалитета зграда различитих намена.

Исход предмета

Студенти се оспособљавају за самостално вршење (про)оцене еколошког квалитета зграда различитих намена и величина, развијају своју еколошко-архитектонску логику и критичко размишљање, чиме стичу способност предвиђања еколошких импликација пројектантских поступака и одлука на различите фазе животног циклуса.

Садржај предмета

Животни циклус зграда и грађевинских материјала и њихово међусобно усклађивање. Анализа животног циклуса и извођење негативних еколошких утицаја на животну средину по фазама. Критична места у животног циклусу зграда као основа за извођење критеријума оцене еколошког квалитета. Постојећи системи за оцену еколошког квалитета зграда. Амерички модел LEED - Leader in Environmental Design. Јапански модел CASBEE - Comprehensive Assessment System for Built Environment Efficiency. Енглески модел BREEAM- Building Research Establishment Environmental Assessment Methodology. Немачки модел DGNB - Deutsche Gesellschaft für nachhaltiges Bauen. Анализа модела, њихове структуре и методологије оцене еколошког квалитета. Формирање система за оцену еколошког квалитета зграда. Фактори који утичу на формирање система. Извођење основних категорија, критеријума и индикатора оцене. Бодовање, одређивање еколошког значаја и сврставање у еколошки разред. Еколошка сертификација зграда. Студенти ће паралелно са развојем наставе на предмету развијати сопствени систем за оцену еколошког квалитета зграда одређеног типа (намене) и за одређено (локално или регионално) подручје. Развијени систем студенти предају на крају семестра у форми семинарског рада, а претходно пролазе кроз проверу фаза свог рада у оквиру колоквијума.

Литература

- Lewis, O.J. (1999) A Green Vitruvius: Principles and Practice of Sustainable Architectural Design. James & James
- Косановић, С. (2012) Модел за оцену еколошке исправности кућа за индивидуално становање на подручју Београда. Докторска дисертација. Београд: Архитектонски факултет
- Reeder, L. (2010) Guide to Green Building Rating Systems: Understanding LEED, Green Globes, Energy Star, the National Green Building Standard, and More. Wiley
- Kubba, S. (2009) LEED Practices, Certification, and Accreditation Handbook. Butterworth-Heinemann
- Anderson, J., Shiers, D. (2009) Green Guide to Specification. John Wiley & Sons
- Barlow, S. (2011) Guide to BREEAM. RIBA Publications
- CASBEE Rating System (информације доступне на интернету)
- DGNB Rating system (информације доступне на интернету)
- Klaus, R. (2010) Longlife: Development of standards, criteria, specifications. Univerlagtuberlin

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе.

Настава се изводи кроз интерактивна предавања са активним учешћем студената и подстицањем дискусије и дебате о проблему који се обрађује. У додатним терминима организују се консултације у вези продубљивања тема са предавања код заинтересованих студената, затим у вези израде семинарског рада, избора литературе и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	30
колоквијум-и	1 x 20	.....	
семинар-и	40		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: АРХИТЕКТУРА У КОНТЕКСТУ

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Александар П. Милојковић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Циљ наставе на предмету је оспособљавање студената за сагледавање архитектуре и архитектонских објеката као:

- дела животног окружења (природног и друштвеног),
- јединства са креативним изражајем архитектуре,
- споне између прошлости, садашњости и будућности.

Исход предмета

Након завршених обавеза на предмету, студенти су оспособљени за разумевање архитектуре као дела целине и као јединства уметничке и емпиријске компоненте, као и за разумевање улоге коју архитекта има и у пројектовању окружења, а не само појединачног објекта.

Садржај предмета

Теоријска настава

Метод у области урбане регенерације, значај простора у граду, променљиве и непроменљиве вредности у архитектури, урбани процеси и архитектура као део целине. Архитектура у контексту се посматра не као површна пажња нити радикална иновација, већ као јак и елоквантан визуелни однос према окружењу. Појединачна зграда се увек прво види као део целине. Елементарне просторне конструкције посматрају се као резултат реаговања на локацију. Врста места, квалитет, позиција, животна средина, културни и друштвени контекст посматрају се као елементи којима се оспорава конвенционални приступ пројектовању.

Литература

- Brolin, B. C. (1980) *Architecture in context*. New York: Van Nostrand Reinhold Company
- Vaništa-Lazarević, E. (2003) *Obnova gradova u novom milenijumu*. Beograd: Classic map studio
- Architects Design Partnership. (2007). *Education and contextualism: Architects design partnership*. London: Black Dog Publishing; First edition
- Brent C. B. (1980) "Architecture in Context, fitting new build with old", Van Nostrand Reinhold
- Antoinades, A. (1992). *Poetics of architecture: The theory of design*. John Wiley & Sons; Reprint edition.
- Ching, F. (2008). *Architecture - form, space, and order*. (3 ed.). Hoboken, NJ: Wiley
- Frampton, K. (1983). "Towards a Critical Regionalism: Six Points for an Architecture of Resistance", in *The Anti-Aesthetic: Essays on Postmodern Culture*. edited by Hal Foster, Bay Press, Port Townsend

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex cathedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама. Предавања укључују више видова наставе: анализа случаја, интерактивна комуникација и дискусија на тему, примери, самостална предавања студената. Део наставе су консултације у вези израде семинарског рада, упознавање са литературом и др. Стимулише се индивидуалан рад студената и њихово интересовање за истраживања и вербално-писано изражавање, као и допуна писаних радова сопственим цртежима, као својеврсним обликом размевања форме. Студенти од датих или предложених тема бирају проблемске јединице и интерпретирају.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава		усмени испит	25
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: БИОКЛИМАТСКА АРХИТЕКТУРА

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Драган Ј. Гавриловић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положен испит из предмета Зелена архитектура и урбанизам

Циљ предмета

Упознавање студената са принципима биоклиматске архитектуре, посебно у домену соларног дизајна.

Исход предмета

Студенти стичу знања која им омогућавају разумевање принципа биоклиматске архитектуре и тиме продубљују сегмент знања стеченог у оквиру предмета Зелена архитектура и урбанизам. Стечена знања, усклађена са општом тежњом ка промоцији енергетске ефикасности и, шире, ка заштити и унапређењу животне средине, студенти ће моћи да примене у свом будућем, како пројектантском, тако и истраживачком раду.

Садржај предмета

Теоријска настава

Климатски и биоклиматски утицаји на стварање традиционално архитектонско стваралаштво. Класификација климе. Биоклиматски урбанистички параметри. Биоклиматска анализа локације: конфигурација, оријентација, изложеност ветру, вегетација, међусобни односи зграда. Сунце и Сунчево зрачење. Биоклиматско пројектовање у зимским условима (пасивни соларни системи, захват Сунчевог зрачења, дистрибуција и акумулација топлоте). Биоклиматско пројектовање у летњим условима (пасивна вентилација и расхлађивање, пасивне мере против прегревања унутрашњег простора, отклањање топлоте из унутрашњег простора). Конзервација енергије и прорачун потреба за енергијом. Трансфер топлоте. Топлотна изолација. Топлотна маса зграда. Топлотна инерција зграда. Подземна архитектура. Биоклиматски дизајн спољних површина - зимски и летњи услови. Примери савремених биоклиматских зграда разних намена.

Литература

- Пуцар, М. (2006) Биоклиматска архитектура: застакљени простори и пасивни соларни системи. Београд: Институт за архитектуру и урбанизам Србије
- Пуцар, М., Пајевић, М., Јовановић Поповић, М. (1994) Биоклиматско планирање и пројектовање - урбанистички параметри. Београд: Завет
- Косановић, С. (2009) Еколошки исправне зграде - увод у планирање и пројектовање. Београд: Задужбина Андрејевић
- Neila Gonzales, J.V. (2004) Arquitectura bioclimatica en un entorno sostenible. Madrid: Munilla-Leria
- Павловић, Т.М., Чабрић, Б.Д. (1999) Физика и техника соларне енергетике. Београд: Грађевинска књига
- Schittich, C. (ed.) (2003) Solar Architecture - Strategies, Visions, Concepts. Basel, Boston, Berlin: Birkhauser

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама. Предавања укључују анализу случаја, интерактивну комуникацију и дискусију на тему и др. Део наставе су консултације у вези израде семинарског рада и пројекта, упознавање са литературом и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит (пројекат)	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		.....	
семинар-и	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЈАВНИ ГРАДСКИ ПРОСТОРИ

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Б. Стојановић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Положени испити из предмета Урбанистичко пројектовање 1 и 2

Циљ предмета

Студенти се у оквиру предмета упознају са проблематиком, типолошким сагледавањем и тематским приступом обликовању и развоју јавних градских простора кроз препознавање и разумевање веза између урбаног дизајна, архитектуре и пејзажне архитектуре.

Исход предмета

Испуњавањем обавеза, студенти се оспособљавају за развијање приступа који ће им омогућити да истражују динамичне процесе формирања и културно-временске трансформације градских простора и амбијената и да разумеју специфичну проблематику обликовања различитих врста јавних градских простора.

Садржај предмета

Теоријска настава

Карактеристике јавних градских простора: морфолошке, социо-културолошке, функционалне.
Карактеристике јавних градских простора у односу на урбане нивое: град, дистрикт, квартал, суседство.
Истраживања јавних градских простора. Проблем истраживања и истраживачка питања. Приступ и аспекти истраживања. Методологија истраживања. Смернице за трансформацију јавних градских простора.

Литература

- Ђокић, В. (2009) Урбана типологија: градски трг у Србији. Београд: Архитектонски факултет
- Ђокић, В. (2004) Урбана морфологија: град и градски трг. Београд: Архитектонски факултет
- Krier, Robert (1979) Urban Space. London: Academy Editions
- Kostof, Spiro and Castillo, Greg (1992) The City Assembled: The Elements of Urban Form Through History. Themes & Hudson
- Kostof, Spiro (1992) The City Shaped: Urban Patterns and Meanings Through History. Boston: A Bulfinch Press / Little, Brown
- Gehl, J., et al. (2004) Places for People. Melbourne (ebook)
- The Urban Design Compendium, English Partnership, 2000.
- Lang J. (2005) Urban Design: a typology of procedures and products, Oxford: Architectural Press
- Loidl H., Bernard S. (2003) Opening Spaces : Design as Landscape Architecture, Basel: Birkhauser
- Hugh, Barton, (2004) Shaping Neighbourhoods, London, New York : Spon Press

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Метод наставе су предавања ex chatedra, са презентацијама, у циљу побуђивања интереса студената, а према предвиђеним тематским јединицама. Предавања укључују анализу случаја, интерактивну комуникацију и дискусију на тему и др. Део наставе су консултације у вези израде семинарског рада, упознавање са литературом и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	30		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: УРБАНА ОБНОВА

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Велимир Б. Стојановић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Основни циљ предмета је упознавање студената са интегралном и одрживом урбаном обновом. Студенти се уводе најновија знања у областима урбане обнове, регенерације и рециклаже. Тиме се врши прилагођавање глобалним променама, прихватају се нови феномени у смислу друштвених односа, новог облика становања, еколошког дизајна, културе, градитељског наслеђа и његове заштите, све кроз поступке урбане обнове.

Исход предмета

Студенти проширију могућности за стручно деловање у области урбанизма, а посебно у доменима обликовања, реконструкције и регенерација градских простора.

Садржај предмета

Теоријска настава

Град, време и историја. Град и друштво. Урбане форме и генеза града. Историјски и савремени контекст и општи проблеми обнове у времену и простору.

Преглед оштих метода урбане обнове. Теорија доношења одлука (дефинисање проблема, дефинисање циљева, анализа, синтеза, евалуације...). Структура истраживања нових метода обнове.

Теоријско питање валоризације и очувања урбане градитељске баштине. Значај и проблеми валоризације. Принципи заштите и могућност њихове примене.

Истраживање и критичка анализа локација које су примерене за урбану реконструкцију због сталне промене структуре становништва и пословних делатности у урбаном градском ткиву. Таква подручја углавном подразумевају: напуштене индустријске зоне, тржне центре, напуштене пословне и стамбене блокове....

Знање се употпуњује комбинацијом истраживања, писања, цртања и дебата у тражењу будућности за већ изграђени урбани пејзаж.

Литература

- Stoner, J. (2012) Towards a Minor Architecture. Cambridge, London: MIT Press
- Lerup, L. (2001) After The City. Cambridge, London: MIT Press
- Vaništa Lazarević, E. (2003) Obnova gradova u novom milenijumu. Beograd: Classic map studio
- Vaništa Lazarević, E. (1999) Urbana Rekonstrukcija. Beograd: Zadužbina Andrejević
- Стојков, Б. и Бјелоусов, В. (1998) Основе стратегије урбане обнове у Србији и Русији, Институт за архитектуру и урбанизам Србије и Руска академија архитектуре и грађевинских наука, Београд
- Стојков, Б. (1996) Обнова градова у Србији, Београд: ИАУС
- Чарлс Џенкс, Ч. (1985) Језик постмодерне архитектуре. Београд: Вук Караџић Београд
- Roberts, P. W., and H. Sykes, ed. (2000) Urban regeneration. London: SAGE Publications

Број часова активне наставе

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	0
2	0	0	-	

Методе извођења наставе

Интерактивна предавања

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиститне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава		усмени испит	25
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЕСТЕТИКА

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Наставник: Звонко Н. Павличић

Статус предмета: Изборни предмет

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема посебних услова

Циљ предмета

Основни циљеви предмета су:

- упознавање студената са основним појмовима о естетици и теоријском критичном размишљању,
- указивање на значај коришћења естетских елемената у композицији основе и волумена,
- стицање знања и вештина за препознавање и анализу елемената естетског реда и
- стицање способности за примену стеченог знања у будућем теоријском и практичном професионалном раду.

Исход предмета

Студенти стичу знања потребна за истраживање принципа естетског поретка у архитектонском и урбанистичком пројектовању, повезујући притом теорију и праксу, као и способност да у пракси промовишу складност просторне уметности разумном употребом елемената естетског реда. Студенти такође стичу способност за разумевање архитектонске композиције и њеног утицаја на наше опажање и памћење.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријска настава покушава да одговори на питање међусобног односа естетике и архитектуре. При томе се суочава са проблемом: на који начин и у којој мери одредити степен и карактер овог међусобног односа. Настава обухвата информације о елементима који се користе у креирању естетских вредности у архитектури: креативност, естетски ред, знакови, структуре, форме у односу на околину, монтажа и уметање, мировање и кретање облика, деформације и промене, утицај традиције, функционална употреба боје и тоналитета, структурални елементи. Питања лепоте, симетрије, ритма и пропорције, естетски принципи у архитектури, путем обједињавања преображавају се естетске елементе комуникације.

Литература

- Hartman, N. (2001) *Aesthetics*. Oxford: Architectural Press
- Weber, R. (1986) *On the Aesthetics of Architecture: A Psychological Approach to the Structure and the Order of Perceived Architectural Spaces and Forms*. Berkeley: UC Berkeley
- Mako, V. (2005) *Estetika - arhitektura 1*. Beograd: Orion Art
- Mako, V. (2009) *Estetika - arhitektura 2*. Beograd: Orion Art
- Gage, M. (2011) *Aesthetic Theory: Essential Texts for Architecture and Design*. New York: W. W. Norton & Company
- Grutter, J. K. (2013) *Architecture + Perception*. Santa Monica: Ram Publications
- Gruetter, J.K. (1987) *Aesthetik der Architektur*. Berlin: VWK
- Ching, F. (2008). *Architecture - form, space, and order*. (3 ed.). Hoboken, NJ: Wiley
- Veber, F. (1985) *Estetika*. Ljubljana: Slovenska matica
- Arnhajm, R. (1987) *Umetnost i vizuelno opažanje*. Beograd: Univerzitet umetnosti

Број часова активне наставе

Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	Остали часови
2	0	0	-	0

Методе извођења наставе

Предавања са дискусијом и интеракцијом студената, истраживање на терену и критичко читање обавезне или изабране литературе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава		усмени испит	25
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

[Повратак на насловну страну](#)

Назив предмета: ЗАВРШНИ РАД - ПРОЈЕКАТ

Врста и ниво студија: 8. семестар основних академских студија архитектуре

Ментори: Љубиша М. Фолић, Саја М. Косановић, Мирко Д. Грбић, Александар П. Милојковић, Драган Ј. Гавриловић, Миодраг Н. Ралевић, Велимир Б. Стојановић, Марија В. Брдаревска

Број ЕСПБ: 12

Услов за одбрану: Положени сви испити на основним академским студијама архитектуре

Циљеви завршног рада:

Синтезни пројектантски резултат изражен је кроз графички и просторни приказ архитектонско-урбанистичког идејног решења са елементима идејног пројекта. Завршни пројекат представља рад у којем студент самостално повезује сва знања и вештине стечене током основних академских студија архитектуре и приказује способност за истраживање, пројектовање и материјализацију сложених архитектонско-урбанистичких програма. Завршни рад ради се у форми пројекта са свим графичким прилозима, праћеним одговарајућим текстуалним описом. Након провере довршености рада, приступа се усменој јавној одбрани завршног рада пред комисијом.

Очекивани исходи:

Исход свих активности на предмету је усмерен ка изради архитектонско-урбанистичког пројекта. Тематским оквиром у односу на програмску структуру дефинишу се очекивани резултати:

- повезивање стечених знања и вештина у поступку архитектонско-урбанистичког пројектовања и конструисања,
  - стицање знања и вештина у идентификацији и савладавању сложенијих архитектонско-урбанистичких целина у реалном окружењу,
  - разумевање специфичних реалних урбаних и архитектонских феномена и процеса њихове трансформације у посматраном контексту,
  - савладавање метода и техника процеса архитектонско-урбанистичког пројектовања, примена савладане методологије до нивоа идејних архитектонских и конструктивних решења,
  - способност за развијање трансдисциплинарног разумевања,
  - капацитет за генерисање нових креативних идеја и форми,
  - капацитет за примену знања у пракси,
  - капацитет за вредновање идеја, предлога и форми,
  - способност да се препознају и на одговарајући начин употребе архитектонско-урбанистичке теорије, парадигме, концепти и принципи,
  - разумевање односа између грађевина и њиховог окружења, као и потребе за повезивањем објеката и простора између њих са људским потребама и размером.
-

Општи садржаји:

Избор и анализа референтне литературе, коју предлажу ментор и кандидат, моделовање, обликовање и структурирање програма и пројекта.

Методe извођења:

Потенцијални ментори нуде теме око којих се формирају групе/тимови студената који кроз консултације и својеврсни рад у студију постепено развијају архитектонско-урбанистички пројекат на задату тему. Ментор организује менторску комисију са три члана, укључујући и ментора, са Архитектонског одсека Факултета техничких наука у Косовској Митровици.

Оцена (максимални број поена 100)

Завршни пројекат - 70 поена
Презентација пројекта - 15 поена
Одбрана пројекта - 15 поена

[Повратак на насловну страну](#)
